ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΟΔΗΓΙΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 59(4) ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 2007 ΕΩΣ 2018

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ **1**

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ **3**

1.1 Υποχρέωση εφαρμογής διαδικασιών **3**

1.2 Πολιτική αποδοχής πελατών **10**

2. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ **12**

2.1 Διορισμός Λειτουργού Συμμόρφωσης **12**

2.2 Καθήκοντα Λειτουργού Συμμόρφωσης **14**

2.3 Ετήσια Έκθεση του Λειτουργού Συμμόρφωσης **20**

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (RISK BASED APPROACH) **25**

3.1 Εισαγωγή **25**

3.2 Εντοπισμός και αξιολόγηση κινδύνων **27**

3.3 Σχεδιασμός και εφαρμογή ελέγχων για τη διαχείριση και μείωση των κινδύνων **31**

3.4 Παρακολούθηση και βελτίωση της λειτουργίας των εσωτερικών διαδικασιών **34**

3.5 Δυναμική διαχείριση κινδύνων **35**

3.6 Έκθεση καταγραφής και αξιολόγησης κινδύνων **37**

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΠΕΛΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ **39**

4.1 Εισαγωγή 39

4.2 Πότε πρέπει να εφαρμόζονται οι διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας πελατών και επίδειξης δέουσας επιμέλειας 39

4.3 Διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και επίδειξη δέουσας επιμέλειας 40

4.4 Χρόνος εξακρίβωσης της ταυτότητας πελατών 43

4.5 Επίδειξη δέουσας επιμέλειας και επικαιροποίηση στοιχείων ταυτότητας υφιστάμενων πελατών 44

4.6 Απλουστευμένη διαδικασία προσδιορισμού ταυτότητας και δέουσας επιμέλειας 46

4.7 Απαγόρευση ανώνυμων, αριθμημένων λογαριασμών και λογαριασμών σε μη αληθή ονόματα 50

4.8 Συναλλαγές και προϊόντα που ευνοούν την ανωνυμία 50

4.9 Απαγόρευση σχέσεων ανταποκριτή με "εικονικές τράπεζες" ("shell banks") 50

4.10 Παράλειψη ή άρνηση προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων ταυτότητας 51

4.11 Δημιουργία οικονομικού προφίλ 52

4.12 Δυνατότητα αποδοχής στοιχείων ταυτότητας πελατών που έχουν εξακριβωθεί από τρίτο πρόσωπο 55

4.13 Ειδικές περιπτώσεις εξακρίβωσης ταυτότητας πελατών 60

4.13.1 Φυσικά πρόσωπα 60

4.13.2 Πελάτες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 64(Ι)2017 63

4.13.2.1 Έγγραφα προσδιορισμού ταυτότητας για συγκεκριμένες κατηγορίες φυσικών προσώπων 66

που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 64(Ι)/2017

4.13.3 Κοινοί λογαριασμοί 67

4.13.4 Πληρεξούσιοι ή αντιπρόσωποι τρίτων προσώπων 68

4.13.5 Λογαριασμοί σωματείων, συνδέσμων, λεσχών, ταμείων προνοίας και φιλανθρωπικών ιδρυμάτων 68

4.13.6 Λογαριασμοί ατομικών επιχειρήσεων/συνεταιρισμών 68

4.13.7 Λογαριασμοί νομικών προσώπων (εταιρείες) 69

4.13.8 Επενδυτικά ταμεία και επιχειρήσεις παροχής χρηματοοικονομικών και επενδυτικών υπηρεσιών 74

4.13.9 Υπηρεσίες ασφαλούς φύλαξης και ενοικίασης τραπεζικών θυρίδων 76

4.14 Αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας 76

4.14.1 Εξακρίβωση ταυτότητας με βάση τον καθ' υπολογισμό κίνδυνο 76

4.14.2 Πελάτες υψηλού κινδύνου 79

4.14.2.1 Πολύπλοκες και ασυνήθιστα μεγάλες συναλλαγές ή ασυνήθιστοι τύποι συναλλαγών 79

4.14.2.2 Λογαριασμοί εμπιστευμάτων και ιδρυμάτων (foundations) 80

4.14.2.3 "Λογαριασμοί πελατών" στο όνομα τρίτου προσώπου ("client accounts") 82

4.14.2.4 Λογαριασμοί Πολιτικώς Εκτεθειμένων Προσώπων 84

4.14.2.5 Διασυνοριακές σχέσεις ανταπόκρισης με ίδρυμα-πελάτη από τρίτη χώρα 90

4.14.2.6 Συναλλαγές με φυσικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με εγκατάσταση από τρίτη χώρα υψηλού κινδύνου **94**

4.15 Συνεχής παρακολούθηση επιχειρηματικών σχέσεων, λογαριασμών και συναλλαγών **98**

5. ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΜΕΤΡΗΤΩΝ **107**

5.1 Καταθέσεις μετρητών **107**

5.2 Καταθέσεις μετρητών που έχουν εισαχθεί από το εξωτερικό **108**

5.2.1 Απαγόρευση αποδοχής καταθέσεων μετρητών σε ξένο συνάλλαγμα που έχουν εισαχθεί από το εξωτερικό **108**

5.2.2 Αποδοχή καταθέσεων μετρητών σε ξένο συνάλλαγμα **109**

5.2.3 Ορισμοί ομάδας συνδεδεμένων προσώπων και συνδεδεμένων καταθέσεων μετρητών **109**

5.2.4 Εσωτερικές διαδικασίες και ευθύνες του Λειτουργού Συμμόρφωσης **110**

5.2.5 Εξαιρούμενες καταθέσεις μετρητών **111**

5.3 Αναλήψεις μετρητών **111**

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ **113**

6.1 Εισαγωγή **113**

6.2 Μορφή των στοιχείων **116**

6.3 Ηλεκτρονικές μεταφορές χρηματικών ποσών **116**

7. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΥΠΟΠΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ/ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ **119**

7.1 Εισαγωγή **119**

7.2 Παραδείγματα ύποπτων συναλλαγών/δραστηριοτήτων **120**

7.3 Εσωτερική αναφορά ύποπτων συναλλαγών / δραστηριοτήτων **120**

7.4 Εκθέσεις Αναφοράς προς τη ΜΟΚΑΣ **122**

8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ **124**

9. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ **128**

10. ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ **133**

10.1 Υποβολή Στοιχείων και Πληροφοριών **133**

10.2 Μηνιαία Κατάσταση Σημαντικών Συναλλαγών σε Μετρητά και Διακίνησης Χρημάτων **133**

10.3 Μηνιαία Κατάσταση Δανείων και Καταθέσεων Πελατών με βάση τη χώρα μόνιμης κατοικίας του πραγματικού δικαιούχου. **133**

10.4 Εξαμηνιαία κατάσταση (RBA) **134**

10.5 Γενικές απαιτήσεις **134**

11. ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΚΥΡΩΣΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ **136**

12. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ: **137**

Παράρτημα 1: Εσωτερική Αναφορά Υποψίας Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες ή Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας **138**

Παράρτημα 2: Αξιολόγηση Εσωτερικής Αναφοράς Υποψίας Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες ή Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας **139**

Παράστημα 3: Έγγραφα προσδιορισμού ταυτότητας για συγκεκριμένες κατηγορίες φυσικών προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 64(Ι)/2017 **140**

Παράρτημα 4: Παραδείγματα υπόπτων συναλλαγών/δραστηριοτήτων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας **141**

Εισαγωγή

(i). Το 1992, η Κυπριακή Δημοκρατία θέσπισε τον πρώτο νόμο με τον οποίο ποινικοποιήθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από τη διακίνηση ναρκωτικών ήτοι ο περί Δήμευσης Εσόδων από Παράνομη Διακίνηση Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμος. Ακολούθως, το 1996 η Κύπρος θέσπισε τον περί Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμο με τον οποίο καθοριζόταν και ποινοικοποιείτο το ξέπλυμα παράνομου χρήματος που προερχόταν από σοβαρές εγκληματικές πράξεις. Ο εν λόγω νόμος είχε μετέπειτα τύχει διαφόρων τροποποιήσεων προκειμένου να υιοθετηθούν οι εκάστοτε νέες διεθνείς πρωτοβουλίες και πρότυπα στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες περιλαμβανομένης και της 2ης Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (Οδηγία 91/308/ΕΟΚ).

(ii). Στις 13/12/2007, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο (που στο εξής θα αναφέρεται ως "ο Νόμος")[1] ο οποίος αναθεώρησε και αντικατέστησε τους περί Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμους του 1996-2004. Με το Νόμο, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου του 2008, η Κυπριακή νομοθεσία είχε εναρμονιστεί με την Τρίτη Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (Οδηγία 2005/60/ΕΚ)". Ακολούθως ο Νόμος έτυχε σειράς διαφόρων τροποποιήσεων με στόχο την υιοθέτηση διεθνών προτύπων και βέλτιστων πρακτικών ενισχύοντας τους μηχανισμούς της παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

(iii). Στις 3 Απριλίου 2018, τέθηκε σε ισχύ ο Τροποποιητικός Νόμος του 2018, για σκοπούς εναρμόνισης με την «Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Μαΐου 2015 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αρ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της

[1] https://www.centralbank.cy/en/licensing-supervision/prevention-and-suppression-of-money-laundering-activities-and-financing-of-terrorism-1

Οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της Οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής»[2] που στο εξής θα αναφέρεται ως η «Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Ο Νόμος στην παρούσα Οδηγία λογίζεται ως ο βασικός Νόμος και όλες οι μετέπειτα τροποποιήσεις του.

(iv). Από το 1989 μέχρι το 1996, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εξέδωσε διάφορες εγκυκλίους προς όλες τις τράπεζες που λειτουργούσαν στην Κύπρο συστήνοντας τη λήψη μέτρων για την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Από το 1997, κάνοντας χρήση της εξουσίας που της παρείχε η τότε ισχύουσα νομοθεσία, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου προχώρησε στην έκδοση σειράς Οδηγιών προς όλες τις τράπεζες στην Κύπρο με τις οποίες καθορίζονταν διαδικασίες σε σχέση με τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις της εκάστοτε εν ισχύ σχετικής νομοθεσίας.

(v). Η παρούσα Οδηγία (Πέμπτη Έκδοση) (που στο εξής θα αναφέρεται ως "η Οδηγία") εκδίδεται προς τα πιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με το άρθρο 59(4) των περί Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμων του 2007 – 2018 (εφεξής «ο Νόμος»), με σκοπό την καθοδήγηση των πιστωτικών ιδρυμάτων για τον καθορισμό πολιτικής, διαδικασιών και συστημάτων ελέγχου προς συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Νόμου, με απώτερο σκοπό την αποτελεσματική παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Τονίζεται ότι ο Νόμος ρητά αναφέρει ότι οι Οδηγίες είναι άμεσα δεσμευτικές και υποχρεωτικές ως προς την εφαρμογή τους για τα πρόσωπα προς τα οποία απευθύνονται. Περαιτέρω, ο Νόμος αναθέτει την ευθύνη στις εποπτικές αρχές, περιλαμβανομένης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, της παρακολούθησης, αξιολόγησης και εποπτείας της εφαρμογής των απαιτήσεων του Νόμου και των Οδηγιών που εκδίδονται προς τα εποπτευόμενα πρόσωπα.

(vi). Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου δύναται να εκδίδει εγκυκλίους και κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την εφαρμογή του Νομικού και Κανονιστικού πλαισίου με σκοπό τη συμμόρφωση των πιστωτικών ιδρυμάτων και οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τα πιστωτικά ιδρύματα.

[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

1.1 Υποχρέωση εφαρμογής διαδικασιών

Ο Νόμος Άρθρο 58

1. Το άρθρο 58 του Νόμου απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν επαρκείς και κατάλληλες πολιτικές, ελέγχους και διαδικασίες, ανάλογα με τη φύση και το μέγεθός τους ώστε να μετριάζουν και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, σε σχέση με τα ακόλουθα:

   (i) τον προσδιορισμό ταυτότητας και την άσκηση δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη·

   (ii) την τήρηση αρχείου·

   (iii) την εσωτερική αναφορά και αναφορά στη Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης ("ΜΟΚΑΣ")·

   (iv) τον εσωτερικό έλεγχο, την αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνου με σκοπό την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας·

   (v) την ενδελεχή εξέταση κάθε συναλλαγής που κρίνεται ότι λόγω της φύσεώς της είναι ιδιαίτερα επιδεκτική ως προς το να συνδεθεί με αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και ιδίως των πολύπλοκων ή ασυνήθιστα μεγάλων συναλλαγών και όλων των ασυνήθιστων ειδών συναλλαγών που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή σαφή νόμιμο λόγο·

   (vi) την ενημέρωση και την τακτική εκπαίδευση των εργοδοτουμένων·

   (vii) τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνου·

   (viii) τη διαχείριση της συμμόρφωσης, και

   (ix) την πρόσληψη και αξιολόγηση της ακεραιότητας των εργοδοτουμένων.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο, η Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση και, στις περιπτώσεις καταστημάτων τραπεζών από τρίτες χώρες που λειτουργούν στην Κύπρο, ο Διευθυντής του Κυπριακού καταστήματος, έχουν την τελική ευθύνη για να διασφαλίσουν ότι το πιστωτικό ίδρυμα τηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Ως εκ τούτου, έχουν την τελική ευθύνη να διασφαλίσουν ότι έχουν εισαχθεί και εφαρμοστεί κατάλληλα και αποτελεσματικά συστήματα και διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου τα οποία μειώνουν τον κίνδυνο χρησιμοποίησης των προϊόντων και υπηρεσιών του ιδρύματος σε σχέση με τη

νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η δέσμευση της Ανώτατης Εκτελεστικής Διεύθυνσης για λήψη των πιο πάνω μέτρων αποτελεί βασικό στοιχείο του σχεδιασμού και της εφαρμογής μιας προσέγγισης με βάση τον υπολογιζόμενο κίνδυνο.

Ο Νόμος Άρθρο 58Γ

3. Σύμφωνα με το άρθρο 58Γ του Νόμου τα ανώτερα διοικητικά στελέχη εγκρίνουν τις πολιτικές, διαδικασίες και ελέγχους που εφαρμόζονται σε σχέση με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, παρακολουθούν δε και όπου ενδείκνυται ενισχύουν τα μέτρα που έχουν ληφθεί.

Ο Νόμος Άρθρο 2

4. Σύμφωνα με το Άρθρο 2 του Νόμου "ανώτερο διοικητικό στέλεχος" σημαίνει στέλεχος ή υπάλληλο υπόχρεης οντότητας με επαρκείς γνώσεις της έκθεσης της υπόχρεης οντότητας στον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, το οποίο είναι σε ανώτερη βαθμίδα στην ιεραρχία για τη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν την έκθεση σε κίνδυνο.

   Νοείται ότι "ανώτερο διοικητικό στέλεχος" δεν απαιτείται να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου της υπόχρεης οντότητας.

5. Οι πολιτικές και οι διαδικασίες των πιστωτικών ιδρυμάτων θα πρέπει να διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο η ανώτερη διοίκηση σκοπεύει να εκπληρώσει την ευθύνη της για τη διασφάλιση και τη διατήρηση ενός κατάλληλου συστήματος εσωτερικού ελέγχου για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Αυτό προϋποθέτει τον καθορισμό ενός πλαισίου καθοδήγησης στο πιστωτικό ίδρυμα και το προσωπικό της που θα καθορίζει τα άτομα, τα καθήκοντα και τις ευθύνες τους για την εφαρμογή συγκεκριμένων πτυχών της πολιτικής. Επιπρόσθετα, αποτελεσματικές διαδικασίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν κατάλληλη διευθυντική εποπτεία, συστήματα και ελέγχους, διαχωρισμό καθηκόντων, εκπαίδευση και άλλες σχετικές πρακτικές.

Ο Νόμος Άρθρο 58Δ

6. Το άρθρο 58Δ του Νόμου απαιτεί όπως τα πιστωτικά ιδρύματα ορίσουν ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου το οποίο θα φέρει την ευθύνη για την εφαρμογή του Νόμου και των Οδηγιών, εγκυκλίων ή/και κανονισμών που εκδίδονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου βάσει του Νόμου, καθώς και των οποιωνδήποτε σχετικών πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7. Το πιστωτικό ίδρυμα, όπου υφίσταται Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου, ορίζει τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ελέγχου ως φέροντα την ευθύνη για την εφαρμογή του Νόμου και των Οδηγιών, εγκυκλίων ή/και κανονισμών που εκδίδονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου βάσει του Νόμου, καθώς και των οποιωνδήποτε σχετικών πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επικοινωνεί άμεσα στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου το όνομα του καθώς και

οποιεσδήποτε μεταγενέστερες αλλαγές όπως προνοείται από το άρθρο 58Δ του Νόμου . Σε αντίθετη περίπτωση, ορίζει ένα μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες του εν λόγω προσώπου θα πρέπει να καταγράφονται στους κανονισμούς λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και να εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο Νόμος
Άρθρο 58Β

8. Το άρθρο 58Β του Νόμου απαιτεί τη σύσταση μιας ανεξάρτητης υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου η οποία θα έχει την ευθύνη να εξακριβώνει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν θεσπίσει τις εσωτερικές πολιτικές, ελέγχους και διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 58.

9. Η Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου περί Ρυθμίσεων Διακυβέρνησης και Διαχείρισης που εκδόθηκε προς τα πιστωτικά ιδρύματα τον Ιούλιο του 2014, υποχρεώνει τα πιστωτικά ιδρύματα, όπως αυτά καθορίζονται στην παράγραφο 3 της προαναφερόμενης Οδηγίας, να συστήσουν Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης η οποία είναι ανεξάρτητη από τα επιχειρησιακά τμήματα, καθώς και οργανικά ανεξάρτητη από τα άλλα τμήματα ελέγχου. Σημειώνεται ότι λιγότερο πολύπλοκα ή μικρότερα ιδρύματα δύνανται, με την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, να συνδυάζουν τα καθήκοντα των τμημάτων κανονιστικής συμμόρφωσης και/ή ασφάλειας των πληροφοριών με τα καθήκοντα του τμήματος διαχείρισης κινδύνων.

10. Η εν λόγω Οδηγία, μεταξύ άλλων, προνοεί ότι η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων ή η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (εκεί που δεν έχει συσταθεί Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης) θεσπίζει και εφαρμόζει τις κατάλληλες διαδικασίες με στόχο την έγκαιρη και διαρκή συμμόρφωση του πιστωτικού ιδρύματος με το εκάστοτε ισχύον εποπτικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, περιλαμβανομένων του Νόμου και των Οδηγιών για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Ως εκ τούτου, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης που διορίζεται δυνάμει του άρθρου 69 του Νόμου, θα πρέπει οργανικά να υπάγεται στη Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης ή, εκεί που δεν έχει συσταθεί τέτοια μονάδα, στη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων.

11. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος και δύναται να είναι το ίδιο πρόσωπο με τον Επικεφαλής Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης καταστήματος πιστωτικού ιδρύματος από τρίτη χώρα που λειτουργεί στην Κύπρο, διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος και αναφέρεται απευθείας στο Διευθυντή του καταστήματος και στον Επικεφαλής Λειτουργό Συμμόρφωσης του Ομίλου.

Ο Νόμος Άρθρα 59(6)(α)(iv) και(v)

12. Σύμφωνα με το άρθρο 59(6) (α) (iv) και (v) η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου δύναται, μεταξύ άλλων, να απαγορεύσει προσωρινά σε πρόσωπα που ασκούν διοικητικά καθήκοντα σε πιστωτικό ίδρυμα ή οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο θεωρηθεί υπαίτιο για οποιαδήποτε παράβαση του Νόμου ή της Οδηγίας, την άσκηση διοικητικών καθηκόντων σε πιστωτικό ίδρυμα. Επίσης, δύναται να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο, όπως αυτό καθορίζεται στο άρθρο 59(6)(α)(ii), σε πρόσωπα που ασκούν διοικητικά καθήκοντα σε πιστωτικό ίδρυμα, ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η παράβαση οφειλόταν σε δική του υπαιτιότητα, εσκεμμένη παράλειψη ή αμέλεια. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου δύναται κατά την κρίση της να προβεί με δημοσίευση στην οποία να αναφέρεται το όνομα του φυσικού προσώπου που διέπραξε παράβαση καθώς και το είδος της παράβασης.

13. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα να εφαρμόσουν τα πιο κάτω μέτρα και διαδικασίες:

    (i) Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει, καταγράφει και εγκρίνει τις γενικές αρχές πολιτικής του πιστωτικού ιδρύματος σε σχέση με την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας τις οποίες κοινοποιεί στην Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση και στο Λειτουργό Συμμόρφωσης. Ένα αποτελεσματικό σύστημα παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων παράνομου χρήματος ή/και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας απαιτεί ένα ξεκάθαρο μήνυμα από τη διοίκηση του ιδρύματος όσον αφορά τη διάθεση ανάληψης κινδύνου, το οποίο θα καθορίσει τις προσδοκίες, τις παραμέτρους και τα όρια δραστηριοτήτων του οργανισμού καθώς και τη δέσμευσή του κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

    (ii) Το Διοικητικό Συμβούλιο δίνει το παράδειγμα ηγεσίας διατυπώνοντας με σαφήνεια τις υποκείμενες αξίες της εταιρικής κουλτούρας κανονιστικής συμμόρφωσης, διασφαλίζοντας ότι η συμπεριφορά του αντανακλά τις αξίες που ασπάζεται.

    (iii) Σε περίπτωση όπου ένα πιστωτικό ίδρυμα τηρεί καταστήματα ή θυγατρικές εκτός Κύπρου, θα πρέπει να θέσει σε εφαρμογή πολιτικές και διαδικασίες σε επίπεδο ομίλου (βλέπε Κεφάλαιο 9 της παρούσας Οδηγίας).

    (iv) Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση θα πρέπει να γνωρίζουν το επίπεδο κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στο οποίο είναι εκτεθειμένο το πιστωτικό ίδρυμα και να αποφασίζουν κατά πόσον έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διαχείριση και ελαχιστοποίησή του, σύμφωνα με τη διάθεση ανάληψης κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος Ως εκ τούτου, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης έχει την ευθύνη να ετοιμάζει και να

υποβάλλει για έγκριση προς το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Ανώτατης Εκτελεστικής Διεύθυνσης, έκθεση καταγραφής και αξιολόγησης κινδύνων για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας έχοντας υπόψη τους τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται το πιστωτικό ίδρυμα, την προσφορά νέων προϊόντων και υπηρεσιών, την αποδοχή νέων πελατών, επέκταση σε νέες αγορές/χώρες, την πολύπλοκη δομή ιδιοκτησίας νομικών προσώπων, τρόπος προσέλκυσης πελατών, κλπ), τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη διαχείριση και ελαχιστοποίησή τους καθώς και τους μηχανισμούς παρακολούθησης της ορθής και αποτελεσματικής λειτουργίας των εσωτερικών κανονισμών, διαδικασιών και ελέγχων (βλέπε Κεφάλαιο 3 της παρούσας Οδηγίας).

(v) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης έχει την ευθύνη σε συνεργασία με άλλα τμήματα του πιστωτικού ιδρύματος (π.χ. Τμήμα Οργάνωσης και Μεθόδων) για το σχεδιασμό της πολιτικής, διαδικασιών και ελέγχων καθώς και για την περιγραφή και σαφή καθορισμό των αρμοδιοτήτων και ορίων ευθύνης κάθε υπηρεσίας που διαχειρίζεται θέματα σχετικά με την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Σχετικά, ετοιμάζεται κατάλληλο εγχειρίδιο διαδικασιών και διαχείρισης κινδύνων, το οποίο αφού τύχει έγκρισης από την Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση του πιστωτικού ιδρύματος, κοινοποιείται στα στελέχη και όλους τους εργοδοτούμενους που έχουν την ευθύνη για την εφαρμογή της πολιτικής, των διαδικασιών και ελέγχων που έχουν υιοθετηθεί από το πιστωτικό ίδρυμα. Το εγχειρίδιο διαδικασιών καλύπτει, μεταξύ άλλων, την πολιτική του πιστωτικού ιδρύματος για αποδοχή νέων πελατών, τις διαδικασίες σύναψης επιχειρηματικής σχέσης, εκτέλεσης μεμονωμένων συναλλαγών, ανοίγματος λογαριασμών και επίδειξης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, περιλαμβανομένων των εγγράφων και πληροφοριών που απαιτούνται για τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης και την εκτέλεση συναλλαγών, τις διαδικασίες τήρησης αρχείων και εγγράφων, τις διαδικασίες για τη διαρκή παρακολούθηση λογαριασμών και συναλλαγών, τις διαδικασίες και ελέγχους για τον εντοπισμό ασυνήθιστων και ύποπτων συναλλαγών και την αναφορά τους στο Λειτουργό Συμμόρφωσης. Επίσης, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τις πολιτικές και διαδικασίες συμμόρφωσης με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Μαΐου 2015 σχετικά με τα στοιχεία που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών και την κατάργηση του ΕΚ 1781/2006 (που στο εξής θα αναφέρεται ως Κανονισμός (ΕΕ) 2015/847)[3], την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, καθώς και την ανταλλαγή πληροφοριών στις περιπτώσεις Ομίλου.

[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R0847&from=EN

(vi) Το εγχειρίδιο διαδικασιών αξιολογείται σε περιοδική βάση και αναθεωρείται όταν διαπιστώνονται ελλείψεις ή όταν προκύπτει η ανάγκη προσαρμογής των διαδικασιών του πιστωτικού ιδρύματος για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Νοείται ότι τυχόν αναθεωρήσεις του εγχειριδίου διαδικασιών θα τυγχάνουν έγκρισης της Ανώτατης Εκτελεστικής Διεύθυνσης.

(vii) Μέσα από τις πολιτικές και διαδικασίες κατανέμονται σαφείς ευθύνες και καθήκοντα για διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης της πολιτικής, διαδικασιών και ελέγχων παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και για την επίτευξη συμμόρφωσης με το Νόμο, τις Οδηγίες, τις Εγκυκλίους και τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ή τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/847.

(viii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης, ο Αναπληρωτής Λειτουργός Συμμόρφωσης, οι Βοηθοί Λειτουργοί Συμμόρφωσης και άλλα άτομα στα οποία τους έχουν ανατεθεί καθήκοντα εφαρμογής των διαδικασιών παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας έχουν πλήρη και έγκαιρη πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία και πληροφορίες ταυτότητας πελατών, έγγραφα συναλλαγών και άλλα σχετικά αρχεία και πληροφορίες που τηρούνται από το πιστωτικό ίδρυμα ούτως ώστε να διευκολύνονται στην αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων τους.

(ix) Το προσωπικό του πιστωτικού ιδρύματος ενημερώνεται για το πρόσωπο που έχει διοριστεί ως Λειτουργός Συμμόρφωσης στον οποίο θα αναφέρουν τις πληροφορίες τους αναφορικά με συναλλαγές και δραστηριότητες που πιστεύουν ή υποψιάζονται ότι στοχεύουν στη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

(x) Υπάρχει μια ξεκάθαρη και σύντομη δίοδος επικοινωνίας, σαφώς καταγραμμένη στο εγχειρίδιο διαδικασιών και διαχείρισης κινδύνων, βάσει της οποίας διαβιβάζονται οι πληροφορίες για ύποπτες συναλλαγές ή δραστηριότητες απευθείας, χωρίς καθυστέρηση, στο Λειτουργό Συμμόρφωσης.

(xi) Εφαρμόζονται πολιτικές, διαδικασίες και κατάλληλα μέτρα ούτως ώστε ο κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας να εντοπίζεται, να αξιολογείται και να τυγχάνει διαχείρισης στις καθημερινές δραστηριότητες του πιστωτικού ιδρύματος σε σχέση με (α) την ανάπτυξη νέων προϊόντων, υπηρεσιών, νέων επιχειρηματικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων

και των νέων διαύλων παροχής υπηρεσιών (β) τη χρήση νέων ή αναπτυσσόμενων τεχνολογιών για νέα ή υφιστάμενα προϊόντα και (γ) τυχόν αλλαγών στο επιχειρησιακό πορτρέτο του πιστωτικού ιδρύματος (π.χ. διείσδυση σε καινούργιες αγορές με άνοιγμα καταστημάτων/θυγατρικών σε νέες χώρες/περιοχές). Η εν λόγω αξιολόγηση κινδύνου θα πρέπει να πραγματοποιηθεί πριν από την προώθηση των νέων προϊόντων, των επιχειρηματικών πρακτικών ή της χρήσης νέων ή αναπτυσσόμενων τεχνολογιών.

(xii) Η ικανότητα να λαμβάνουν σωστές αποφάσεις μπορεί να αποδυναμωθεί, από τη μη ικανοποιητική ποιότητα των δεδομένων. Συνεπώς, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να εξασφαλίσουν επαρκές επίπεδο ποιότητας των δεδομένων που διατηρούνται στα αρχεία των πελατών και στα πληροφοριακά συστήματα. Σχετικά, το πιστωτικό ίδρυμα διασφαλίζει ότι οι πολιτικές, οι έλεγχοι και οι διαδικασίες του εξασφαλίζουν τη διαχείριση της ποιότητας των δεδομένων σε σχέση με την ακρίβεια, την εγκυρότητα και την ακεραιότητά τους. Οι ρόλοι και οι ευθύνες όσον αφορά την ποιότητα των δεδομένων να είναι σαφώς καθορισμένες και καλά οργανωμένες.

(xiii) Η Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση του πιστωτικού ιδρύματος διασφαλίζει ότι ο Λειτουργός Συμμόρφωσης διαθέτει τους απαραίτητους πόρους τόσο σε ανθρώπινο δυναμικό όσο και σε τεχνικό εξοπλισμό για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων του.

(xiv) Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση λαμβάνουν τακτική, επαρκή και αντικειμενική πληροφόρηση για να αποκτήσουν ακριβή εικόνα του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στον οποίο εκτίθεται το πιστωτικό ίδρυμα μέσω των εργασιών/δραστηριοτήτων του ή/και των επιχειρηματικών σχέσεων του.

(xv) Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση λαμβάνουν επαρκή, περιοδική και αντικειμενική πληροφόρηση από το Λειτουργό Συμμόρφωσης και τον Εσωτερικό Ελεγκτή αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των μέτρων και ελέγχων κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

(xvi) Ο Εσωτερικός Έλεγχος επιθεωρεί και αξιολογεί, τουλάχιστο σε ετήσια βάση, την αποτελεσματικότητα και επάρκεια της πολιτικής, διαδικασιών και ελέγχων που εφαρμόζει το πιστωτικό ίδρυμα για την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και περιοδικά και ανάλογα με τον κίνδυνο μέσω τακτικών ή ειδικών ελέγχων, εξακριβώνει το βαθμό συμμόρφωσης του ιδρύματος με το Νόμο, την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της

Κύπρου και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/847. Το πρόγραμμα ελέγχου θα πρέπει να είναι ανάλογο με το μέγεθος, τη φύση των δραστηριοτήτων και το προφίλ κινδύνου του πιστωτικού ιδρύματος. Τα ευρήματα και οι παρατηρήσεις του Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλλονται στην Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου και κοινοποιούνται στην Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση και το Λειτουργό Συμμόρφωσης του πιστωτικού ιδρύματος οι οποίοι λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη διόρθωση οποιωνδήποτε αδυναμιών και παραλείψεων έχουν καταγραφεί. Ο Εσωτερικός Ελεγκτής παρακολουθεί, σε τακτή βάση, μέσω εκθέσεων προόδου ή άλλους τρόπους, την υλοποίηση των συστάσεών του.

(xvii) Τα πιστωτικά ιδρύματα εφαρμόζουν σαφείς διαδικασίες και πρότυπα πρόσληψης και αξιολόγησης της ακεραιότητας των εργοδοτουμένων (υφιστάμενων και νέων προσλήψεων).

1.2 <u>Πολιτική αποδοχής πελατών</u>

14. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αναπτύξουν και εφαρμόσουν μια ξεκάθαρη πολιτική καθώς και διαδικασίες αποδοχής νέων πελατών, πλήρως εναρμονισμένες με τις πρόνοιες του Νόμου και των απαιτήσεων της παρούσας Οδηγίας. Η σχετική πολιτική θα πρέπει να ετοιμαστεί μετά από ενδελεχή αξιολόγηση των κινδύνων που αντιμετωπίζει το κάθε πιστωτικό ίδρυμα από τους πελάτες του ή/και τις συναλλαγές τους ή/και τις χώρες προέλευσης ή διεξαγωγής των εργασιών τους (βλέπε Κεφάλαιο 3 της παρούσας Οδηγίας). Η πολιτική αποδοχής πελατών ετοιμάζεται από το Λειτουργό Συμμόρφωσης και υποβάλλεται μέσω της Ανώτατης Εκτελεστικής Διεύθυνσης του πιστωτικού ιδρύματος στο Διοικητικό Συμβούλιο για μελέτη και έγκριση. Αφού τύχει έγκρισης, η εν λόγω πολιτική κοινοποιείται στο αρμόδιο προσωπικό του πιστωτικού ιδρύματος.

15. Η εν λόγω πολιτική θα πρέπει να θέτει με σαφή τρόπο τα κριτήρια αποδοχής πελατών, τους τύπους πελατών οι οποίοι δεν θα γίνονται αποδεκτοί για σύναψη επιχειρηματικών σχέσεων και θα καθορίζει τις κατηγορίες πελατών που θεωρούνται υψηλού κινδύνου. Κατά τον καθορισμό της πολιτικής ανάληψης κινδύνου του πιστωτικού ιδρύματος και της πολιτικής αποδοχής πελατών θα πρέπει να δίνεται η δέουσα προσοχή στις εταιρείες κέλυφος ("shell companies"), στις πολύπλοκες επιχειρηματικές δομές και στους κινδύνους που ενδεχομένως να συσσωρεύουν αυτές οι οντότητες και να απαιτείται η λήψη ενισχυμένων μέτρων για την αποτελεσματική παρακολούθηση και περιορισμό των εν λόγω κινδύνων, νοουμένου ότι το πιστωτικό ίδρυμα είναι σε θέση να αναλάβει και να παρακολουθεί αυτόν τον κίνδυνο. Επίσης, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η γνώση και η κατανόηση από το προσωπικό του ιδρύματος σχετικά με τις

δραστηριότητες του πελάτη. Η εν λόγω πολιτική θα πρέπει επίσης να προσδιορίσει τις συνθήκες και τις σχετικές διαδικασίες υπό τις οποίες θα πρέπει να τερματίζεται η σχέση με τον πελάτη. Ο καθορισμός τύπων πελατών που δεν θα γίνονται αποδεκτοί για σύναψη επιχειρηματικών σχέσεων και κατηγοριών πελατών υψηλού κινδύνου θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως το περιεχόμενο και τη φύση εργασιών του πελάτη, τη χώρα καταγωγής ή/και διαμονής, το προβλεπόμενο ύψος και τη φύση των επιχειρηματικών συναλλαγών, καθώς και την αναμενόμενη πηγή και προέλευση των χρημάτων. Η πολιτική αποδοχής πελατών και οι συναφείς διαδικασίες θα πρέπει να προνοούν για την επίδειξη αυξημένης δέουσας επιμέλειας για τους πελάτες υψηλού κινδύνου όπως αυτοί καθορίζονται στο Νόμο, στην παρούσα Οδηγία καθώς επίσης και για όσους πελάτες το ίδιο πιστωτικό ίδρυμα έχει κατατάξει ως υψηλού κινδύνου στη βάση της πολιτικής που έχει αναπτύξει.

2. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

2.1 Διορισμός Λειτουργού Συμμόρφωσης

Ο Νόμος Άρθρο 69

16. Το άρθρο 69 του Νόμου απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες όπως εφαρμόζουν τις ακόλουθες διαδικασίες εσωτερικής αναφοράς και αναφοράς στη ΜΟΚΑΣ:

    (i) Ορίζουν ανώτερο στέλεχος το οποίο διαθέτει ικανότητα, γνώσεις και εμπειρογνωμοσύνη ως "Λειτουργό Συμμόρφωσης" στον οποίο θα γίνεται η αναφορά για οποιαδήποτε πληροφορία ή άλλο θέμα το οποίο περιέρχεται στην αντίληψη του μέλους του προσωπικού και που, κατά τη γνώμη του ατόμου αυτού, αποδεικνύει ή δημιουργεί υποψίες ότι άλλο πρόσωπο ενέχεται σε αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας·

    (ii) απαιτούν όπως, οποιαδήποτε τέτοια αναφορά, εξετάζεται υπό το φως όλων των σχετικών πληροφοριών από το Λειτουργό Συμμόρφωσης για να διαπιστωθεί κατά πόσον η πληροφορία ή άλλο θέμα που περιλαμβάνεται στην αναφορά πράγματι αποδεικνύει το γεγονός αυτό ή δημιουργούν τέτοια υποψία·

    (iii) επιτρέπουν στο Λειτουργό Συμμόρφωσης να έχει άμεση και έγκαιρη πρόσβαση σε άλλες πληροφορίες, στοιχεία και έγγραφα τα οποία δυνατό να το βοηθήσουν και τα οποία είναι διαθέσιμα στην υπόχρεη οντότητα, και

    (iv) διασφαλίζουν ότι ενημερώνεται άμεσα η ΜΟΚΑΣ, με δική τους πρωτοβουλία, υποβάλλοντας σχετική έκθεση και παρέχοντας συμπληρωματικές πληροφορίες μετά από σχετικό αίτημα της ΜΟΚΑΣ, όταν γνωρίζουν ή έχουν εύλογες υποψίες ότι χρηματικά ποσά, ανεξαρτήτως του ύψους τους, συνιστούν έσοδα από παράνομες δραστηριότητες ή σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

    Περαιτέρω, ο Νόμος ρητά αναφέρει ότι η υποχρέωση αναφοράς στη ΜΟΚΑΣ περιλαμβάνει και απόπειρα διενέργειας τέτοιων ύποπτων συναλλαγών.

17. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου διατηρεί την ευχέρεια να ζητήσει την αντικατάστασή του σε περίπτωση που κρίνει ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια καταλληλότητας/επάρκειας όπως ορίζονται στον άρθρο 69(α) του Νόμου για την εκπλήρωση των σχετικών αρμοδιοτήτων του. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ενημερώσουν άμεσα την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για το διορισμό του Λειτουργού Συμμόρφωσης, υποβάλλοντας τη θέση/ιεραρχία και γραμμές αναφοράς του μέσα στην οργανωτική δομή του πιστωτικού

ιδρύματος καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας του. Τα πιστωτικά ιδρύματα κοινοποιούν στα μέλη του προσωπικού τα στοιχεία επικοινωνίας του Λειτουργού Συμμόρφωσης.

18. Σε περίπτωση τερματισμού/ παραίτησης του Λειτουργού Συμμόρφωσης το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να ενημερώσει άμεσα την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

19. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης θα πρέπει να είναι εγκατεστημένος στην Κύπρο, να ενεργεί ανεξάρτητα και αυτόνομα για να εκτελεί τις υποχρεώσεις του και πρέπει να κατέχει την ανάλογη βαθμίδα ούτως ώστε να απολαμβάνει το επιθυμητό υπό τις περιστάσεις κύρος. Συνεπώς, για να διασφαλιστεί η αμερόληπτη κρίση του και να διευκολυνθεί η αμερόληπτη παροχή συμβουλών στη διοίκηση, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης δεν πρέπει, για παράδειγμα, να έχει επιχειρησιακές ευθύνες ή να αναλαμβάνει ευθύνες όσον αφορά το πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων ή της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου. Επίσης, δεν πρέπει να έχει οποιοδήποτε άλλο ρόλο εντός ή εκτός του ιδρύματος ο οποίος μπορεί να δημιουργεί σύγκρουση συμφερόντων ή να βάζει σε κίνδυνο την αμεροληψία του όσον αφορά το ρόλο του και τα καθήκοντα του ως Λειτουργός Συμμόρφωσης.

20. Επιπρόσθετα, το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να διορίσει Αναπληρωτή Λειτουργό Συμμόρφωσης, ο οποίος θα αντικαθιστά το Λειτουργό Συμμόρφωσης σε περίπτωση απουσίας του. Εκεί που κρίνεται αναγκαίο λόγω του όγκου ή/και της γεωγραφικής διασποράς των εργασιών, τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να διορίσουν και "Βοηθούς Λειτουργούς Συμμόρφωσης" κατά διεύθυνση, γεωγραφική περιφέρεια ή άλλως πως, με σκοπό την υποβοήθηση του έργου του Λειτουργού Συμμόρφωσης και την άμεση διαβίβαση εσωτερικών αναφορών υποψίας στο Λειτουργό Συμμόρφωσης. Τα πιστωτικά ιδρύματα κοινοποιούν στα μέλη του προσωπικού τα στοιχεία επικοινωνίας του Αναπληρωτή Λειτουργού Συμμόρφωσης. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ενημερώσουν αμέσως την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, για το διορισμό του Αναπληρωτή Λειτουργού Συμμόρφωσης υποβάλλοντας το όνομα, τη θέση καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας του.

21. Τα πιστωτικά ιδρύματα που διατηρούν καταστήματα ή θυγατρικές σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα ορίζουν το Λειτουργό Συμμόρφωσης ως συντονιστή, για την εξασφάλιση εφαρμογής από όλες τις εταιρείες του ομίλου που διεξάγουν χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, της πολιτικής ομίλου καθώς και επαρκών και κατάλληλων συστημάτων και διαδικασιών για την αποτελεσματική πρόληψη αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Συνεπώς, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης θα πρέπει να παρακολουθεί σε συνεχή βάση τη συμμόρφωση των υποχρεώσεων μέσα από επιτόπιους ή εξ αποστάσεως ελέγχους.

2.2 Καθήκοντα Λειτουργού Συμμόρφωσης

22. Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης ή, όπου δεν υπάρχει, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης θα πρέπει να τηρεί εγχειρίδιο διαδικασιών σχετικά με όλες τις εργασίες/υποχρεώσεις του.

23. Ο ρόλος και οι ευθύνες του Λειτουργού Συμμόρφωσης, του Αναπληρωτή Λειτουργού Συμμόρφωσης καθώς και των Βοηθών Λειτουργών Συμμόρφωσης, πρέπει ξεκάθαρα να καθορισθούν και να καταγραφούν στο εν λόγω εγχειρίδιο.

24. Τα ελάχιστα καθήκοντα του Λειτουργού Συμμόρφωσης πρέπει να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

    (i) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης έχει την ευθύνη της καταγραφής και αξιολόγησης, πάνω σε ετήσια βάση, των κινδύνων που προέρχονται από υφιστάμενους και νέους πελάτες, νέα προϊόντα και υπηρεσίες και τη λήψη μέτρων με προσθήκες και αλλαγές στα συστήματα και διαδικασίες που εφαρμόζει το πιστωτικό ίδρυμα για αποτελεσματική αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων. Η σχετική έκθεση καταγραφής και αξιολόγησης κινδύνων θα πρέπει να υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος μέσω της Ανώτατης Εκτελεστικής Διεύθυνσης για έγκριση. Αντίγραφο της εγκεκριμένης έκθεσης θα υποβάλλεται στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου μαζί με την ετήσια έκθεση του Λειτουργού Συμμόρφωσης. Επιπρόσθετα, πέραν από την προαναφερόμενη ετήσια ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ανώτατης Εκτελεστικής Διεύθυνσης σχετικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζει το πιστωτικό ίδρυμα, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης οφείλει να ενημερώνει για τυχόν διαφοροποίηση των εν λόγω κινδύνων.

    (ii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης ετοιμάζει την πολιτική αποδοχής πελατών την οποία υποβάλλει μέσω της Ανώτατης Εκτελεστικής Διεύθυνσης του πιστωτικού ιδρύματος, στο Διοικητικό Συμβούλιο για μελέτη και έγκριση, στη βάση αξιολόγησης των κινδύνων που αντιμετωπίζει το κάθε πιστωτικό ίδρυμα από τους πελάτες του ή/και τις συναλλαγές τους ή/και τις χώρες προέλευσης ή διεξαγωγής των εργασιών τους. Νοείται ότι ο Λειτουργός Συμμόρφωσης φέρει και την ευθύνη υποβολής προτάσεων για τροποποίηση της εν λόγω πολιτικής λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που πρέπει να τύχουν αντιμετώπισης.

    (iii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης έχει την κύρια ευθύνη για την ετοιμασία εγχειριδίου διαδικασιών και διαχείρισης κινδύνων σε σχέση με την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Το εγχειρίδιο αξιολογείται σε περιοδική βάση και αναθεωρείται όταν διαπιστώνονται

ελλείψεις ή όταν προκύπτει η ανάγκη προσαρμογής των διαδικασιών του πιστωτικού ιδρύματος για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του κινδύνου για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

(iv) Χωρίς επηρεασμό των υποχρεώσεων της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης παρακολουθεί και αξιολογεί την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής, των διαδικασιών και ελέγχων που έχει εισαγάγει το πιστωτικό ίδρυμα για την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, και σε επίπεδο ομίλου όπου εφαρμόζεται. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να εφαρμόσει κατάλληλους μηχανισμούς παρακολούθησης (συμπεριλαμβανομένων ελέγχων εξ αποστάσεως και επιτόπιων επισκέψεων σε μονάδες/καταστήματα/υπηρεσίες) οι οποίοι θα του δίδουν την απαραίτητη πληροφόρηση για το βαθμό συμμόρφωσης του πιστωτικού ιδρύματος με τα εκάστοτε ισχύοντα. Στις περιπτώσεις που ο Λειτουργός Συμμόρφωσης εντοπίζει παραλείψεις ή/και αδυναμίες στην εφαρμογή των απαιτούμενων διαδικασιών και ελέγχων, θα πρέπει να δίδει την κατάλληλη καθοδήγηση για τη λήψη διορθωτικών μέτρων και να εφαρμόζει μηχανισμούς παρακολούθησης της εφαρμογής των μέτρων αυτών. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης θα πρέπει να ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο και την Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση περιοδικά για τα αποτελέσματα των εν λόγω ελέγχων και για το βαθμό συμμόρφωσης του πιστωτικού ιδρύματος. Ο δε Λειτουργός Συμμόρφωσης υποκαταστημάτων, θα πρέπει να ενημερώνει το Διευθυντή του υποκαταστήματος και τον Επικεφαλής Λειτουργό Συμμόρφωσης των κεντρικών γραφείων.

(v) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης λαμβάνει πληροφορίες από το προσωπικό του πιστωτικού ιδρύματος οι οποίες δημιουργούν υποψία για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή ενδέχεται να σχετίζονται με τέτοιες δραστηριότητες. Η υποβολή εσωτερικής αναφοράς υποψίας θα πρέπει να γίνεται σε ειδικό έντυπο το οποίο θα είναι εύκολα προσβάσιμο στο προσωπικό του πιστωτικού ιδρύματος. Ενδεικτικό έντυπο εσωτερικής αναφοράς επισυνάπτεται στο Παράρτημα 1 της παρούσας Οδηγίας ("Εσωτερική Αναφορά Υποψίας για Νομιμοποίηση Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και Χρηματοδότηση Της Τρομοκρατίας"). Όλες οι εσωτερικές αναφορές πρέπει να αρχειοθετούνται και να τηρούνται σε ξεχωριστό φάκελο υπό την ασφαλή φύλαξη του Λειτουργού Συμμόρφωσης.

(vi) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης αξιολογεί και εξετάζει τις λαμβανόμενες πληροφορίες βάσει της παραγράφου (v) πιο πάνω, με αναφορά σε άλλες διαθέσιμες πηγές πληροφοριών και συζητά τα γεγονότα αναφορικά με τη συγκεκριμένη υπόθεση με τον πληροφοριοδότη και, όπου κρίνεται αναγκαίο, με τα ιεραρχικά ανώτερα στελέχη του πληροφοριοδότη. Η

αξιολόγηση των πληροφοριών που περιέχονται στις αναφορές υποψίας που υποβάλλονται στο Λειτουργό Συμμόρφωσης πρέπει να γίνεται σε ξεχωριστό έντυπο το οποίο πρέπει επίσης να αρχειοθετείται στο σχετικό φάκελο και να τηρείται υπό την ασφαλή φύλαξη του Λειτουργού Συμμόρφωσης. Ενδεικτικό έντυπο αξιολόγησης εσωτερικής αναφοράς υποψίας σε σχέση με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας επισυνάπτεται στο Παράρτημα 2 της παρούσας Οδηγίας ("Αξιολόγηση Εσωτερικής Αναφοράς Υποψίας σε σχέση με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας").

(vii) Εάν ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης που περιγράφεται στην παράγραφο (vi) πιο πάνω, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης αποφασίσει να αποκαλύψει τις πληροφορίες στη ΜΟΚΑΣ, τότε πρέπει η αναφορά του να υποβληθεί στη ΜΟΚΑΣ μέσω των ασφαλών καναλιών επικοινωνίας που καθορίζει η ΜΟΚΑΣ, το συντομότερο δυνατό. Οι υπόχρεες οντότητες οφείλουν να εισάξουν σύστημα το οποίο θα τους επιτρέπει την παραγωγή των εν λόγω αναφορών υποψίας σε έντυπη μορφή για σκοπούς ελέγχου.

(viii) Μετά την υποβολή αναφοράς υποψίας προς τη ΜΟΚΑΣ, οι συναλλαγές όλων των πελατών που συμπεριλαμβάνονται στην αναφορά θα πρέπει να παρακολουθούνται δεόντως από το Λειτουργό Συμμόρφωσης.

(ix) Εάν ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης που περιγράφεται στην παράγραφο (vi) πιο πάνω, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης αποφασίσει να μην αποκαλύψει τις σχετικές πληροφορίες στη ΜΟΚΑΣ, τότε θα πρέπει να επεξηγήσει πλήρως τους λόγους για αυτή του την απόφαση στην "Αξιολόγηση Εσωτερικής Αναφοράς Υποψίας αναφορικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας" η οποία, όπως έχει ήδη αναφερθεί, πρέπει να αρχειοθετηθεί στο σχετικό φάκελο.

(x) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης τηρεί αρχείο με στατιστικά στοιχεία (δηλ. επαρχία και κατάστημα που τηρούνται οι εμπλεκόμενοι λογαριασμοί πελατών, ημερομηνία υποβολής της εσωτερικής αναφοράς υποψίας, ημερομηνία αξιολόγησης, ημερομηνία υποβολής στη ΜΟΚΑΣ, κ.α.) όσον αφορά τις εσωτερικές αναφορές υποψίας και τις αναφορές υποψίας του Λειτουργού Συμμόρφωσης προς τη ΜΟΚΑΣ.

(xi) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης ενεργεί ως το πρώτο σημείο επαφής με τη ΜΟΚΑΣ τόσο κατά την έναρξη όσο και καθ' όλη τη διάρκεια της διερεύνησης της υπόθεσης που εξετάζεται μετά την υποβολή της αναφοράς υποψίας σύμφωνα με την παράγραφο (vii) πιο πάνω.

(xii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης ανταποκρίνεται σε όλα τα ερωτήματα και ζητούμενες διευκρινίσεις της ΜΟΚΑΣ και παρέχει όλες τις ζητούμενες πληροφορίες, έγγραφα και συνεργάζεται πλήρως με τη ΜΟΚΑΣ.

(xiii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι τα υποκαταστήματα και οι θυγατρικές για τις οποίες το πιστωτικό ίδρυμα κατέχει κατά πλειοψηφία το ιδιοκτησιακό καθεστώς και λειτουργούν σε τρίτες χώρες έχουν λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για πλήρη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της παρούσας Οδηγίας αναφορικά με τις διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τους πελάτες και τις διαδικασίες τήρησης αρχείου. Στις περιπτώσεις όπου τα πιστωτικά ιδρύματα διατηρούν εγκαταστάσεις σε άλλο κράτος μέλος, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης βεβαιώνεται ότι οι οντότητες αυτές συμμορφώνονται με την αντίστοιχη νομοθεσία του άλλου κράτους μέλους.

(xiv) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης θα πρέπει να ετοιμάσει πολιτικές και διαδικασίες σε επίπεδο ομίλου συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών για την ανταλλαγή πληροφοριών και σε σχέση με την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

(xv) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης έχει τη γενική ευθύνη εμπρόθεσμης και ορθής υποβολής στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου των προληπτικών καταστάσεων που αναφέρονται στο Μέρος10 της παρούσας Οδηγίας. Επιπρόσθετα, αξιολογεί τα προαναφερόμενα στοιχεία και, όπου χρειάζεται, διερευνά τάσεις οι οποίες, ενδεχομένως, να δεικνύουν κινδύνους εμπλοκής σε συναλλαγές ή δραστηριότητες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και προχωρά έγκαιρα με τη λήψη επιπρόσθετων μέτρων, όπου χρειάζεται. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης ανταποκρίνεται έγκαιρα σε οποιεσδήποτε ερωτήσεις ή διευκρινίσεις που τυχόν να ζητηθούν από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου σε σχέση με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις πιο πάνω καταστάσεις.

(xvi) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης έχει την ευθύνη να εξετάζει και να αποφασίζει για τις αιτήσεις για αποδοχή καταθέσεων μετρητών σε ξένο συνάλλαγμα που αναφέρονται στο Μέρος 5.2 της παρούσας Οδηγίας που υποβάλλονται γραπτώς από τους αρμόδιους λειτουργούς των καταστημάτων/μονάδων του πιστωτικού ιδρύματος που τηρούνται οι επηρεαζόμενοι λογαριασμοί πελατών. Αντίγραφα των αιτήσεων και της σχετικής απόφασής του θα πρέπει να τηρούνται σε ξεχωριστό φάκελο από το Λειτουργό Συμμόρφωσης καθώς και στο φάκελο του πελάτη.

(xvii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης τηρεί καταστάσεις με τα πλήρη στοιχεία των πελατών ή των ομάδων συνδεδεμένων πελατών (όνομα, διεύθυνση, αριθμό λογαριασμού(ων), κατάστημα

τήρησης λογαριασμού(ων)) για τους οποίους έχει δώσει τη γραπτή έγκρισή του για αποδοχή μεμονωμένης κατάθεσης μετρητών ή σειράς καταθέσεων μετρητών πάνω σε συνεχή και τακτική βάση. Σχετικά, θα πρέπει ο Λειτουργός Συμμόρφωσης να τηρεί ξεχωριστά μητρώα για πελάτες που εμπλέκονται σε: (i) μεμονωμένες καταθέσεις μετρητών, και (ii) καταθέσεις μετρητών σε συνεχή και τακτική βάση.

(xviii)Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης τηρεί αρχείο για περίοδο πέντε χρόνων με όλες τις περιπτώσεις προσώπων (υποψηφίων πελατών) με τους οποίους δεν επετράπη η σύναψη επιχειρηματικής σχέσης.

(xix) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης ανταποκρίνεται σε όλα τα ερωτήματα και ζητούμενες διευκρινίσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, παρέχει όλες τις ζητούμενες πληροφορίες και στοιχεία και συνεργάζεται πλήρως με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

(xx) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης φροντίζει να αποκτά τόσο ο ίδιος όσο και ο Αναπληρωτής Λειτουργός Συμμόρφωσης και οι Βοηθοί Λειτουργοί Συμμόρφωσης τις απαιτούμενες από τα καθήκοντά τους γνώσεις και δεξιότητες για τη βελτίωση των διαδικασιών έγκαιρης αναγνώρισης, πρόληψης και παρεμπόδισης των οποιωνδήποτε συναλλαγών και δραστηριοτήτων που στοχεύουν στη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

(xxi) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης παρέχει συμβουλές και καθοδήγηση στη Διεύθυνση και το προσωπικό του πιστωτικού ιδρύματος πάνω σε θέματα που σχετίζονται με την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

(xxii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης αποφασίζει για τις υπηρεσίες/καταστήματα και υπάλληλους του πιστωτικού ιδρύματος που χρειάζονται περαιτέρω εκπαίδευση ή/και επιμόρφωση με σκοπό την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και οργανώνει κατάλληλες εκπαιδευτικές ημερίδες/σεμινάρια. Σχετικά, ετοιμάζει και εφαρμόζει σε συνεργασία με άλλα αρμόδια τμήματα του πιστωτικού ιδρύματος, ετήσιο πρόγραμμα επιμόρφωσης και εκπαίδευσης του προσωπικού.

(xxiii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης βεβαιώνεται ότι το πιστωτικό ίδρυμα τηρεί τα πιο κάτω στοιχεία σε σχέση με τα εκπαιδευτικά σεμινάρια και άλλη επιμόρφωση που παρέχεται στο προσωπικό του πιστωτικού ιδρύματος σχετικά με την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και αξιολογεί την επάρκεια της παρεχόμενης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης. Ως ελάχιστον τηρούνται τα ακόλουθα στοιχεία:

(α) Όνομα εργοδοτουμένου κατά υπηρεσία/τμήμα και κατά θέση (διευθυντικό προσωπικό, λειτουργοί, νεοεισερχόμενοι κλπ). Ο κατάλογος να περιλαμβάνει όλο το προσωπικό του ιδρύματος έστω και αν δεν παρακολούθησε οποιοδήποτε σεμινάριο.

(β) Ημερομηνία παρακολούθησης του σεμιναρίου, τίτλος και διάρκεια του σεμιναρίου καθώς και τα ονόματα των εκπαιδευτών.

(γ) Κατά πόσον η διάλεξη/σεμινάριο ετοιμάστηκε εντός του πιστωτικού ιδρύματος ή προσφέρθηκε από εξωτερικό οργανισμό ή συμβούλους.

(δ) Περιληπτικά στοιχεία για το πρόγραμμα/περιεχόμενο των διαλέξεων/ σεμιναρίων

(xxiv) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης εξακριβώνει ότι το τρίτο πρόσωπο, με το οποίο το πιστωτικό ίδρυμα προτίθεται να συνεργαστεί για θέματα εξακρίβωσης στοιχείων ταυτότητας, είναι υπόχρεη οντότητα όπως αυτή καθορίζεται στο Νόμο και δίνει τη γραπτή έγκρισή του για την εν λόγω συνεργασία η οποία θα πρέπει να είναι δεόντως δικαιολογημένη και να φυλάσσεται στον ατομικό φάκελο του τρίτου προσώπου. Επίσης ο Λειτουργός Συμμόρφωσης αξιολογεί την ποιότητα των πελατών που συστάθηκαν από τρίτα πρόσωπα.

(xxv) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης τηρεί αρχείο με τα στοιχεία/πληροφορίες των τρίτων προσώπων με τους οποίους το πιστωτικό ίδρυμα έχει συνάψει συνεργασία, όπως αυτά αναφέρονται στην παράγραφο 121(vi).

(xxvi) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης τηρεί αρχεία, για πέντε χρόνια με τα στοιχεία/πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 121(vii) για τα τρίτα πρόσωπα τα οποία έχει απορρίψει για σύναψη συνεργασίας

(xxvii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης θεσπίζει πολιτικές, διαδικασίες και ελέγχους όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 64(1)(β) του Νόμου καθώς και στην παρούσα Οδηγία (βλέπε Μέρος 4.14.2.5) στις περιπτώσεις διασυνοριακών σχέσεων ανταπόκρισης με ιδρύματα από τρίτες χώρες.

(xxviii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης διασφαλίζει ότι το πιστωτικό ίδρυμα ετοιμάζει και τηρεί καταστάσεις με τις κατηγορίες πελατών ανάλογα με τον υπολογιζόμενο κίνδυνο, (όπως καθορίζονται στο Νόμο, την παρούσα Οδηγία και από το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα) στις οποίες αναφέρονται τα ονόματα των πελατών, αριθμός λογαριασμού, το κατάστημα που τηρείται ο λογαριασμός και ημερομηνία σύναψης επιχειρηματικής σχέσης. Επιπρόσθετα, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης διασφαλίζει ότι οι εν λόγω καταστάσεις τυγχάνουν τακτικής επικαιροποίησης με όλους τους νέους και παλαιούς πελάτες για τους οποίους υπάρχουν επιπρόσθετες πληροφορίες.

(xxix) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης λαμβάνει ή εισηγείται, κατά περίπτωση, διορθωτικά μέτρα, σε θέματα παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας σύμφωνα με τις διαπιστώσεις των πορισμάτων ελέγχου της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

(xxx) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης αξιολογεί τα πορίσματα του Εσωτερικού Ελέγχου για τη λήψη διορθωτικών μέτρων σε θέματα παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

(xxxi) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης λαμβάνει ή εισηγείται κατά περίπτωση τη λήψη μέτρων σε θέματα πρόληψης, παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική και Υπερεθνική Έκθεση Αξιολόγησης κινδύνων.

(xxxii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης διασφαλίζει ότι το πιστωτικό ίδρυμα λαμβάνει υπόψη τις δημόσιες ανακοινώσεις της Financial Action Task Force ("FATF") όσον αφορά τις χώρες που δεν εφαρμόζουν ή εφαρμόζουν ανεπαρκώς τις συστάσεις της FATF, και βεβαιώνεται ότι εφαρμόζονται αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας και παρακολούθησης των επιχειρηματικών σχέσεων/συναλλαγών. Επιπρόσθετα, διασφαλίζει ότι αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας εφαρμόζονται για τις τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου που επισημαίνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς και από το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα.

2.3 Ετήσια έκθεση του Λειτουργού Συμμόρφωσης

25. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης έχει επίσης το καθήκον της ετοιμασίας Ετήσιας Έκθεσης η οποία αποτελεί σημαντικό εργαλείο αξιολόγησης του βαθμού συμμόρφωσης του πιστωτικού ιδρύματος με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από το Νόμο και την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου για την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

26. Η Ετήσια Έκθεση θα πρέπει να ετοιμάζεται εντός δύο μηνών από το τέλος κάθε ημερολογιακού έτους (δηλαδή, μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου, το αργότερο) και να υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος μέσω της Ανώτατης Εκτελεστικής Διεύθυνσης. Στην περίπτωση πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί στην Κύπρο υπό τη μορφή καταστήματος, η Ετήσια Έκθεση θα πρέπει να υποβάλλεται στο Διευθυντή του καταστήματος και στο Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος μέσω της Ανώτατης Εκτελεστικής Διεύθυνσης και του Επικεφαλής Λειτουργού Συμμόρφωσης Ομίλου, των Κεντρικών Γραφείων της χώρας προέλευσής τους.

27. Το Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος αξιολογεί και υιοθετεί την Ετήσια Έκθεση. Η Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση του πιστωτικού ιδρύματος διασφαλίζει την έγκαιρη και αποτελεσματική λήψη όλων των ενδεικνυόμενων μέτρων για τη διόρθωση οποιωνδήποτε αδυναμιών ή/και παραλείψεων που επισημαίνονται στην Έκθεση.

28. Αντίγραφο της Ετήσιας Έκθεσης που υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο διαβιβάζεται ταυτόχρονα στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Αντίγραφα των πρακτικών της έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να υποβάλλονται στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου αμέσως μετά την έγκριση.

29. Η Ετήσια Έκθεση θα καλύπτει ζητήματα παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας κατά τη διάρκεια του υπό ανασκόπηση έτους και, ως ελάχιστο, θα πρέπει να περιέχει τα πιο κάτω:

    (i) Γενική περιγραφή για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες/μοντέλο του πιστωτικού ιδρύματος κατά το τελευταίο έτος, αναφέροντας τα προϊόντα/υπηρεσίες που προσφέρει, χώρες που δραστηριοποιείται, τυχόν αλλαγές στις δραστηριότητες ή/και τη δομή της ή στην εισαγωγή νέων προϊόντων, υπηρεσιών, τεχνολογικών εξελίξεων που είχαν επιπτώσεις στις διαδικασίες και τους ελέγχους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

    (ii) Πληροφορίες για τα μέτρα που λήφθηκαν ή/και διαδικασίες που εισήχθηκαν για συμμόρφωση με τυχόν τροποποιήσεις ή/και καινούριες διατάξεις του Νόμου και των Οδηγιών της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους.

    (iii) Πληροφορίες για τους ελέγχους και επιθεωρήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί από το Λειτουργό Συμμόρφωσης και τον Εσωτερικό Έλεγχο αναφέροντας τον αριθμό των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί, σε ποιες υπηρεσίες και τις σημαντικές ελλείψεις και αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί στην πολιτική και διαδικασίες που εφαρμόζει το πιστωτικό ίδρυμα για την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Σχετικά, θα πρέπει να επισημαίνεται η σοβαρότητα των παραλείψεων ή αδυναμιών, οι κίνδυνοι που συνεπάγονται καθώς και οι ενέργειες ή/και εισηγήσεις που έχουν γίνει για λήψη διορθωτικών μέτρων για βελτίωση της κατάστασης.

    (iv) Πληροφορίες για ελέγχους που έχουν πραγματοποιηθεί από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, αναφέροντας τυχόν ελλείψεις και αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί, τους κινδύνους που συνεπάγονται καθώς και τα διορθωτικά μέτρα και ενέργειες που λήφθηκαν ή θα ληφθούν για βελτίωση της κατάστασης.

    (v) Πληροφορίες για τις διαδικασίες και τα αυτοματοποιημένα/ηλεκτρονικά πληροφοριακά συστήματα διοίκησης που εφαρμόζει το πιστωτικό ίδρυμα για τη διαρκή παρακολούθηση

των λογαριασμών και συναλλαγών των πελατών τους με την περιγραφή των κύριων λειτουργιών τους, το χρόνο λειτουργίας τους (π.χ. σε πραγματικό χρόνο ή μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής), των αδυναμιών που έχουν παρουσιαστεί, καθώς και των αποτελεσμάτων της λειτουργίας τους κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους όπως ο συνολικός αριθμός των προειδοποιητικών μηνυμάτων που παρήχθησαν από το σύστημα, αριθμός εσωτερικών αναφορών που υποβλήθηκαν στη ΜΟΚΑΣ ως συνέπεια αυτών των μηνυμάτων, αριθμός ψευδών-θετικών (false positives) προειδοποιητικών μηνυμάτων, αυξήσεις/μειώσεις σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο, τυχόν τάσεις που εντοπίστηκαν κλπ.

(vi) Τον αριθμό εσωτερικών αναφορών υποψίας για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας που υποβλήθηκαν από το προσωπικό του πιστωτικού ιδρύματος προς το Λειτουργό Συμμόρφωσης, παραθέτοντας συνοπτικά στοιχεία κατά επαρχία, διεύθυνση και κατάστημα καθώς και τυχόν σχόλια και παρατηρήσεις.

(vii) Αριθμός αναφορών υποψίας που υποβλήθηκαν από το Λειτουργό Συμμόρφωσης στη ΜΟΚΑΣ και συνοπτικά στοιχεία / πληροφορίες για τους κύριους λόγους των υποψιών και τυχόν τάσεις που έχουν παρατηρηθεί.

(viii) Τον αριθμό υποθέσεων ύποπτων συναλλαγών που διερευνήθηκαν από το Λειτουργό Συμμόρφωσης, αλλά δεν υποβλήθηκαν εκθέσεις αναφοράς στη ΜΟΚΑΣ.

(ix) Πληροφορίες, αναφορικά με εγκύκλιους και άλλη επικοινωνία με το προσωπικό για ζητήματα παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

(x) Περιληπτικά στοιχεία πάνω σε ετήσια βάση των συνολικών καταθέσεων και αναλήψεων από πελάτες σε μετρητά, τόσο σε ευρώ όσο και σε ξένο συνάλλαγμα που υπερβαίνουν το όριο των 10.000 ευρώ καθώς και των εισερχομένων και εξερχομένων εμβασμάτων για ποσά πάνω από 500.000 ευρώ (μαζί με τα συγκριτικά στοιχεία για τον προηγούμενο χρόνο) που έχουν αναφερθεί στη "Κατάσταση Σημαντικών Συναλλαγών σε Μετρητά και Διακίνησης Χρημάτων" που υποβάλλεται μηνιαίως στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και τυχόν σχόλια και παρατηρήσεις για σημαντικές διαφοροποιήσεις που παρατηρήθηκαν σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο.

(xi) Περιληπτικά στοιχεία πάνω σε ετήσια βάση των συνολικών καταθέσεων και δανείων πελατών με βάση τη μόνιμη κατοικία του πραγματικού δικαιούχου, αναλύοντας τυχόν τάσεις, οι οποίες ενδεχομένως να αυξάνουν τον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

(xii) Περιληπτικά στοιχεία για τον τύπο (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) και μέγεθος της πελατειακής βάσης κατά το τελευταίο έτος, τον αριθμό πελατών ανά κατηγορία κινδύνου, τον αριθμό νέων πελατών, τον αριθμό προσώπων (υποψηφίων πελατών) με τους οποίους δεν επετράπη η σύναψη επιχειρηματικής σχέσης για λόγους συμμόρφωσης, τον αριθμό πελατών με τους οποίους τερματίστηκε η επιχειρηματική σχέση για λόγους συμμόρφωσης, τον αριθμό των παγοποιημένων λογαριασμών κατόπιν εντάλματος δικαστηρίου/ΜΟΚΑΣ καθώς και το ποσοστό αύξησης / μείωσης των ανωτέρω σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο.

(xiii) Πληροφορίες για την πολιτική, τις διαδικασίες και ελέγχους που εφαρμόζει το πιστωτικό ίδρυμα για πελάτες υψηλού κινδύνου με τους οποίους διατηρεί επιχειρηματική σχέση. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να υποβάλλεται ο αριθμός πελατών υψηλού κινδύνου με τους οποίους διατηρεί επιχειρηματική σχέση, ανά κατηγορία και χώρα προέλευσης του πελάτη και του τελικού δικαιούχου.

(xiv) Στοιχεία των καταστημάτων/θυγατρικών επιχειρήσεων του πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργούν σε τρίτες χώρες καθώς και πληροφορίες αναφορικά με τα μέτρα που λήφθηκαν για τη συμμόρφωση των καταστημάτων/θυγατρικών εταιρειών του πιστωτικού ιδρύματος με τις απαιτήσεις της παρούσας Οδηγίας για διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας πελατών, μέτρων δέουσας επιμέλειας και διαδικασίες τήρησης αρχείου καθώς και σχόλια και πληροφορίες για το βαθμό συμμόρφωσης τους με τις εν λόγω απαιτήσεις.

(xv) Πληροφορίες αναφορικά με τα εκπαιδευτικά σεμινάρια που παρακολούθησε ο Λειτουργός Συμμόρφωσης, ο Αναπληρωτής Λειτουργός Συμμόρφωσης και οι Βοηθοί Λειτουργοί Συμμόρφωσης και για οποιοδήποτε άλλο επιμορφωτικό υλικό που παρελήφθη.

(xvi) Πληροφορίες αναφορικά με την εκπαίδευση/επιμόρφωση που προσφέρθηκε στο προσωπικό κατά τη διάρκεια του έτους, αναφέροντας:

- τον αριθμό των διαλέξεων/σεμιναρίων που οργανώθηκαν,
- τη διάρκειά τους,
- τον αριθμό των εργοδοτουμένων που συμμετείχαν αναλύοντας κατά πόσο ανήκουν στο διευθυντικό προσωπικό, λειτουργοί, νεοεισερχόμενοι κλπ,
- τα ονόματα και τα προσόντα των εκπαιδευτών,
- κατά πόσον η διάλεξη/σεμινάριο ετοιμάστηκε εσωτερικά από το πιστωτικό ίδρυμα ή προσφέρθηκε από εξωτερικό οργανισμό ή συμβούλους, και

- περιληπτικά στοιχεία για το πρόγραμμα/περιεχόμενο των διαλέξεων/ σεμιναρίων.

(xvii) Πληροφορίες σχετικά με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του επόμενου χρόνου.

(xviii) Αποτελέσματα αξιολόγησης της επάρκειας και αποτελεσματικότητας της επιμόρφωσης και εκπαίδευσης του προσωπικού.

(xix) Πληροφορίες για την οργανική διάρθρωση και στελέχωση της Μονάδας του Λειτουργού Συμμόρφωσης καθώς και εισηγήσεις για τυχόν επιπρόσθετες ανάγκες σε προσωπικό και τεχνικό εξοπλισμό με σκοπό την ενίσχυση των μέτρων και διαδικασιών για την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

(xx) Αντίγραφο του αρχείου με τα στοιχεία και πληροφορίες (π.χ. όνομα, διεύθυνση εργασιών, επαγγελματικός τομέας δραστηριοτήτων, εποπτική αρχή, ημερομηνία έναρξης συνεργασίας, ημερομηνία και αποτελέσματα αξιολόγησης πελατών που συστήθηκαν, αριθμός πελατών που σύστησε στο πιστωτικό ίδρυμα, αριθμός πελατών για τους οποίους έγινε αναφορά στη ΜΟΚΑΣ), των τρίτων προσώπων με τους οποίους το πιστωτικό ίδρυμα έχει συνάψει συνεργασία, καθώς και πληροφορίες για τα τρίτα πρόσωπα τα οποία ο Λειτουργός Συμμόρφωσης έχει απορρίψει.

(xxi) Πληροφορίες για την πολιτική, τις διαδικασίες και ελέγχους που εφαρμόζει το πιστωτικό ίδρυμα για τη συμμόρφωση του με τις κυρώσεις και τα περιοριστικά μέτρα, καθώς και περιληπτικά στοιχεία για παγοποιημένους λογαριασμούς (π.χ. αριθμός παγοποιημένων λογαριασμών, λόγος παγοποίησης και συνολικό ποσό).

(xxii) Συνολική εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων και ελέγχων, επάρκεια των πόρων καθώς και τομείς που ενδέχεται να ισοδυναμούν με παραβιάσεις του νομικού και κανονιστικού πλαισίου, περιγράφοντας κατά σειρά προτεραιότητας τις δράσεις αποκατάστασης/ πρόληψης που κρίνονται απαραίτητες και την αναμενόμενη προθεσμία ολοκλήρωσης.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ("RISK BASED APPROACH")

3.1 Εισαγωγή

Ο Νόμος Άρθρα 58(Α)(1)και (2)

30. Για σκοπούς του άρθρου 58(δ), το άρθρο 58Α(1) και (2) του Νόμου απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εντοπίζουν, και να εκτιμούν τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που διατρέχουν, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων αυτών που σχετίζονται με τους πελάτες τους, τις χώρες ή τις γεωγραφικές περιοχές, τα προϊόντα, τις υπηρεσίες, τις συναλλαγές ή τους διαύλους παροχής τραπεζικών υπηρεσιών. Τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση των εργασιών τους. Οι εκτιμήσεις κινδύνων τεκμηριώνονται, επικαιροποιούνται και τίθενται στη διάθεση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου μέσω της έκθεσης που αναφέρεται στην παράγραφο 3.6 του Μέρους αυτού.

31. Όπως απαιτείται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 26 Ιουνίου 2017 δημοσίευσε την πρώτη Υπερεθνική Έκθεση Αξιολόγησης Κινδύνων που σκοπό έχει να βοηθήσει τα κράτη μέλη να εντοπίζουν, να αναλύουν και να αντιμετωπίζουν τους κινδύνους που σχετίζονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να λάβουν υπόψη τα ευρήματα της εν λόγω Έκθεσης όπως εκάστοτε επικαιροποιείται στο βαθμό που αυτά επηρεάζουν τη δική τους αξιολόγηση κινδύνου.

32. Η Εθνική Αξιολόγηση Κινδύνων της Κύπρου που δημοσιεύθηκε το Νοέμβριο του 2018 παρέχει πληροφορίες αναφορικά με τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που αντιμετωπίζει η Κύπρος. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να λάβουν υπόψη τα ευρήματα της εν λόγω Έκθεσης όπως εκάστοτε επικαιροποιείται στο βαθμό που αυτά επηρεάζουν τη δική τους αξιολόγηση κινδύνου.

33. Η προσέγγιση ενός πιστωτικού ιδρύματος όσον αφορά την εκτίμηση και διαχείριση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας θα πρέπει να περιλαμβάνει την εκτίμηση κινδύνου σε επίπεδο επιχειρηματικής δραστηριότητας καθώς και την εκτίμηση κινδύνου στον οποίο εκτίθεται ως αποτέλεσμα της σύναψης επιχειρηματικής σχέσης ή της πραγματοποίησης μεμονωμένης συναλλαγής. Συνεπώς, το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να χρησιμοποιεί τα αποτελέσματα από τις εκτιμήσεις κινδύνου που διενεργεί σε επίπεδο της επιχειρηματικής του δραστηριότητας για την τεκμηρίωση της απόφασης του όσον αφορά το κατάλληλο επίπεδο και είδος μέτρων δέουσας επιμέλειας προς

τον πελάτη που θα εφαρμόζει στις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις και τις περιστασιακές συναλλαγές του.

Ο Νόμος Άρθρο 61(2)

34. Το άρθρο 61(2) του Νόμου απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη αλλά επιτρέπει τον καθορισμό της έκτασης των μέτρων αυτών ανάλογα με το βαθμό κινδύνου λαμβάνοντας υπόψη τουλάχιστον τις μεταβλητές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Νόμου. Οι υπόχρεες οντότητες θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν στις αρμόδιες Εποπτικές Αρχές ότι η έκταση των μέτρων είναι ανάλογη με τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που αντιμετωπίζουν.

35. Η εφαρμογή ενός συστήματος βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου πρέπει να επιτυγχάνει την ισορρόπηση μεταξύ του συνεπαγόμενου κόστους των πιστωτικών ιδρυμάτων και των πελατών τους με τον κίνδυνο χρήσης των υπηρεσιών τους σε σχέση με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή μέτρων και διαδικασιών βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου δίδει τη δυνατότητα στα πιστωτικά ιδρύματα να επικεντρώνουν τις προσπάθειες τους στους τομείς που υφίσταται η μεγαλύτερη ανάγκη αντιμετώπισης των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

36. Με σκοπό την υποβοήθηση του τελικού στόχου της παρεμπόδισης της χρήσης του τραπεζικού συστήματος για παράνομες συναλλαγές, η προσέγγιση βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου θα πρέπει να:

- αναγνωρίζει ότι ο κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας διαφέρει μεταξύ πελατών, χωρών, προϊόντων και υπηρεσιών,

- επιτρέπει στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση να αντιμετωπίσουν τους πελάτες του πιστωτικού ιδρύματος με τρόπο που αναλογεί στους κινδύνους που απορρέουν από τις δραστηριότητές τους,

- επιτρέπει στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση να εφαρμόσουν τη δική τους προσέγγιση στις πολιτικές, διαδικασίες και ελέγχους λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες περιστάσεις και χαρακτηριστικά του πιστωτικού ιδρύματος,

- βοηθά στην επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος με το λιγότερο δυνατό κόστος,

- βοηθά στη σωστή ιεράρχηση των προσπαθειών και ενεργειών του πιστωτικού ιδρύματος λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα διάπραξης των αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

37. Η προσέγγιση βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου προϋποθέτει τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για τη διαχείριση κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που αντιμετωπίζει το πιστωτικό ίδρυμα. Τέτοια μέτρα είναι:

- ο εντοπισμός και αξιολόγηση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση των εργασιών του πιστωτικού ιδρύματος και των χαρακτηριστικών των πελατών του,

- η διαχείριση και μείωση του εκτιμημένου κινδύνου με την εφαρμογή κατάλληλων και αποτελεσματικών πολιτικών, διαδικασιών και ελέγχων, ανάλογα με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου,

- η συνεχής παρακολούθηση και η λήψη μέτρων βελτίωσης της λειτουργίας των πολιτικών, διαδικασιών και ελέγχων,

- η δυναμική διαχείριση κινδύνων διασφαλίζοντας τη διάθεση συστημάτων και ελέγχων για τον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την εκτίμηση των εν λόγω κινδύνων και, κατά περίπτωση, την έγκαιρη ενσωμάτωσή τους τόσο στη συνολική για ολόκληρο το ίδρυμα εκτίμηση κινδύνων όσο και στις επιμέρους εκτιμήσεις κινδύνων που διενεργούν, και

- η καταγραφή σε κατάλληλα εγχειρίδια, έγγραφα και εσωτερικές εγκυκλίους των πολιτικών, διαδικασιών και ελέγχων ούτως ώστε να επιτευχθεί η ομοιόμορφη εφαρμογή τους σε όλο το πιστωτικό ίδρυμα από αρμόδια πρόσωπα που ορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση.

3.2 <u>Εντοπισμός και αξιολόγηση κινδύνων</u>

38. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης έχει την ευθύνη του εντοπισμού, της καταγραφής και αξιολόγησης όλων των ενδεχόμενων κινδύνων. Ωστόσο, η επιτυχής εφαρμογή συστημάτων και ελέγχων βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου απαιτεί την πλήρη υποστήριξη της Ανώτατης Εκτελεστικής Διεύθυνσης και την ενεργό συνεργασία των υπολοίπων μονάδων του πιστωτικού ιδρύματος. Απαιτείται, επίσης, η ξεκάθαρη κοινοποίηση των πολιτικών και διαδικασιών που έχουν αποφασιστεί σε όλο το αρμόδιο προσωπικό του πιστωτικού ιδρύματος

μαζί με την εισαγωγή αυστηρών μηχανισμών για την αποτελεσματική εφαρμογή τους, την έγκαιρη επισήμανση αδυναμιών και τη λήψη διορθωτικών μέτρων.

39. Αφετηρία της εφαρμογής του συστήματος βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου είναι ο εντοπισμός, η καταγραφή και αξιολόγηση των κινδύνων που θα πρέπει να τύχουν διαχείρισης. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εκτιμήσουν και να αξιολογήσουν τον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν για πιθανή χρήση των υπηρεσιών τους από εγκληματίες για σκοπούς νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Κατά τον εντοπισμό των προαναφερόμενων κινδύνων που συνδέονται με επιχειρηματική σχέση ή μεμονωμένη συναλλαγή, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν τους συναφείς παράγοντες κινδύνου, μεταξύ άλλων την ταυτότητα και το επάγγελμα του πελάτη τους, τις χώρες ή τις γεωγραφικές περιοχές στις οποίες δραστηριοποιείται, τα συγκεκριμένα προϊόντα και τις συγκεκριμένες υπηρεσίες και συναλλαγές που ζητεί ο πελάτης, καθώς και τους δίαυλους που χρησιμοποιεί το πιστωτικό ίδρυμα για την παροχή των εν λόγω προϊόντων, υπηρεσιών και συναλλαγών. Οι συγκεκριμένες συνθήκες κάθε πιστωτικού ιδρύματος θα καθορίσουν τις πλέον κατάλληλες διαδικασίες και μέτρα που θα πρέπει να εφαρμοστούν για την αντιμετώπιση και διαχείριση των κινδύνων. Στις περιπτώσεις όπου οι εργασίες, προϊόντα και πελατειακή βάση ενός πιστωτικού ιδρύματος είναι σχετικά απλές, και περιλαμβάνουν σχετικά λίγα προϊόντα και πελάτες ή πελάτες με παρόμοια χαρακτηριστικά, μια απλή, τυποποιημένη προσέγγιση είναι πιο κατάλληλη για τους περισσότερους πελάτες, με έμφαση σε εκείνους τους πελάτες που είναι έξω από τη γενική εικόνα.

40. Τα πιστωτικά ιδρύματα διαμορφώνουν συνολική εικόνα του κινδύνου που συνδέεται με την κάθε περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη τους παράγοντες κινδύνου όπως αυτοί αναφέρονται στις «Κατευθυντήριες Γραμμές για τους Παράγοντες Κινδύνου» που εκδόθηκαν από κοινού από τις ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 18(4) της Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης[4], ενώ επισημαίνεται ότι, εκτός εάν ορίζεται στο Νόμο ή την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, η ύπαρξη μεμονωμένων παραγόντων κινδύνου δεν συνεπάγεται απαραιτήτως την κατηγοριοποίηση μιας πελατειακής σχέσης σε ψηλού ή χαμηλού κινδύνου. Επισημαίνεται ότι οι παράγοντες κινδύνου που περιλαμβάνονται στις εν

[4] Κοινές κατευθυντήριες γραμμές σύμφωνα με το άρθρο 17 και το άρθρο 18 παράγραφος 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την απλουστευμένη και την αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη και τους παράγοντες τους οποίους θα πρέπει να εξετάζουν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατά την εκτίμηση κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνδέεται με τις επιμέρους επιχειρηματικές και περιστασιακές συναλλαγές ("Κατευθυντήριες Γραμμές για τους Παράγοντες Κινδύνου")
https://esas-joint-committee.europa.eu/Publications/Guidelines/Guidelines%20on%20Risk%20Factors_EL_04-01-2018.pdf

λόγω κατευθυντήριες γραμμές δεν είναι εξαντλητικοί και δεν αναμένεται από τα πιστωτικά ιδρύματα να εξετάζουν όλους τους παράγοντες κινδύνου σε όλες τις περιπτώσεις.

41. Οι πληροφορίες σχετικά με τους εν λόγω παράγοντες κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες θα πρέπει να προέρχονται από ευρύ φάσμα πηγών, στις οποίες η πρόσβαση αποκτάται είτε μεμονωμένα είτε μέσω εμπορικώς διαθέσιμων εργαλείων ή βάσεων δεδομένων που συγκεντρώνουν πληροφορίες από διάφορες πηγές. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να προσδιορίσουν το είδος και το πλήθος των πηγών ανάλογα με το βαθμό κινδύνου.

42. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν πάντα τις ακόλουθες πηγές πληροφοριών:

    (i) Την Υπερεθνική Αξιολόγηση Κινδύνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

    (ii) Τις πληροφορίες από την κυβέρνηση, όπως η Εθνική Αξιολόγηση Κινδύνων της Κύπρου, οι δηλώσεις πολιτικής και οι προειδοποιητικές επισημάνσεις, καθώς και τις αιτιολογικές εκθέσεις της συναφούς νομοθεσίας,

    (iii) Τις πληροφορίες από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου όπως εγκύκλιοι, κατευθυντήριες οδηγίες και η αιτιολόγηση που προέρχεται κατά την επιβολή κανονιστικών προστίμων,

    (iv) Πληροφορίες από τη ΜΟΚΑΣ, Αστυνομία όπως αναφορές απειλών, προειδοποιήσεις και τυπολογίες,

    (v) Πληροφορίες για την ταυτοποίηση του πελάτη και τη δημιουργία του οικονομικού προφίλ και του προφίλ κινδύνου κατά την έναρξη της επιχειρηματικής σχέσης.

43. Άλλες πηγές πληροφόρησης τις οποίες μπορούν να εξετάζουν τα πιστωτικά ιδρύματα σε αυτό το πλαίσιο είναι:

    (i) Οι γνώσεις και η επαγγελματική τεχνογνωσία του πιστωτικού ιδρύματος,

    (ii) Τυπολογίες και πληροφορίες σχετικά με αναδυόμενους κινδύνους του κλάδου,

    (iii) Πληροφορίες από την κοινωνία πολιτών, όπως δείκτες διαφθοράς και εκθέσεις ανά χώρα,

    (iv) Πληροφορίες από διεθνείς φορείς καθορισμού προτύπων, όπως εκθέσεις αμοιβαίας αξιολόγησης ή νομικώς μη δεσμευτικές "μαύρες λίστες",

(v) Πληροφορίες από έγκυρες και αξιόπιστες ανοικτές πηγές όπως αναφορές σε εφημερίδες εγνωσμένου κύρους,

(vi) Πληροφορίες από έγκυρους και αξιόπιστους εμπορικούς οργανισμούς όπως αναφορές κινδύνου και πληροφοριών, και

(vii) Πληροφορίες από στατιστικές υπηρεσίες και πανεπιστημιακά ιδρύματα.

44. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης αυτής, τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να αποφασίζουν να σταθμίζουν τους παράγοντες με διαφορετικό τρόπο σε συνάρτηση με την αντίστοιχη βαρύτητα που παρουσιάζουν.

45. Κατά τη στάθμιση των παραγόντων κινδύνου, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να προβαίνουν σε τεκμηριωμένη κρίση όσον αφορά τη σημασία των διαφόρων παραγόντων κινδύνου στο πλαίσιο μιας επιχειρηματικής σχέσης ή μεμονωμένης συναλλαγής. Αυτό έχει συχνά ως αποτέλεσμα τα πιστωτικά ιδρύματα να «βαθμολογούν» διαφορετικά τους διάφορους παράγοντες, π.χ. τα πιστωτικά ιδρύματα ενδέχεται να αποφασίσουν ότι οι προσωπικοί δεσμοί ενός πελάτη με μια χώρα που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας είναι λιγότερο σημαντικοί βάσει των χαρακτηριστικών του προϊόντος που ζητεί ο πελάτης.

46. Η βαρύτητα που δίνεται σε καθέναν από τους εν λόγω παράγοντες είναι πιθανό να ποικίλλει, τόσο μεταξύ προϊόντων και μεταξύ πελατών (ή κατηγοριών πελατών) όσο και μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων. Κατά τη στάθμιση των παραγόντων κινδύνου, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι:

- η στάθμιση δεν επηρεάζεται αδικαιολόγητα από έναν μόνο παράγοντα·
- η διαβάθμιση του κινδύνου δεν επηρεάζεται από οικονομικές ή κερδοσκοπικές παραμέτρους·
- η στάθμιση δεν οδηγεί σε κατάσταση στην οποία καμία επιχειρηματική σχέση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως υψηλού κινδύνου·
- οι πρόνοιες του Νόμου και της Οδηγίας που αφορούν περιπτώσεις οι οποίες παρουσιάζουν πάντα υψηλό κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες δεν μπορούν να παρακαμφθούν από τη στάθμιση του πιστωτικού ιδρύματος, και

- είναι σε θέση να παραβλέπουν οποιαδήποτε βαθμολογία κινδύνου δημιουργείται αυτομάτως, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο. Το σκεπτικό της απόφασης να παραβλέψουν τις εν λόγω βαθμολογίες θα πρέπει να τεκμηριώνεται δεόντως.

47. Σε περίπτωση που ένα πιστωτικό ίδρυμα χρησιμοποιεί αυτοματοποιημένα πληροφοριακά συστήματα για να λαμβάνει συνολική βαθμολόγηση του κινδύνου προκειμένου να κατηγοριοποιεί τις επιχειρηματικές σχέσεις ή τις περιστασιακές συναλλαγές, και δεν αναπτύσσει τα εν λόγω συστήματα εσωτερικά αλλά τα αγοράζει από εξωτερικό πάροχο, θα πρέπει να κατανοεί τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος και τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα συνδυάζει τους παράγοντες κινδύνου για τη διαμόρφωση της συνολικής βαθμολογίας κινδύνου. Ένα πιστωτικό ίδρυμα οφείλει να βεβαιώνεται ότι οι βαθμολογίες που διαμορφώνονται αντικατοπτρίζουν την επίγνωση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας που έχει το ίδιο το ίδρυμα, ενώ θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να καταδεικνύει την επίγνωση αυτή στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

48. Ο εντοπισμός, η αξιολόγηση και η διαχείριση των κινδύνων που πηγάζουν από την ποιότητα δεδομένων που τηρεί το πιστωτικό ίδρυμα, θα πρέπει να τυγχάνει της δέουσας προσοχής καθώς η ανεπαρκής ποιότητα των δεδομένων θα οδηγήσει σε λανθασμένα προειδοποιητικά μηνύματα, διευθυντικές εκθέσεις και αποφάσεις.

3.3 <u>Σχεδιασμός και εφαρμογή ελέγχων για τη διαχείριση και μείωση των κινδύνων</u>

49. Όταν το πιστωτικό ίδρυμα εντοπίσει τους κινδύνους που αντιμετωπίζει, τότε θα πρέπει να σχεδιάσει και εφαρμόσει τα ανάλογα συστήματα και ελέγχους για τη διαχείριση και ελαχιστοποίησή τους σύμφωνα με τις διαδικασίες που προνοούνται στην παρούσα Οδηγία. Η ορθή διαχείριση και η μείωση των κινδύνων που συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας προϋποθέτει μέτρα και διαδικασίες για την εξακρίβωση της ταυτότητας πελατών, συλλογή πληροφοριών για τη δημιουργία του οικονομικού τους προφίλ και του προφίλ κινδύνου καθώς και την παρακολούθηση των συναλλαγών και δραστηριοτήτων τους.

50. Με στόχο την εφαρμογή των πλέων κατάλληλων και αποτελεσματικών πολιτικών, διαδικασιών και ελέγχων για την παρεμπόδιση της νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει, λαμβάνοντας υπόψη τον εκτιμημένο κίνδυνο, να καθορίσουν τον τύπο και την έκταση των

μέτρων που θα πρέπει να λάβουν για τη διαχείριση και μείωση των κινδύνων με το λιγότερο δυνατό κόστος. Αυτά τα μέτρα μπορούν, ενδεικτικά να περιλαμβάνουν:

- Προσαρμογή των μέτρων εξακρίβωσης της ταυτότητας και δέουσας επιμέλειας ως προς τους πελάτες ανάλογα με τον υπολογιζόμενο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας από την κάθε συγκεκριμένη επιχειρηματική σχέση.
- Εφαρμογή ελάχιστων προτύπων για την ποιότητα και την έκταση των απαιτούμενων στοιχείων ταυτότητας για κάθε κατηγορία πελατών (έγγραφα από ανεξάρτητες και αξιόπιστες πηγές, πληροφορίες από τρίτα μέρη, αποδεικτικά στοιχεία κτλ).
- Απαίτηση προσκόμισης πρόσθετων στοιχείων και πληροφοριών από τους πελάτες όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο για την ορθή και ολοκληρωμένη κατανόηση των δραστηριοτήτων και πηγών των περιουσιακών τους στοιχείων και για την αποτελεσματική αντιμετώπιση τυχών αυξημένων κινδύνων που προέρχονται από τη συγκεκριμένη επιχειρηματική σχέση, και
- Παρακολούθηση πάνω σε συνεχή βάση των συναλλαγών, δραστηριοτήτων και σχέσεων των πελατών βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου.

51. Η αξιολόγηση των κινδύνων και η εφαρμογή μέτρων που αναφέρονται πιο πάνω θα πρέπει να οδηγήσουν στην κατηγοριοποίηση των πελατών και μεμονωμένων συναλλαγών σύμφωνα με το υπολογιζόμενο επίπεδο κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

52. Οι κατηγορίες αυτές θα βασίζονται σε κριτήρια τα οποία αντανακλούν τις πιθανές αιτίες κινδύνου και η κάθε κατηγορία θα συνοδεύεται με αντίστοιχα μέτρα επιμέλειας, περιοδικής παρακολούθησης και ελέγχων. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αποφασίσουν ποιος είναι ο πλέον κατάλληλος τρόπος για την κατηγοριοποίηση του κινδύνου. Η απόφαση αυτή εξαρτάται από τη φύση και το μέγεθος της δραστηριότητας του ιδρύματος και από τα είδη κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στα οποία είναι εκτεθειμένο. Παρότι οι επιχειρήσεις κατηγοριοποιούν συχνά τον κίνδυνο ως υψηλό, μεσαίο και χαμηλό, είναι δυνατή η ταξινόμησή του και σε άλλες κατηγορίες.

53. Η απόφαση για τα μέτρα δέουσας επιμέλειας που θα εφαρμόσουν θα πρέπει να βασιστεί στις «Κατευθυντήριες Γραμμές για τους Παράγοντες Κινδύνου».

Ο Νόμος Άρθρο 63(1)

54. Ο Νόμος επιτρέπει στις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν απλουστευμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, εφόσον προηγουμένως βεβαιωθούν ότι η επιχειρηματική σχέση ή η συναλλαγή παρουσιάζει χαμηλό βαθμό κινδύνου.

Νοείται ότι υπόχρεη οντότητα παρακολουθεί επαρκώς τη συναλλαγή και την επιχειρηματική σχέση, ώστε να είναι δυνατός ο εντοπισμός ασυνήθιστων ή ύποπτων συναλλαγών.

Ο Νόμος Άρθρο 63(2)

55. Συνεπώς, σε περίπτωση που υπάρχουν ενδείξεις για απόπειρα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή όταν το πιστωτικό ίδρυμα διατηρεί αμφιβολίες όσον αφορά την ακρίβεια των πληροφοριών που λαμβάνει, δεν πρέπει να εφαρμόζει απλουστευμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας. Επιπρόσθετα, δεν πρέπει να εφαρμόζονται απλουστευμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας σε περιπτώσεις που προβλέπεται υποχρέωση εφαρμογής αυξημένων μέτρων δέουσας επιμέλειας.

56. Κατά την εκτίμηση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, που σχετίζονται με κατηγορίες πελατών, γεωγραφικές περιοχές και με συγκεκριμένα προϊόντα, υπηρεσίες, συναλλαγές ή διαύλους παροχής υπηρεσιών, η υπόχρεη οντότητα λαμβάνει υπόψη τουλάχιστον τους διαλαμβανόμενους στο Παράρτημα ΙΙ του Νόμου, παράγοντες που αφορούν καταστάσεις δυνητικά μικρότερου κινδύνου.

Ο Νόμος Άρθρο 64(3)

57. Η κατηγορία πελατών υψηλού κινδύνου θα πρέπει να περιλαμβάνει τις επιχειρηματικές σχέσεις που καθορίζονται ως υψηλού κινδύνου βάσει των άρθρων 64(1)(α), (β) και (γ) του Νόμου και του Μέρους 4.14 της παρούσας Οδηγίας καθώς και οποιασδήποτε άλλης επιχειρηματικής σχέσης που το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα έχει αποφασίσει να κατατάξει ως τέτοια. Σχετικό είναι το άρθρο 64(3) του Νόμου που προνοεί ότι αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, θα πρέπει να λαμβάνονται και σε άλλες περιπτώσεις από αυτές που αναφέρονται τόσο στο Νόμο όσο και στην παρούσα Οδηγία οι οποίες από τη φύση τους παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Ο Νόμος Άρθρο 64(4)

58. Το άρθρο 64(4) του Νόμου απαιτεί όπως τα πιστωτικά ιδρύματα εξετάζουν, στο μέτρο του ευλόγως δυνατού, το ιστορικό και το σκοπό όλων των πολύπλοκων και ασυνήθιστα μεγάλων συναλλαγών και όλα τα ασυνήθιστα είδη συναλλαγών που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή νόμιμο σκοπό και ειδικότερα, η υπόχρεη οντότητα εντατικοποιεί το βαθμό και τη φύση της παρακολούθησης της επιχειρηματικής σχέσης, προκειμένου να προσδιοριστεί αν οι εν λόγω συναλλαγές ή δραστηριότητες φαίνονται ύποπτες.

59. Ως εκ τούτου, τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν, υπό την ευθύνη του Λειτουργού Συμμόρφωσης, να δημιουργούν ανά πάσα στιγμή καταστάσεις πελατών, με ένδειξη της κατηγορίας κινδύνου του πελάτη στις οποίες θα αναφέρονται τα ονόματα των πελατών και των τελικών δικαιούχων, αριθμός λογαριασμού, το κατάστημα που τηρείται ο λογαριασμός, η ημερομηνία σύναψης επιχειρηματικής σχέσης, η ημερομηνία της τελευταίας επικαιροποίησης και τη διαβάθμιση των πελατών ψηλού κινδύνου.

60. Επαναλαμβάνεται ότι το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ότι η έκταση των συστημάτων και διαδικασιών ελέγχου που εφαρμόζει είναι ανάλογη με τους κινδύνους που αντιμετωπίζει από ενδεχόμενη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας από πελάτες/χρήστες των υπηρεσιών και προϊόντων που προσφέρει, για σκοπούς νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

3.4 <u>Παρακολούθηση και βελτίωση της λειτουργίας των εσωτερικών διαδικασιών</u>

61. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αξιολογούν, πάνω σε τακτική βάση, την αποτελεσματική λειτουργία των εσωτερικών πολιτικών, διαδικασιών και ελέγχων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν:

- Κατάλληλες διαδικασίες για την έγκαιρη επισήμανση αλλαγών στο οικονομικό προφίλ και προφίλ κινδύνου των πελατών τους.

- Διαδικασίες εξέτασης και ελέγχου νέων προϊόντων, υπηρεσιών νέων επιχειρηματικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων και των νέων διαύλων παροχής υπηρεσιών καθώς και η χρήση νέων ή αναπτυσσόμενων τεχνολογιών για νέα ή υφιστάμενα προϊόντα και τυχόν μεθόδων χρησιμοποίησης τους από εγκληματίες για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

- Διαδικασίες αξιολόγησης της επάρκειας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του προσωπικού.

- Μηχανισμούς ελέγχου και αξιολόγησης του βαθμού συμμόρφωσης (π.χ. Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Εσωτερικού Ελέγχου).

- Κατάλληλα αυτοματοποιημένα συστήματα και μη-αυτοματοποιημένους ελέγχους.

- Κατάλληλα συστήματα διευθυντικής πληροφόρησης.

- Υποβολή εκθέσεων και αναφορών από αρμόδιους λειτουργούς στο Διοικητικό Συμβούλιο και την Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση.

- Μηχανισμούς αποτελεσματικής επικοινωνίας με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και τη ΜΟΚΑΣ.

3.5 Δυναμική διαχείριση κινδύνων

62. Η διαχείριση κινδύνων είναι μια συνεχής διαδικασία που διεξάγεται σε δυναμική βάση. Η αξιολόγηση κινδύνων δεν είναι μεμονωμένο γεγονός περιορισμένης διάρκειας. Τα συστήματα και οι έλεγχοι πρέπει να τυγχάνουν τακτικής αναθεώρησης ούτως ώστε να επιτυγχάνεται η συνεχής αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων που προέρχονται από αλλαγές στα χαρακτηριστικά των υφιστάμενων πελατών, νέων πελατών, προϊόντων και υπηρεσιών, και γεωγραφικής διασποράς.

63. Οι δραστηριότητες των πελατών αλλάζουν (χωρίς πάντοτε να λαμβάνει γνώση το πιστωτικό ίδρυμα) καθώς και τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που προσφέρει το πιστωτικό ίδρυμα. Το ίδιο συμβαίνει με τα προϊόντα και τις συναλλαγές που χρησιμοποιούν οι εγκληματίες που νομιμοποιούν έσοδα από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδοτούν τρομοκρατικές πράξεις. Συνεπώς, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να αξιολογούν τις πληροφορίες που λαμβάνουν στο πλαίσιο της συνεχούς παρακολούθησης μιας επιχειρηματικής σχέσης και να εξετάζουν αν αυτό επηρεάζει την εκτίμηση κινδύνου.

64. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι διαθέτουν συστήματα και ελέγχους για τον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ότι είναι σε θέση να εκτιμούν τους εν λόγω κινδύνους και, κατά περίπτωση, να τους ενσωματώνουν εγκαίρως τόσο στη συνολική για ολόκληρο το ίδρυμα εκτίμηση κινδύνου όσο και στις επιμέρους εκτιμήσεις κινδύνου που διενεργούν.

65. Παραδείγματα συστημάτων και ελέγχων που θα πρέπει να διαθέτουν τα πιστωτικά ιδρύματα για τον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων αποτελούν μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

    (i) Διαδικασίες για την εξασφάλιση της τακτικής επανεξέτασης των εσωτερικών πληροφοριών με σκοπό τον προσδιορισμό των τάσεων και των αναδυόμενων ζητημάτων, όσον αφορά τόσο τις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις όσο και την επιχειρηματική δραστηριότητα του πιστωτικού ιδρύματος.

(ii) Διαδικασίες για την εξασφάλιση της τακτικής επανεξέτασης των σχετικών πηγών πληροφοριών, όπως οι πηγές πληροφοριών που προσδιορίζονται στις παραγράφους 42 με 43 της παρούσας Οδηγίας. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν, ειδικότερα, τα ακόλουθα στοιχεία:

α) την τακτική επανεξέταση αναφορών στα μέσα ενημέρωσης οι οποίες αφορούν τους τομείς ή τις δικαιοδοσίες όπου δραστηριοποιείται το πιστωτικό ίδρυμα ·

β) την τακτική επανεξέταση προειδοποιήσεων και εκθέσεων των υπηρεσιών επιβολής του νόμου·

γ) τη μέριμνα ώστε το πιστωτικό ίδρυμα να λαμβάνει γνώση των μεταβολών στις προειδοποιήσεις τρομοκρατικής δράσης και στα καθεστώτα επιβολής κυρώσεων τη στιγμή που πραγματοποιούνται οι μεταβολές αυτές, π.χ. επανεξετάζοντας τακτικά τις προειδοποιήσεις τρομοκρατικής δράσης και αναζητώντας επικαιροποιήσεις στα συστήματα επιβολής κυρώσεων· και

δ) την τακτική επανεξέταση θεματικών επισκοπήσεων και παρόμοιων δημοσιεύσεων που εκδίδονται από τις αρμόδιες αρχές.

(iii) Διαδικασίες για τη συλλογή και επανεξέταση πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με νέα προϊόντα.

(iv) Συνεργασία με άλλους εκπροσώπους του κλάδου και με τις αρμόδιες αρχές (π.χ. συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης, διασκέψεις και πάροχοι υπηρεσιών κατάρτισης) και διαδικασίες για την ενημερωτική πληροφόρηση του αρμόδιου προσωπικού σχετικά με τυχόν πορίσματα.

(v) Διαμόρφωση νοοτροπίας ανταλλαγής πληροφοριών εντός του πιστωτικού ιδρύματος και ισχυρής εταιρικής δεοντολογίας.

66. Παραδείγματα συστημάτων και ελέγχου που θα πρέπει να διαθέτουν τα πιστωτικά ιδρύματα ώστε να διασφαλίζεται ότι τηρούν επικαιροποιημένες τόσο τη συνολική για ολόκληρο το πιστωτικό ίδρυμα εκτίμηση κινδύνου όσο και τις επιμέρους εκτιμήσεις κινδύνου, αποτελούν, μεταξύ άλλων:

(i) Ο ορισμός ημερομηνίας για την επόμενη επικαιροποίηση της εκτίμησης κινδύνου, ώστε να διασφαλίζεται ότι στις εκτιμήσεις κινδύνου συμπεριλαμβάνονται νέοι ή αναδυόμενοι κίνδυνοι. Σε περίπτωση που η επιχείρηση γνωρίζει ότι έχει προκύψει νέος κίνδυνος, ή ότι έχει αυξηθεί υφιστάμενος κίνδυνος, το στοιχείο αυτό θα πρέπει να αποτυπώνεται στις εκτιμήσεις κινδύνου το ταχύτερο δυνατόν.

(ii) Προσεκτική καταγραφή, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ζητημάτων τα οποία θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στις εκτιμήσεις κινδύνου, όπως εσωτερικές αναφορές ύποπτων συναλλαγών, περιπτώσεις μη συμμόρφωσης και πληροφόρηση από το προσωπικό εξυπηρέτησης πελατών.

67. Όπως και οι αρχικές εκτιμήσεις κινδύνου, κάθε επικαιροποίηση εκτίμησης κινδύνου και προσαρμογή των συνοδευτικών μέτρων δέουσας επιμέλειας θα πρέπει να είναι ανάλογη και αντίστοιχη του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

3.6 Έκθεση καταγραφής και αξιολόγησης κινδύνων

68. Τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να καταγράφουν και να τεκμηριώνουν τον εντοπισμό και την αξιολόγηση κινδύνου που διενεργούν όσον αφορά τις επιχειρηματικές σχέσεις και τις μεμονωμένες συναλλαγές καθώς και οποιαδήποτε μεταβολή των σχετικών εκτιμήσεων κινδύνων που επέρχεται στο πλαίσιο της επανεξέτασης και της παρακολούθησης που πραγματοποιούν, ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι σε θέση να αποδείξουν στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου την επάρκεια των εν λόγω εκτιμήσεων κινδύνου και των συναφών μέτρων διαχείρισης κινδύνου. Συνεπώς, η λεπτομερής καταγραφή των μέτρων που έχει λάβει το πιστωτικό ίδρυμα, θα το βοηθήσει να αποδείξει:

- τους τρόπους που έχουν χρησιμοποιήσει για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των κινδύνων χρήσης των υπηρεσιών τους για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας,
- πώς έχουν καταλήξει στην εισαγωγή και εφαρμογή των συγκεκριμένων πολιτικών, διαδικασιών και ελέγχων για τη διαχείριση και μείωση των κινδύνων,
- τους τρόπους παρακολούθησης και βελτίωσης όπου αυτό απαιτείται, των συγκεκριμένων πολιτικών, διαδικασιών και ελέγχων, και
- τις ρυθμίσεις για την υποβολή αναφοράς στα ανώτερα διοικητικά στελέχη σχετικά με τη λειτουργία των διαδικασιών ελέγχου.

69. Η έκθεση καταγραφής και αξιολόγησης κινδύνων πρέπει να τηρείται πλήρως επικαιροποιημένη. Ως εκ τούτου, απαιτείται η επαναξιολόγηση των κινδύνων, πάνω σε ετήσια βάση ακόμη και στις περιπτώσεις που τα πιστωτικά ιδρύματα κρίνουν ότι δεν τίθεται θέμα αναθεώρησης της σχετικής έκθεσης αξιολόγησης. Η εν λόγω έκθεση θα πρέπει να

υποβάλλεται σε ετήσια βάση μέσω της Ανώτατης Εκτελεστικής Διεύθυνσης στο Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος για έγκριση ούτως ώστε να αναγνωρίζονται οι υπολειπόμενοι κίνδυνοι οι οποίοι αντανακλούν τη διάθεση ανάληψης κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος. Αντίγραφο της εγκεκριμένης έκθεσης καθώς και τα πρακτικά Διοικητικού Συμβουλίου, όπου θα καταγράφονται οι απόψεις, η δήλωση αποδοχής κινδύνου και η έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου, θα πρέπει να υποβάλλονται στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου με την Ετήσια Έκθεση του Λειτουργού Συμμόρφωσης.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΠΕΛΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ

4.1. Εισαγωγή

70. Η εκτίμηση κινδύνου που διενεργεί ένα πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να επιτρέπει τον καθορισμό των ενεργειών οι οποίες πρέπει να αναληφθούν σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων στο πλαίσιο της παρεμπόδισης νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, τόσο κατά την αποδοχή νέου πελάτη όσο και καθ' όλη τη διάρκεια της επιχειρηματικής σχέσης.

71. Η συλλογή και η κατοχή επαρκών πληροφοριών για ένα πελάτη, η χρήση αυτών των πληροφοριών για σκοπούς εξακρίβωσης της ταυτότητας του, η δημιουργία του οικονομικού προφίλ καθώς και η αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου αποτελεί τη βάση όλων των άλλων διαδικασιών παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Πέραν από την ελαχιστοποίηση του κινδύνου της χρήσης των υπηρεσιών των πιστωτικών ιδρυμάτων για παράνομες δραστηριότητες, η κατοχή επαρκών πληροφοριών ταυτότητας για τους πελάτες καθώς και η δημιουργία του οικονομικού προφίλ των πελατών παρέχει τη δυνατότητα εντοπισμού και αναγνώρισης ύποπτων συναλλαγών/δραστηριοτήτων και προστατεύει τα πιστωτικά ιδρύματα από τυχόν απάτες και τους συνεπαγόμενους κινδύνους στην οικονομική ευρωστία και υπόληψή τους.

4.2. Πότε πρέπει να εφαρμόζονται οι διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας πελατών και επίδειξης δέουσας επιμέλειας

Ο Νόμος Άρθρα 58 και 60

72. Τα άρθρα 58 και 60 του Νόμου απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν επαρκείς και κατάλληλες πολιτικές, ελέγχους και διαδικασίες, ανάλογα με τη φύση και το μέγεθός τους, ώστε να μετριάζουν και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, σε σχέση με τον προσδιορισμό ταυτότητας και την άσκηση δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, όταν, μεταξύ άλλων:

(i) συνάπτουν επιχειρηματικές σχέσεις·

(ii) διενεργούν μεμονωμένη συναλλαγή που:

(α) ανέρχεται σε ποσό ίσο η μεγαλύτερο από δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (€15.000) ανεξάρτητα από το αν η συναλλαγή διενεργείται με μία μόνη πράξη ή με περισσότερες μεταξύ των οποίων φαίνεται να υπάρχει κάποια σχέση, ή

(β) αποτελεί μεταφορά χρηματικών ποσών όπως ορίζεται στην παράγραφο (9) του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για ποσό άνω των χιλίων ευρώ (€1.000)·

(iii) υπάρχει υποψία νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ανεξάρτητα από το ποσό της συναλλαγής και ανεξάρτητα από οποιαδήποτε παρέκκλιση, εξαίρεση ή κατώτατο όριο δυνάμει του Νόμου·

(iv) υπάρχουν αμφιβολίες για την ακρίβεια ή την επάρκεια των εγγράφων, στοιχείων ή πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν προηγουμένως για την εξακρίβωση της ταυτότητας υφιστάμενου πελάτη.

Ο Νόμος Άρθρο 2

73. Το άρθρο 2 του Νόμου δίδει τις ακόλουθες σχετικές ερμηνείες με τα πιο πάνω:

- "επιχειρηματική σχέση" νοείται η επιχειρηματική, επαγγελματική ή εμπορική σχέση μεταξύ του πελάτη και της υπόχρεης οντότητας, η οποία συνδέεται με τις επαγγελματικές δραστηριότητες των υπόχρεων οντοτήτων και αναμένεται από την υπόχρεη οντότητα, κατά το χρόνο σύναψης της επαφής, ότι θα έχει κάποια διάρκεια.
- "μεμονωμένη συναλλαγή" σημαίνει οποιαδήποτε συναλλαγή εκτός από συναλλαγή η οποία διεξάγεται κατά τη διάρκεια επιχειρηματικής σχέσης.
- "πελάτης" σημαίνει πρόσωπο το οποίο επιδιώκει να συνάψει επιχειρηματική σχέση, ή να διεξάγει μεμονωμένη συναλλαγή, με υπόχρεη οντότητα στην ή από τη Δημοκρατία.

4.3. <u>Διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και επίδειξη δέουσας επιμέλειας</u>

Ο Νόμος Άρθρο 61(1)

74. Το άρθρο 61(1) του Νόμου απαιτεί όπως οι διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

(i) την εξακρίβωση και την επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη βάσει εγγράφων, στοιχείων ή πληροφοριών που εκδίδονται ή λαμβάνονται από αξιόπιστη και ανεξάρτητη πηγή·

(ii) την εξακρίβωση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου και τη λήψη εύλογων μέτρων για την επαλήθευση της ταυτότητάς του, ώστε να διασφαλίζεται ότι η υπόχρεη οντότητα γνωρίζει τον πραγματικό δικαιούχο όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, τα εμπιστεύματα, τις εταιρείες, τα ιδρύματα και τις παρεμφερείς νομικές διευθετήσεις, τη λήψη εύλογων μέτρων για να γίνει κατανοητή η διάρθρωση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και του ελέγχου του πελάτη·

(iii) την αξιολόγηση και, ανάλογα με την περίπτωση τη συλλογή πληροφοριών για το σκοπό και τη σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης·

(iv) την άσκηση συνεχούς εποπτείας όσον αφορά την επιχειρηματική σχέση, με ενδελεχή εξέταση των συναλλαγών που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια αυτής της σχέσης, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι οι συναλλαγές που διενεργούνται συνάδουν με τα στοιχεία και πληροφορίες που κατέχει η υπόχρεη οντότητα σχετικά με τον πελάτη, την επιχείρηση και το προφίλ του κινδύνου του πελάτη, και, εφόσον απαιτείται, σχετικά με την προέλευση των χρηματικών ποσών, καθώς και τη διασφάλιση της τήρησης ενημερωμένων εγγράφων, στοιχείων ή πληροφοριών.

Νοείται ότι κατά την εφαρμογή των μέτρων των παραγράφων (i), και (ii) πιο πάνω, οι υπόχρεες οντότητες επαληθεύουν ότι κάθε τρίτο πρόσωπο που σκοπεύει να ενεργήσει για λογαριασμό του πελάτη είναι δεόντως εξουσιοδοτημένο από τον πελάτη για το σκοπό αυτό, και εξακριβώνουν και επαληθεύουν την ταυτότητα του τρίτου προσώπου.

Ο Νόμος Άρθρο 61(3)

75. Το άρθρο 61(3) του Νόμου προνοεί ότι για σκοπούς των διατάξεων που αφορούν τους τρόπους προσδιορισμού ταυτότητας και μέτρων δέουσας επιμέλειας η απόδειξη ταυτότητας είναι επαρκής αν:

(i). Είναι εύλογα δυνατό να διαπιστωθεί ότι ο πελάτης είναι πράγματι το πρόσωπο το οποίο ισχυρίζεται ότι είναι˙ και

(ii). το πρόσωπο το οποίο εξετάζει τα αποδεικτικά στοιχεία του πελάτη ικανοποιείται, σύμφωνα με τις διαδικασίες οι οποίες ακολουθούνται δυνάμει του Νόμου, ότι ο πελάτης είναι πράγματι το πρόσωπο το οποίο ισχυρίζεται ότι είναι.

Ο Νόμος Άρθρο 2

76. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου «πραγματικός δικαιούχος» σημαίνει φυσικό πρόσωπο, το οποίο έχει την τελική κατοχή ή έλεγχο στον πελάτη ή/και το φυσικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου διεξάγεται συναλλαγή ή δραστηριότητα και περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα πρόσωπα:

(α) όσον αφορά νομικό πρόσωπο

(i) το φυσικό πρόσωπο που έχει το τελικό ιδιοκτησιακό καθεστώς ή τον τελικό έλεγχο του νομικού προσώπου, άμεσα ή έμμεσα σε επαρκές ποσοστό των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου ή του ιδιοκτησιακού δικαιώματος του εν λόγω νομικού προσώπου, μεταξύ άλλων, μέσω μετοχών στον κομιστή ή μέσω ελέγχου με άλλα μέσα, εκτός από εισηγμένη εταιρεία σε ρυθμιζόμενη αγορά, η οποία υπόκειται σε απαιτήσεις γνωστοποίησης κατά τη νομοθεσία

της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπόκειται σε ισοδύναμα διεθνή πρότυπα τα οποία εξασφαλίζουν επαρκή διαφάνεια των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο:

Νοείται ότι

(α) ένδειξη άμεσης ιδιοκτησίας αποτελεί συμμετοχή είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) συν μια (1) μετοχή ή ιδιοκτησιακό δικαίωμα άνω του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) στον πελάτη που κατέχεται από φυσικό πρόσωπο, και

(β) ένδειξη έμμεσης ιδιοκτησίας αποτελεί συμμετοχή είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) συν μια (1) μετοχή ή ιδιοκτησιακό δικαίωμα άνω του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) στον πελάτη που κατέχεται από νομικό πρόσωπο, το οποίο βρίσκεται υπό τον έλεγχο φυσικού προσώπου ή προσώπων ή από πολλά νομικά πρόσωπα τα οποία βρίσκονται υπό τον έλεγχο του ίδιου φυσικού προσώπου ή προσώπων:

Νοείται περαιτέρω ότι ο έλεγχος με άλλα μέσα μπορεί να εξακριβωθεί μεταξύ άλλων με βάση τα κριτήρια που προβλέπονται στην παράγραφο (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 142 και στο άρθρο 148 του περί Εταιρειών Νόμου.·

(ii) το φυσικό πρόσωπο που κατέχει θέση ανώτερου διοικητικού στελέχους σε περίπτωση που, αφού εξαντληθούν όλα τα δυνατά μέσα και υπό τον όρο ότι δεν υπάρχουν βάσιμες υποψίες, δεν προσδιοριστεί πρόσωπο δυνάμει των διατάξεων της υποπαραγράφου (i) της παρούσας παραγράφου ή εάν υπάρχει αμφιβολία ότι το πρόσωπο που προσδιορίστηκε είναι ο πραγματικός δικαιούχος:

Νοείται ότι υπόχρεη οντότητα τηρεί αρχείο προς τεκμηρίωση των δράσεων που αναλήφθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις των υποπαραγράφων (i) και (ii).

(β) όσον αφορά τα εμπιστεύματα (trusts) –

(i) ο εμπιστευματοπάροχος (settlor),

(ii) ο εμπιστευματοδόχος ή επίτροπος (trustee),

(iii) ο προστάτης (protector), εάν υπάρχει,

(iv) ο δικαιούχος ή, όταν το πρόσωπο που αποτελεί δικαιούχο της νομικής διευθέτησης ή της νομικής οντότητας δεν έχει προσδιοριστεί ακόμη, η κατηγορία προσώπων προς το

συμφέρον της οποίας έχει κυρίως συσταθεί ή λειτουργεί η νομική διευθέτηση ή η νομική οντότητα,

(ν) οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο ασκεί τον τελικό έλεγχο του εμπιστεύματος μέσω άμεσης ή έμμεσης ιδιοκτησίας ή με άλλα μέσα· και

(γ) όσον αφορά νομικές οντότητες, όπως τα ιδρύματα, και νομικές διευθετήσεις παρεμφερείς με τα εμπιστεύματα (trusts), συμπεριλαμβάνεται το φυσικό πρόσωπο που κατέχει αντίστοιχη ή ανάλογη θέση με πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο (β) πιο πάνω.

77. Οι τρόποι με τους οποίους ένα πιστωτικό ίδρυμα συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις για την εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και η έκταση των μέτρων που λαμβάνει, πρέπει να αντικατοπτρίζουν την εκτίμηση κινδύνου που διενεργεί το πιστωτικό ίδρυμα και την εκτίμηση του επιπέδου κινδύνου σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

4.4. <u>Χρόνος εξακρίβωσης της ταυτότητας πελατών</u>

Ο Νόμος Άρθρο 62(1)

78. Το άρθρο 62(1) του Νόμου απαιτεί όπως η εξακρίβωση της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου πραγματοποιείται πριν τη σύναψη επιχειρηματικών σχέσεων ή τη διενέργεια συναλλαγής.

Ο Νόμος Άρθρο 62(2)

79. Παρά ταύτα το άρθρο 62(2) επιτρέπει, κατά παρέκκλιση από το πιο πάνω, την ολοκλήρωση της επαλήθευσης της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου κατά τη διάρκεια της σύναψης επιχειρηματικών σχέσεων, εφόσον αυτό απαιτείται για να μη διακοπεί η ομαλή διεξαγωγή των εργασιών και εφόσον ο κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι μικρός. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι διαδικασίες επαλήθευσης της ταυτότητας του πελάτη περατώνονται το συντομότερο δυνατό μετά την αρχική επαφή.

Ο Νόμος Άρθρο 62(3)

80. Το άρθρο 62(3) επιτρέπει, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 62 (1) του Νόμου το άνοιγμα λογαριασμού σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, συμπεριλαμβανομένων λογαριασμών που επιτρέπουν τις συναλλαγές κινητών αξιών, νοουμένου ότι διασφαλίζεται ότι δεν θα πραγματοποιούνται συναλλαγές από τον πελάτη ή για λογαριασμό του, προτού εξασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη όπως προνοείται στις παραγράφους (α) και (β) του εδαφίου 1 του άρθρου 61 του Νόμου.

Ο Νόμος Άρθρο 62(4)

81. Το άρθρο 62(4) ξεκάθαρα απαιτεί όπως στις περιπτώσεις που υπόχρεη οντότητα δεν μπορεί να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, όπως ορίζεται στο

άρθρο 61(1)(α)(β)(γ), δεν πραγματοποιεί συναλλαγή μέσω τραπεζικού λογαριασμού, δεν συνάπτει επιχειρηματική σχέση ή δεν πραγματοποιεί τη συναλλαγή, ανάλογα με την περίπτωση, τερματίζει την εν λόγω επιχειρηματική σχέση και εξετάζει το ενδεχόμενο υποβολής αναφοράς για ύποπτη συναλλαγή σε σχέση με τον πελάτη στη ΜΟΚΑΣ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 69 του Νόμου.·

4.5. Επίδειξη δέουσας επιμέλειας και επικαιροποίηση στοιχείων ταυτότητας υφιστάμενων πελατών

Ο Νόμος Άρθρα 60(δ) και 62(6)

82. Το άρθρο 60(δ) του Νόμου απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες όπως εφαρμόζουν τις διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη όταν υπάρχουν αμφιβολίες για την ακρίβεια ή την επάρκεια των εγγράφων, στοιχείων ή πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν προηγουμένως για την εξακρίβωση της ταυτότητας υφιστάμενου πελάτη. Περαιτέρω, το άρθρο 62(6) του Νόμου απαιτεί εφαρμογή των διαδικασιών προσδιορισμού ταυτότητας και των μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη όχι μόνο σε νέους αλλά και στους υφιστάμενους πελάτες, την κατάλληλη χρονική στιγμή, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου εμπλοκής τους σε αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, μεταξύ άλλων, και όταν μεταβάλλονται οι σχετικές περιστάσεις του πελάτη.

83. Τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να βεβαιώνονται ότι τα στοιχεία ταυτότητας που κατέχουν για τους πελάτες τους καθώς και οι πληροφορίες που συνθέτουν το οικονομικό τους προφίλ και το προφίλ κινδύνου, παραμένουν πλήρως ενημερωμένα καθ' όλη τη διάρκεια της επιχειρηματικής σχέσης. Σχετικά, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν και ελέγχουν πάνω σε τακτική βάση την εγκυρότητα και επάρκεια των στοιχείων ταυτότητας πελατών που έχουν στην κατοχή τους καθώς και άλλων στοιχείων ή πληροφοριών σε σχέση με τον πελάτη, την επιχειρηματική σχέση, το οικονομικό προφίλ και το προφίλ κινδύνου του πελάτη. Η πολιτική και οι διαδικασίες παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας θα πρέπει να καθορίζουν το χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα γίνεται η τακτική εξέταση, ο έλεγχος και η επικαιροποίηση των στοιχείων ταυτότητας πελατών καθώς και των άλλων στοιχείων και πληροφοριών ανάλογα με την κατηγορία κινδύνου στην οποία έχει ενταχθεί ο πελάτης. Τα αποτελέσματα των πιο πάνω θα πρέπει να καταγράφονται σε ξεχωριστό σημείωμα/έντυπο το οποίο καταχωρείται στο φάκελο που τηρείται για κάθε πελάτη.

84. Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό κινδύνου, εάν γίνει αντιληπτό σε οποιαδήποτε στιγμή της επιχειρηματικής σχέσης ότι απουσιάζουν αξιόπιστα ή επαρκή στοιχεία και πληροφορίες από την ταυτότητα και το οικονομικό προφίλ υφιστάμενου πελάτη, τότε το πιστωτικό ίδρυμα οφείλει να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες εφαρμόζοντας

τις διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και μέτρα δέουσας επιμέλειας που προνοούνται στην παρούσα Οδηγία για να συλλέξει τα ελλείποντα στοιχεία και πληροφορίες το ταχύτερο δυνατό ούτως ώστε να δημιουργήσει το ολοκληρωμένο οικονομικό προφίλ και προφίλ κινδύνου του πελάτη.

85. Επιπρόσθετα από την απαίτηση για επικαιροποίηση στοιχείων ταυτότητας σε τακτική βάση ή όταν γίνει αντιληπτό ότι δεν κατέχουν αξιόπιστα ή επαρκή στοιχεία και πληροφορίες, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ελέγχουν την επάρκεια των στοιχείων και πληροφοριών ταυτότητας και οικονομικού προφίλ των πελατών τους όταν και όποτε συμβαίνει ένα από τα πιο κάτω γεγονότα ή περιστατικά:

1) Διεξαγωγή συναλλαγής που φαίνεται να είναι ασυνήθης ή/και σημαντική σε σχέση με το συνηθισμένο τύπο συναλλαγών, την επιχειρηματική δραστηριότητα και το οικονομικό προφίλ του πελάτη.

2) Σημαντική αλλαγή στην κατάσταση ή/και νομική υπόσταση του πελάτη όπως:

   (i) αλλαγή διευθυντών/ γραμματέα,

   (ii) αλλαγή εγγεγραμμένων μετόχων ή/και πραγματικών δικαιούχων,

   (iii) αλλαγή εγγεγραμμένου γραφείου,

   (iv) αλλαγή εμπιστευματοπάροχων, εμπιστευματοδόχων, προστάτη, δικαιούχων,

   (v) αλλαγή εταιρικής ονομασίας ή/και εμπορικής επωνυμίας, και

   (vi) αλλαγή των κύριων εμπορικών συνεταίρων ή/και ανάληψη νέων σημαντικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή/και επέκταση δραστηριοτήτων σε άλλες χώρες.

3) Σημαντική αλλαγή στον τρόπο και κανόνες λειτουργίας του λογαριασμού όπως:

   - αλλαγή των προσώπων που είναι εξουσιοδοτημένοι να χειρίζονται τους λογαριασμούς,
   - αίτηση για άνοιγμα νέων λογαριασμών ή την παροχή νέων τραπεζικών υπηρεσιών ή/και προϊόντων,
   - ενεργοποίηση ενός αδρανούς λογαριασμού.

4) Αλλαγή επιπέδου κινδύνου του πελάτη (π.χ. πελάτης από χαμηλότερο σε υψηλότερο κίνδυνο).

5) Αλλαγή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του πελάτη.

6) Εντοπισμός αρνητικών πληροφοριών για τον πελάτη στον τύπο ή διαδίκτυο ή εμπορικές βάσεις πληροφοριών ή πληροφορίες που έχουν υποβληθεί από αρμόδια εποπτική αρχή ή τη ΜΟΚΑΣ ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα ή λόγω έρευνας οι οποίες δεικνύουν την ανάγκη για επικαιροποίηση του πελάτη ή/και πιθανή αλλαγή στο προφίλ κινδύνου του πελάτη.

86. Εάν ο πελάτης παραλείψει ή αρνηθεί να προσκομίσει τα απαιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες ταυτότητας για την επικαιροποίηση των στοιχείων ταυτότητας και του οικονομικού του προφίλ μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και, ως εκ τούτου, το πιστωτικό ίδρυμα αδυνατεί να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις για προσδιορισμό ταυτότητας πελατών που περιέχονται στο Νόμο και στην παρούσα Οδηγία, τότε το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να διακόψει την επιχειρηματική σχέση και να κλείσει τους λογαριασμούς του πελάτη ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να εξετάσει κατά πόσον επιβάλλεται υπό τις περιστάσεις η υποβολή αναφοράς υπόπτων συναλλαγών/δραστηριοτήτων στη ΜΟΚΑΣ.

4.6. <u>Απλουστευμένη διαδικασία προσδιορισμού ταυτότητας και δέουσας επιμέλειας</u>

Ο Νόμος Άρθρο 63(1)

87. Το άρθρο 63(1) του Νόμου αναφέρει ότι οι υπόχρεες οντότητες δύνανται να εφαρμόζουν απλουστευμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, εφόσον προηγουμένως βεβαιωθούν ότι η επιχειρηματική σχέση ή η συναλλαγή παρουσιάζει χαμηλό βαθμό κινδύνου. Νοείται ότι η υπόχρεη οντότητα παρακολουθεί επαρκώς τη συναλλαγή και την επιχειρηματική σχέση ώστε να είναι δυνατός ο εντοπισμός ασυνήθιστων ή ύποπτων συναλλαγών.

Ο Νόμος Άρθρο 63(2)

88. Το άρθρο 63(2) του Νόμου αναφέρει ότι για να μπορέσει το πιστωτικό ίδρυμα να εφαρμόσει απλουστευμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας θα πρέπει η εκτίμηση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, που σχετίζονται με κατηγορίες πελατών, γεωγραφικές περιοχές, συγκεκριμένα προϊόντα, υπηρεσίες, συναλλαγές ή διαύλους παροχής υπηρεσιών να λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον τους παράγοντες που αφορούν καταστάσεις δυνητικά μικρότερου κινδύνου όπως αυτοί παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙ του Νόμου.

89. Η εφαρμογή απλουστευμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας δεν συνεπάγεται εξαίρεση από οποιοδήποτε μέτρο δέουσας επιμέλειας, ωστόσο τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να προσαρμόζουν την έκταση, το χρόνο ή το είδος καθενός ή όλων των μέτρων δέουσας επιμέλειας κατά τρόπο ώστε να είναι ανάλογα του χαμηλού κινδύνου που έχουν εντοπίσει. Ταυτόχρονα, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν επαρκείς διαδικασίες παρακολούθησης των συναλλαγών και της επιχειρηματικής σχέσης ώστε τυχόν ύποπτες ή ασυνήθιστες συναλλαγές να εντοπίζονται έγκαιρα.

90. Τα μέτρα απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας που μπορούν να εφαρμόσουν τα πιστωτικά ιδρύματα περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα ακόλουθα:

(i) Προσαρμογή του χρόνου εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας, π.χ. σε περίπτωση που το προϊόν ή η συναλλαγή που επιδιώκεται έχει χαρακτηριστικά τα οποία περιορίζουν τη χρήση του (της) για σκοπούς νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, για παράδειγμα μέσω:

α) της επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου κατά τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης· ή

β) της επαλήθευσης της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου αφού παρέλθει εύλογο χρονικό διάστημα. Τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να βεβαιώνονται ότι:

(1) αυτό δεν συνεπάγεται εκ των πραγμάτων εξαίρεση από την εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας, δηλαδή τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να διασφαλίζουν ότι θα πραγματοποιηθεί εντέλει επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου·

(2) το χρονικό διάστημα καθορίζεται σε ευλόγως χαμηλό επίπεδο·

(3) διαθέτουν συστήματα ώστε να είναι σε θέση να εντοπίζουν πότε έχει παρέλθει το χρονικό διάστημα· και

(4) δεν αναβάλλουν την εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας ή καθυστερούν την απόκτηση συναφών πληροφοριών σχετικά με τον πελάτη, έτσι ώστε που να παραβιάζονται διατάξεις του Νόμου ή Ευρωπαϊκών Κανονισμών (π.χ. ΕΚ 2015/847).

(ii) Προσαρμογή του εύρους των πληροφοριών που λαμβάνονται για τους σκοπούς της εξακρίβωσης της ταυτότητας, της επαλήθευσης ή της παρακολούθησης, για παράδειγμα μέσω:

α) της επαλήθευσης της ταυτότητας βάσει των πληροφοριών που έχουν ληφθεί μόνον από ένα έγκυρο, αξιόπιστο και ανεξάρτητο έγγραφο ή πηγή δεδομένων· ή

β) της παραδοχής της φύσης και του σκοπού της επιχειρηματικής σχέσης επειδή το προϊόν είναι σχεδιασμένο αποκλειστικά και μόνο για μία συγκεκριμένη χρήση, όπως το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα μιας εταιρείας ή τη δωροκάρτα ενός εμπορικού κέντρου.

(iii) Προσαρμογή της ποιότητας ή της πηγής των πληροφοριών που λαμβάνονται για τους σκοπούς της εξακρίβωσης της ταυτότητας, της επαλήθευσης ή της παρακολούθησης, για παράδειγμα μέσω:

α) της αποδοχής πληροφοριών που λαμβάνονται από τον πελάτη και όχι από ανεξάρτητη πηγή κατά την επαλήθευση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου (επισημαίνεται ότι αυτό δεν επιτρέπεται στο πλαίσιο της επαλήθευσης της ταυτότητας του πελάτη)· ή

β) σε περίπτωση που ο κίνδυνος που συνδέεται με όλες τις πτυχές της σχέσης είναι πολύ χαμηλός, της αξιοποίησης της προέλευσης των κεφαλαίων για την εκπλήρωση ορισμένων από τις απαιτήσεις εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας, π.χ. όταν τα κεφάλαια συνιστούν πληρωμές κρατικών παροχών ή όταν τα κεφάλαια έχουν μεταφερθεί από πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό εγκατεστημένο εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου από λογαριασμό στο όνομα του πελάτη.

(iv) Προσαρμογή της συχνότητας της επικαιροποίησης και επανεξέτασης της επιχειρηματικής σχέσης ως προς την εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας π.χ. διενέργεια επικαιροποίησης και επανεξέτασης μόνο σε περίπτωση επέλευσης γεγονότων ενεργοποίησης, όπως όταν ο πελάτης επιδιώκει την παροχή νέου προϊόντος ή νέας υπηρεσίας ή όταν έχει καλυφθεί το όριο συγκεκριμένης συναλλαγής· τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να διασφαλίζουν ότι αυτό δεν συνεπάγεται εκ των πραγμάτων εξαίρεση από την επικαιροποίηση των πληροφοριών για σκοπούς δέουσας επιμέλειας.

(v) Προσαρμογή της συχνότητας και της έντασης της παρακολούθησης των συναλλαγών, π.χ. με την παρακολούθηση μόνο των συναλλαγών που υπερβαίνουν ένα καθορισμένο όριο. Σε περίπτωση που τα πιστωτικά ιδρύματα επιλέξουν αυτό το μέτρο, πρέπει να διασφαλίζουν ότι το όριο καθορίζεται σε εύλογο επίπεδο και ότι διαθέτουν συστήματα για τον εντοπισμό συνδεδεμένων συναλλαγών οι οποίες, συνδυαστικά, υπερβαίνουν το εν λόγω όριο. Τονίζεται ότι ακόμα και αν οι συναλλαγές πελατών αφορούν μικρά ποσά θα πρέπει το πιστωτικό ίδρυμα να ελέγχει την προέλευση και τον προορισμό των συναλλαγών καθώς η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας συνήθως σχετίζεται με μικρά ποσά.

91. Επισημαίνεται ότι στον Τίτλο ΙΙΙ των "Κατευθυντήριων Γραμμών για τους Παράγοντες Κινδύνου" που εκδίδονται από κοινού από τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές, αναφέρονται πρόσθετα απλουστευμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας τα οποία ενδέχεται να έχουν ιδιαίτερη σημασία σε διαφορετικούς τομείς. Νοείται ότι από αυτά εξαιρούνται οι περιπτώσεις όπου η παρούσα Οδηγία ρητά καθορίζει τα μέτρα δέουσας επιμέλειας που πρέπει να εφαρμοστούν (π.χ. "Λογαριασμοί Πελατών" στο όνομα τρίτου προσώπου).

92. Σύμφωνα με το άρθρο 61(6)(α) του Νόμου και τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 61(6)(β), κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις των άρθρων 61(1)(α)(β) και (γ) και του άρθρου 62 και με βάση κατάλληλη αξιολόγηση κινδύνων που δείχνει ότι ο κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι μικρός, υπόχρεη οντότητα δύναται να μην εφαρμόσει ορισμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σε ό,τι αφορά το ηλεκτρονικό χρήμα, αν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις μετριασμού του κινδύνου:

Ο Νόμος Άρθρο 61(6)

(i) Το μέσο πληρωμής δεν διαθέτει δυνατότητα επαναφόρτισης ή έχει ανώτατο μηνιαίο όριο πράξεων πληρωμής διακοσίων πενήντα ευρώ (€250) που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για πράξεις πληρωμής μόνο εντός της Δημοκρατίας·

(ii) το ανώτατο ποσό που αποθηκεύεται ηλεκτρονικά δεν υπερβαίνει τα διακόσια πενήντα ευρώ (€250)·

(iii) το μέσο πληρωμής χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών·

(iv) το μέσο πληρωμής δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί με ανώνυμο ηλεκτρονικό χρήμα·

(v) ο εκδότης διαθέτει κατάλληλα και επαρκή συστήματα και διαδικασίες για την παρακολούθηση των συναλλαγών ή των επιχειρηματικών σχέσεων ώστε να είναι δυνατός ο εντοπισμός ασυνήθιστων ή ύποπτων συναλλαγών.

Οι διατάξεις του άρθρου 61(6)(α) του Νόμου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που γίνει εξόφληση σε μετρητά ή ανάληψη σε μετρητά της νομισματικής αξίας του ηλεκτρονικού χρήματος και το σχετικό ποσό υπερβαίνει τα εκατό ευρώ (€100).

Η εξαίρεση από την εφαρμογή ορισμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που αναφέρεται στο άρθρο 616(α) του Νόμου δεν περιλαμβάνει την υποχρέωση διενέργειας ελέγχου των συναλλαγών και της επιχειρηματικής σχέσης επί συνεχούς βάσης ως επίσης και την υποχρέωση εντοπισμού και αναφοράς ύποπτων συναλλαγών.

93. Οι πληροφορίες που λαμβάνει ένα πιστωτικό ίδρυμα κατά την εφαρμογή απλουστευμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας πρέπει να του παρέχουν τη δυνατότητα να βεβαιώνεται ευλόγως ότι η εκτίμησή του όσον αφορά το χαμηλό κίνδυνο που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση είναι αιτιολογημένη. Πρέπει επίσης να είναι επαρκείς ώστε να του παρέχουν αρκετές πληροφορίες σχετικά με τη φύση της επιχειρηματικής σχέσης ώστε να είναι σε θέση να εντοπίζει τυχόν ασυνήθιστες ή ύποπτες συναλλαγές. Η εφαρμογή απλουστευμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας δεν απαλλάσσει ένα ίδρυμα από την αναφορά ύποπτων συναλλαγών στη ΜΟΚΑΣ.

94. Σε περίπτωση που υπάρχουν ενδείξεις ότι ο κίνδυνος μπορεί να μην είναι χαμηλός ή όταν υπάρχουν υπόνοιες για απόπειρα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή όταν το πιστωτικό ίδρυμα διατηρεί αμφιβολίες όσον αφορά την ακρίβεια των πληροφοριών που λαμβάνει δεν πρέπει να εφαρμόζονται απλουστευμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας. Επίσης, δεν πρέπει να εφαρμόζονται απλουστευμένα μέτρα σε περίπτωση που δύναται να ισχύουν συγκεκριμένα σενάρια υψηλού κινδύνου και προβλέπεται υποχρέωση εφαρμογής αυξημένων μέτρων δέουσας επιμέλειας.

4.7. Απαγόρευση ανώνυμων, αριθμημένων λογαριασμών και λογαριασμών σε μη αληθή ονόματα

Ο Νόμος Άρθρο 66(2)

95. Το άρθρο 66(2) του Νόμου απαγορεύει στις υπόχρεες οντότητες να ανοίγουν ή να τηρούν ανώνυμους ή αριθμημένους λογαριασμούς ή λογαριασμούς σε ονόματα άλλα από αυτά που αναφέρονται σε επίσημα έγγραφα ταυτότητας.

4.8. Συναλλαγές και προϊόντα που ευνοούν την ανωνυμία

Ο Νόμος Άρθρο 66(3)

96. Το άρθρο 66(3) απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες όπως δίδουν ιδιαίτερη προσοχή σε κάθε απειλή ή κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που μπορεί να προκύψει από προϊόντα ή συναλλαγές που ενδέχεται να ευνοήσουν την ανωνυμία, να λαμβάνουν μέτρα, εάν χρειαστεί, για την πρόληψη της χρησιμοποίησης τους για τέτοιες ενέργειες και να εφαρμόζουν κατά το δυνατόν εύλογα μέτρα και διαδικασίες για την αντιμετώπιση των κινδύνων που προκύπτουν από τεχνολογικές εξελίξεις και νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

4.9. Απαγόρευση σχέσεων ανταποκριτή με "εικονικές τράπεζες" ("shell banks")

Ο Νόμος Άρθρο

97. Το άρθρο 66(1)(α) του Νόμου απαγορεύει σε πιστωτικά ιδρύματα να συνάπτουν ή να συνεχίζουν σχέση τραπεζικής ανταπόκρισης με εικονική τράπεζα. Περαιτέρω απαιτείται

66(1)(α) και (β)

από τα πιστωτικά ιδρύματα (άρθρο 66(1)(β)) όπως λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίζουν ότι δεν συνάπτουν ή δεν συνεχίζουν σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης με πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, ο οποίος είναι γνωστό ότι επιτρέπει να χρησιμοποιούνται οι λογαριασμοί του από εικονική τράπεζα.

Ο Νόμος Άρθρο 2

98. Σύμφωνα με το άρθρο (2) του Νόμου, "εικονική τράπεζα" σημαίνει πιστωτικό ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή ίδρυμα ασχολούμενο με δραστηριότητες ανάλογες με αυτές που διενεργούνται από πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, το οποίο έχει συσταθεί εντός ζώνης δικαιοδοσίας στην οποία δεν έχει φυσική παρουσία, και άρα ουσιαστική διεύθυνση και διαχείριση, και το οποίο δεν συνδέεται με ρυθμιζόμενο χρηματοπιστωτικό όμιλο.

99. Επιπρόσθετα, σχέση ανταπόκρισης σημαίνει :

Ο Νόμος Άρθρο 2

(α) την παροχή τραπεζικών υπηρεσιών από μια τράπεζα (ανταποκριτής) σε άλλη τράπεζα (πελάτης) συμπεριλαμβανομένης της παροχής τρεχούμενου ή άλλου λογαριασμού υποχρεώσεως και συναφών υπηρεσιών και περιλαμβάνει τη διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων, τις διεθνείς μεταφορές χρηματικών ποσών, το συμψηφισμό επιταγών, τους λογαριασμούς πλάγιας πρόσβασης και τις υπηρεσίες ξένου συναλλάγματος και

(β) τις σχέσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες παρέχονται παρόμοιες υπηρεσίες από ίδρυμα-ανταποκριτή σε ίδρυμα-πελάτη, συμπεριλαμβανομένων των καθιερωμένων σχέσεων για συναλλαγές τίτλων ή μεταφορές χρηματικών ποσών.

4.10. <u>Παράλειψη ή άρνηση προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων ταυτότητας</u>

Ο Νόμος Άρθρο 62(4)

100. Σύμφωνα με το άρθρο 62(4) του Νόμου, όταν υπόχρεη οντότητα δεν μπορεί να συμμορφωθεί προς τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη της, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους (α), (β) και (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 61, δεν πραγματοποιεί συναλλαγή μέσω τραπεζικού λογαριασμού, δεν συνάπτει επιχειρηματική σχέση ή δεν πραγματοποιεί τη συναλλαγή, ανάλογα με την περίπτωση, τερματίζει την εν λόγω επιχειρηματική σχέση και εξετάζει το ενδεχόμενο υποβολής αναφοράς για ύποπτη συναλλαγή σε σχέση με τον πελάτη στη ΜΟΚΑΣ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 69.

4.11. Δημιουργία οικονομικού προφίλ

Ο Νόμος Άρθρο 61(1)

101. Το άρθρο 61(1) του Νόμου απαιτεί, μεταξύ άλλων, όπως οι διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

(i) την εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη βάσει εγγράφων, στοιχείων ή πληροφοριών που εκδίδονται ή λαμβάνονται από αξιόπιστη και ανεξάρτητη πηγή·

(ii) την εξακρίβωση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου και τη λήψη εύλογων μέτρων για την επαλήθευση της ταυτότητάς του, ώστε να διασφαλίζεται ότι η υπόχρεη οντότητα γνωρίζει τον πραγματικό δικαιούχο, όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, τα εμπιστεύματα, τις εταιρείες, τα ιδρύματα και τις παρεμφερή νομικές διευθετήσεις, τη λήψη εύλογων μέτρων για να γίνει κατανοητή ή διάρθρωση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και του ελέγχου του πελάτη, και

(iii) την αξιολόγηση και, ανάλογα με την περίπτωση, τη συλλογή πληροφοριών για το σκοπό και τη σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης.

102. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ικανοποιούνται ότι συναλλάσσονται με ένα πραγματικό πρόσωπο (νομικό ή φυσικό) και, για αυτό το σκοπό, θα πρέπει να λαμβάνουν επαρκή στοιχεία ταυτότητας που να αποδεικνύουν ότι είναι το πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι είναι. Η ταυτότητα όλων των πελατών θα πρέπει να εξακριβώνεται και επαληθεύεται στη βάση αξιόπιστων στοιχείων, εγγράφων και πληροφοριών που εκδίδονται ή λαμβάνονται από ανεξάρτητες αξιόπιστες πηγές, δηλαδή, εκείνα τα στοιχεία, έγγραφα και πληροφορίες που είναι δύσκολο να παραποιηθούν ή να εξασφαλιστούν με παράνομο τρόπο. Πιστοποιημένα αντίγραφα (true copies) των αποδεικτικών στοιχείων ταυτότητας πρέπει πάντοτε να κρατούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα και να αρχειοθετούνται στους φακέλους των πελατών. Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι κανένα συγκεκριμένο στοιχείο εξακρίβωσης της ταυτότητας του πελάτη δεν μπορεί να εγγυηθεί την ορθότητα της ταυτότητας ενός προσώπου και, συνεπώς, επιβάλλεται η εφαρμογή μιας συνεχούς διαδικασίας για την εξακρίβωση της ταυτότητας των πελατών.

103. Σημειώνεται ότι ως ένα επιπρόσθετο μέτρο επαλήθευσης των στοιχείων ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου, τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να χρησιμοποιούν και τις πληροφορίες που φυλάσσονται στα αρχεία που αναφέρονται στο άρθρο 61Α του Νόμου. Νοείται ότι δεν επιτρέπεται σε υπόχρεη οντότητα να βασίζεται αποκλειστικά στις πληροφορίες που φυλάσσονται στο κεντρικό αρχείο πραγματικών

δικαιούχων που ορίζεται στο Νόμο για την εκπλήρωση των απαιτήσεων των μέτρων δέουσας επιμέλειας και προσδιορισμού ταυτότητας του πελάτη.

104. Επισημαίνεται ότι η διεύθυνση κατοικίας θεωρείται βασικό στοιχείο της ταυτότητας ενός προσώπου και, ως εκ τούτου, πρέπει να ακολουθείται ξεχωριστή διαδικασία για την εξακρίβωση της διεύθυνσης του πελάτη. Όπου η διεύθυνση εξακριβώνεται με επί τόπου επίσκεψη λειτουργού του πιστωτικού ιδρύματος, τότε θα πρέπει να ετοιμάζεται σχετικό σημείωμα καταγραφής του γεγονότος το οποίο θα αρχειοθετείται στο φάκελο του πελάτη.

105. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει, επίσης, να εξακριβώνουν και να επαληθεύουν την ταυτότητα των πραγματικών ιδιοκτητών/δικαιούχων των λογαριασμών και μεμονωμένων συναλλαγών και, για νομικά πρόσωπα, θα πρέπει να λαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες, στοιχεία και έγγραφα που εκδίδονται από ανεξάρτητες και αξιόπιστες πηγές για να κατανοήσουν τη δομή ιδιοκτησίας και ελέγχου των περιουσιακών στοιχείων του πελάτη. Ανεξάρτητα από τον τύπο του πελάτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ατομική επιχείρηση ή συνεταιρισμός), τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ζητούν και να παίρνουν επαρκή στοιχεία και πληροφορίες για τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες και τον αναμενόμενο τύπο και ύψος των συναλλαγών. Το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να αντιληφθεί το σκοπό και τον επιδιωκόμενο χαρακτήρα της επιχειρηματικής σχέσης και την αναμενόμενη λειτουργία του σχετικού λογαριασμού έτσι ώστε να μπορέσει να εκτιμήσει κατά πόσον η εν λόγω προτεινόμενη σχέση είναι σύμφωνη με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και να του παρέχει μια ουσιαστική βάση για συνεχή παρακολούθηση. Τα στοιχεία και οι πληροφορίες θα πρέπει να συλλέγονται πριν τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης και την εκτέλεση οποιωνδήποτε συναλλαγών με σκοπό τη δημιουργία του οικονομικού προφίλ του πελάτη και, ως ελάχιστο, θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

(i) το σκοπό και το λόγο που αιτείται το άνοιγμα του λογαριασμού ή την προσφορά τραπεζικών υπηρεσιών,

(ii) την προβλεπόμενη κίνηση του λογαριασμού,

(iii) τη φύση των συναλλαγών,

(iv) την αναμενόμενη πηγή (π.χ. χώρες και ονόματα κύριων συνεργατών) των χρημάτων που θα πιστώνονται στο λογαριασμό και τον αναμενόμενο προορισμό (π.χ. χώρες και ονόματα κυρίων συνεργατών) των εξερχομένων εμβασμάτων/πληρωμών,

(v) τις πηγές και το μέγεθος των περιουσιακών στοιχείων και ετήσιων εισοδημάτων,

(vi) τη σαφή και λεπτομερή περιγραφή των κυριότερων επιχειρηματικών/ επαγγελματικών δραστηριοτήτων/ εργασιών.

106. Οι πιο πάνω πληροφορίες καθώς και όλα τα στοιχεία και πληροφορίες που συνθέτουν το οικονομικό προφίλ του πελάτη όπως για παράδειγμα στις περιπτώσεις νομικών προσώπων, το όνομα της εταιρείας, χώρα σύστασης της, διεύθυνση γραφείων διαχείρισης, ονόματα και στοιχεία ταυτότητας των πραγματικών δικαιούχων, διευθυντών, εξουσιοδοτημένων υπογραφόντων, οικονομικά στοιχεία, δομή ιδιοκτησίας, πληροφορίες για τον όμιλο που μπορεί να ανήκει η εταιρεία (χώρα σύστασης μητρικής, θυγατρικών και συνδεδεμένων εταιρειών, κύριες δραστηριότητες, οικονομικά μεγέθη), θα πρέπει να καταγράφονται σε ξεχωριστό έντυπο το οποίο θα σχεδιαστεί για αυτό το σκοπό και θα αρχειοθετείται στο φάκελο του πελάτη μαζί με όλα τα άλλα έγγραφα και στοιχεία ανοίγματος του λογαριασμού καθώς επίσης εσωτερικά σημειώματα από πρακτικά συναντήσεων με πελάτες. Νοείται ότι παρόμοιο έντυπο θα πρέπει να χρησιμοποιείται και για την καταγραφή ανάλογων πληροφοριών που συνθέτουν το οικονομικό προφίλ φυσικού προσώπου-πελάτη το οποίο επίσης θα πρέπει να αρχειοθετείται στο ξεχωριστό φάκελο που τηρείται για κάθε πελάτη – φυσικό πρόσωπο. Το σχετικό έντυπο θα πρέπει να ενημερώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα ή οποτεδήποτε προκύψουν νέες πληροφορίες για τυχόν αλλαγές ή προσθήκες στα στοιχεία που συνθέτουν το οικονομικό προφίλ του πελάτη.

107. Για καλύτερη κατανόηση των δραστηριοτήτων όλων των πελατών τους (συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, συνεταιρισμών, ιδρυμάτων, σωματείων, εμπιστευμάτων και άλλων νομικών οντοτήτων, αυτοεργοδοτούμενων φυσικών προσώπων), καθώς και της προέλευσης και χρήσης των κεφαλαίων/περιουσιακών τους στοιχείων, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να λαμβάνουν αντίγραφα πρόσφατων ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων. Στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει νομική υποχρέωση για ετοιμασία ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων ή όπου δεν υπάρχουν πρόσφατες ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις (τουλάχιστο για τα δυο προηγούμενα χρόνια), θα πρέπει να λαμβάνονται πρόσφατοι διευθυντικοί λογαριασμοί (management accounts).

108. Η δομή, το ιδιοκτησιακό καθεστώς και ο σκοπός και οι δραστηριότητες του πελάτη στις περισσότερες περιπτώσεις θα είναι σαφείς και κατανοητές. Στις περιπτώσεις πελατών με πολύπλοκες ή πολυεπίπεδες δομές ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενδεχομένως να ενδείκνυται η λήψη αυξημένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς την εξακρίβωση

της ταυτότητας του πελάτη από το πιστωτικό ίδρυμα. Η χρήση πολύπλοκων ή πολυεπίπεδων, δομών χωρίς προφανή νόμιμο εμπορικό ή οικονομικό σκοπό μπορεί, ωστόσο, να δημιουργεί υποψίες και να αποτελεί ένδειξη για αυξημένο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

4.12. <u>Δυνατότητα αποδοχής στοιχείων ταυτότητας πελατών που έχουν εξακριβωθεί από τρίτο πρόσωπο</u>

Ο Νόμος Άρθρο 67(1)

109. Το άρθρο 67(1) του Νόμου επιτρέπει στις υπόχρεες οντότητες να βασίζονται σε τρίτα πρόσωπα για την εκτέλεση των διαδικασιών προσδιορισμού ταυτότητας και μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 61(1)(α), (β) και (γ) του Νόμου.

110. Ο Νόμος (άρθρο 67(1)) σαφώς προνοεί ότι η τελική ευθύνη για την εκτέλεση των πιο πάνω μέτρων και διαδικασιών βαρύνει την υπόχρεη οντότητα η οποία βασίζεται στο τρίτο πρόσωπο και ως εκ τούτου, δεν μπορεί να μεταβιβαστεί η ευθύνη για την εφαρμογή των διαδικασιών προσδιορισμού ταυτότητας και μέτρων δέουσας επιμέλειας στο τρίτο πρόσωπο.

Ο Νόμος Άρθρο 67(2)

111. Ο Νόμος θεωρεί ως τρίτα πρόσωπα τις υπόχρεες οντότητες που καθορίζονται στο άρθρο 2Α(1)(α)(β)(γ) και (δ) του Νόμου ή άλλα αντίστοιχα ιδρύματα ή πρόσωπα που βρίσκονται στα κράτη μέλη ή σε τρίτη χώρα τα οποία:

(i) εφαρμόζουν μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και μέτρα τήρησης αρχείων τα οποία συνάδουν με αυτά που θεσπίζονται με την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και

(ii) υπόκεινται σε εποπτεία που συνάδει με τις σχετικές απαιτήσεις της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο Νόμος Άρθρο 67(2)(β)

112. Τα πιστωτικά ιδρύματα δεν μπορούν να βασίζονται σε τρίτα πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου σύμφωνα με το άρθρο 67(2)(β) του Νόμου, εκτός εάν η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει εξαιρέσει από την εν λόγω απαγόρευση υποκαταστήματα και θυγατρικές πλειοψηφικής συμμετοχής υπόχρεων οντοτήτων εγκατεστημένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν αυτά τα

υποκαταστήματα και οι θυγατρικές τηρούν πλήρως τις πολιτικές και διαδικασίες που εφαρμόζονται σε επίπεδο ομίλου σύμφωνα με το άρθρο 68Α του Νόμου.

113. Σημειώνεται ότι οι όροι "χρηματοοικονομικοί οργανισμοί" και "υπόχρεες οντότητες" δεν περιλαμβάνουν τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος.

Ο Νόμος Άρθρο 67(2)(γ)

114. Το Άρθρο 67(3) του Νόμου προνοεί ότι τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να απαιτούν από το τρίτο πρόσωπο όπως:

Ο Νόμος Άρθρο 67(3)

(i) θέτει άμεσα στη διάθεση τους τα στοιχεία, πληροφορίες και έγγραφα ταυτότητας που έλαβε κατά την εφαρμογή των διαδικασιών προσδιορισμού ταυτότητας και μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Νόμου· και

(ii) άμεσα διαβιβάζει προς αυτά αντίγραφα των εγγράφων αυτών και των σχετικών στοιχείων και πληροφοριών για την ταυτότητα του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου τα οποία το τρίτο πρόσωπο συνέλεξε όταν εφάρμοζε τις πιο πάνω διαδικασίες και μέτρα.

115. Σε περίπτωση ομίλου, η αρμόδια εποπτική αρχή του κράτους μέλους καταγωγής και η αρμόδια εποπτική αρχή του κράτους μέλους υποδοχής (για υποκαταστήματα και θυγατρικές) μπορούν να θεωρήσουν ότι μια υπόχρεη οντότητα εφαρμόζει τα μέτρα που αναφέρονται στις παραγράφους 111-114 πιο πάνω, εφόσον πληρούνται τα ακόλουθα:

Ο Νόμος Άρθρο 67(4)

(α) η υπόχρεη οντότητα βασίζεται σε πληροφορίες που παρέχονται από τρίτο πρόσωπο το οποίο ανήκει στον ίδιο όμιλο.

(β) ο εν λόγω όμιλος εφαρμόζει μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, κανόνες για την τήρηση αρχείων και προγράμματα για την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ισοδύναμους κανόνες.

(γ) η αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στην πιο πάνω παράγραφο υπόκειται σε εποπτεία σε επίπεδο ομίλου από αρμόδια εποπτική αρχή κράτους μέλους καταγωγής ή τρίτης χώρας.

Ο Νόμος Άρθρο 67(5)

116. Το άρθρο 67(5) του Νόμου δεν εφαρμόζεται σε σχέσεις ανάθεσης ή πρακτόρευσης στο πλαίσιο των οποίων, βάσει συμβατικής ρύθμισης ο πάροχος της εξωτερικής υπηρεσίας ή ο πράκτορας θεωρείται μέρος της υπόχρεης οντότητας.

117. Τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να βασίζονται σε τρίτα πρόσωπα μόνο κατά τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης για σκοπούς διαπίστωσης και εξακρίβωσης της ταυτότητας των πελατών τους. Οποιαδήποτε στοιχεία και πληροφορίες για σκοπούς επικαιροποίησης του οικονομικού προφίλ του πελάτη κατά τη διάρκεια λειτουργίας του λογαριασμού, θα πρέπει να λαμβάνονται απευθείας από το φυσικό πρόσωπο στο όνομα του οποίου τηρείται ο λογαριασμός ή στην περίπτωση των νομικών προσώπων από τα φυσικά πρόσωπα που αποτελούν τον πραγματικό δικαιούχο του μετοχικού κεφαλαίου των νομικών προσώπων ή που ασκούν τον ουσιαστικό έλεγχο των νομικών προσώπων ή που έχουν την ευθύνη της λήψης αποφάσεων και διευθύνουν τις εργασίες του πελάτη. Νοείται ότι η πιστοποίηση εγγράφων δύναται να γίνεται από τα τρίτα πρόσωπα.

118. Όλα τα αντίγραφα εγγράφων, στοιχείων και πληροφοριών ταυτότητας που παίρνει το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να είναι δεόντως πιστοποιημένα. Οι παράγραφοι 254-255 της παρούσας Οδηγίας όσον αφορά την πιστοποίηση εγγράφων είναι σχετική.

119. Για πελάτες με τους οποίους έχει συναφθεί επιχειρηματική σχέση μετά από σύσταση από τρίτο πρόσωπο, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 67 του Νόμου, και το οποίο προβαίνει στην εκτέλεση διαδικασιών προσδιορισμού ταυτότητας και μέτρων δέουσας επιμέλειας, το πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται όπως διευθετήσει κατ' ιδίαν συνάντηση με τους εν λόγω πελάτες για να επιβεβαιώσει τις πληροφορίες και τα στοιχεία που συνθέτουν το οικονομικό προφίλ και προφίλ κινδύνου του πελάτη και που έχει λάβει από το τρίτο πρόσωπο, καθώς και για να συλλέξει οποιαδήποτε άλλα στοιχεία και πληροφορίες κρίνονται ως απαραίτητα για να αποδειχθεί ότι το πιστωτικό ίδρυμα αποκτά ιδίαν γνώσιν των πελατών αυτών. Στις περιπτώσεις νομικών προσώπων, η συνάντηση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με το φυσικό πρόσωπο ή τα πρόσωπα που αποτελούν τον πραγματικό δικαιούχο του μετοχικού κεφαλαίου των νομικών προσώπων ή που ασκούν τον ουσιαστικό έλεγχο των νομικών προσώπων ή που έχουν την ευθύνη της λήψης αποφάσεων και διευθύνουν τις εργασίες του πελάτη. Η εν λόγω συνάντηση θα πρέπει να γίνεται πριν τη διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής. Η συνάντηση μπορεί να πραγματοποιείται διαδικτυακά υπό την προϋπόθεση ότι

εφαρμόζονται επαρκείς ασφαλιστικές δικλείδες όπως ηχογράφηση / οπτικογράφηση της συνάντησης. Όλα τα αποδεικτικά της συνάντησης και του περιεχομένου της θα πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμα προς τις εποπτικές αρχές.

120. Οποιεσδήποτε συναντήσεις με τα τρίτα πρόσωπα που σύστησαν τον πελάτη στο πιστωτικό ίδρυμα ή με πρόσωπα που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με το εν λόγω τρίτο πρόσωπο ή εγγεγραμμένους μετόχους που ενεργούν ως πληρεξούσιοι μέτοχοι του πραγματικού δικαιούχου δεν θεωρούνται ως συμμόρφωση του πιστωτικού ιδρύματος με τις πρόνοιες των παραγράφων 117-119.

121. Η πολιτική και οι διαδικασίες θα πρέπει να καθορίζουν τα μέτρα που λαμβάνει το πιστωτικό ίδρυμα έτσι ώστε να συμμορφώνεται με τις εκάστοτε απαιτήσεις του Νόμου και της παρούσας Οδηγίας συμπεριλαμβανομένων, ως ελάχιστο, των ακόλουθων:

(i) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης εξακριβώνει ότι το τρίτο πρόσωπο είναι υπόχρεη οντότητα όπως αυτή καθορίζεται στις παραγράφους (α), (β), (γ) και (δ) του εδάφιου (1) του άρθρου 2Α ή άλλο αντίστοιχο ίδρυμα ή πρόσωπο που βρίσκεται σε κράτος μέλος ή τρίτη χώρα το οποίο -

α) Εφαρμόζει μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και μέτρα τήρησης αρχείων τα οποία συνάδουν με αυτά που θεσπίζονται με την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και

β) υπόκειται σε εποπτεία που συνάδει με τις σχετικές απαιτήσεις της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(ii) Το πιστωτικό ίδρυμα συνάπτει συμφωνία με το τρίτο πρόσωπο με την οποία καθορίζονται οι υποχρεώσεις του κάθε μέρους, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών όρων, των ονομάτων και τις υπογραφές των ατόμων που καθορίζει το τρίτο πρόσωπο, και τα οποία έχουν δικαίωμα να πιστοποιούν τα έγγραφα.

(iii) Για κάθε τρίτο πρόσωπο που αναφέρεται πιο πάνω και προτού ξεκινήσει η επιχειρηματική σχέση εφαρμόζονται διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και μέτρα δέουσας επιμέλειας.

(iv) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης αξιολογεί την ποιότητα των πελατών που συστάθηκαν από τρίτα πρόσωπα. Η αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει

τουλάχιστον τον αριθμό πελατών που συστάθηκαν από το τρίτο πρόσωπο, αριθμό πελατών με τους οποίους τερματίστηκε η σχέση για λόγους συμμόρφωσης, αριθμός εσωτερικών αναφορών υποψίας, και αναφορών υποψίας στη ΜΟΚΑΣ. Σε περίπτωση που η ποιότητα κριθεί μη ικανοποιητική τότε η σχέση με το τρίτο πρόσωπο τερματίζεται.

(v) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης τηρεί ξεχωριστό φάκελο στον οποίο καταχωρούνται τα στοιχεία ταυτότητας, στοιχεία που πιστοποιούν ότι το τρίτο πρόσωπο υπόκειται σε εποπτεία βάσει του Νόμου και αξιολόγηση της ποιότητας των πελατών που σύστησε το τρίτο πρόσωπο. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να τυγχάνουν ετήσιας επικαιροποίησης.

(vi) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης τηρεί αρχείο με τα ακόλουθα στοιχεία/πληροφορίες των τρίτων προσώπων με τα οποία το πιστωτικό ίδρυμα διατηρεί ή διατηρούσε συνεργασία:

1. Όνομα
2. διεύθυνση εργασιών
3. επαγγελματικός τομέας δραστηριοτήτων
4. εποπτική αρχή
5. ημερομηνία έναρξης συνεργασίας
6. ημερομηνία τελευταίας αξιολόγησης
7. ημερομηνία επόμενης αξιολόγησης
8. αποτέλεσμα αξιολόγησης πελατών που συστήθηκαν
9. αριθμός πελατών που σύστησε στο πιστωτικό ίδρυμα ανά έτος κατά τα προηγούμενα τρία έτη
10. αριθμός πελατών για τους οποίους έγινε αναφορά στη ΜΟΚΑΣ
11. ημερομηνία και λόγος διακοπής της συνεργασίας όπου αυτό ισχύει.

(vii) Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης τηρεί αρχείο με τα ακόλουθα στοιχεία/πληροφορίες των τρίτων προσώπων τα οποία έχει απορρίψει για σύναψη συνεργασίας:

1. Όνομα
2. διεύθυνση εργασιών
3. επαγγελματικός τομέας δραστηριοτήτων
4. εποπτική αρχή
5. ημερομηνία απόρριψης

6. λόγοι απόρριψης.

(viii) Η έναρξη συνεργασίας με το τρίτο πρόσωπο και η αποδοχή της εξακρίβωσης των στοιχείων ταυτότητας πελατών από το τρίτο πρόσωπο τυγχάνουν γραπτής και δεόντως αιτιολογημένης έγκρισης από το Λειτουργό Συμμόρφωσης η οποία φυλάσσεται στον ατομικό φάκελο του τρίτου προσώπου που τηρείται από το πιστωτικό ίδρυμα.

4.13. Ειδικές περιπτώσεις εξακρίβωσης ταυτότητας πελατών

4.13.1. Φυσικά πρόσωπα

122. Τα πιστωτικά ιδρύματα διαπιστώνουν την ταυτότητα φυσικών προσώπων που διαμένουν στην Κύπρο ή στο εξωτερικό παίρνοντας τις ακόλουθες πληροφορίες:

(i). πραγματικό όνομα ή/και ονόματα που χρησιμοποιούνται, βάσει του επίσημου εθνικού δελτίου ταυτότητας ή του διαβατηρίου σε ισχύ,

(ii). πλήρης μόνιμη διεύθυνση κατοικίας, περιλαμβανομένου και του ταχυδρομικού κώδικα,

(iii). αριθμός τηλεφώνου,

(iv). διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,

(v). ημερομηνία και τόπος γεννήσεως,

(vi). λεπτομέρειες για επαγγελματικές και άλλες ασχολίες, περιλαμβανομένου του ονόματος του εργοδότη/επιχείρησης, τη θέση στην επιχείρηση

(vii). δείγμα υπογραφής και

(viii). Οποιεσδήποτε άλλες πληροφορίες κρίνονται απαραίτητες ανάλογα και με τον υπολογιζόμενο κίνδυνο.

123. Ο προσδιορισμός της ταυτότητας πελάτη πρέπει πάντοτε να γίνεται βάσει του επίσημου δελτίου ταυτότητας ή του διαβατηρίου που υποβάλλει ο πραγματικός δικαιούχος του λογαριασμού, τα οποία έγγραφα πρέπει να βρίσκονται σε ισχύ.

124. Τα πιστωτικά ιδρύματα αφού ικανοποιηθούν από τα πρωτότυπα έγγραφα ταυτότητας που τους έχουν παρουσιαστεί πρέπει να κρατούν αντίγραφα των σελίδων που περιέχουν τις σχετικές πληροφορίες, τα οποία θα πρέπει να

πιστοποιούνται ως πιστά αντίγραφα (certified true copies) των πρωτότυπων εγγράφων (βλέπε παραγράφους 254-255 της παρούσας Οδηγίας).

125. Περαιτέρω, εκεί που εγείρεται οποιαδήποτε αμφιβολία για την ταυτότητα ενός προσώπου (διαβατήριο, δελτίο ταυτότητας) να επιδιώκεται η εξακρίβωσή της από το Υπουργείο Εσωτερικών (αρμόδια εκδίδουσα αρχή στη Δημοκρατία) ή την Πρεσβεία ή το Προξενείο της χώρας έκδοσής τους στην Κύπρο ή από αξιόπιστα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που βρίσκονται στη χώρα προέλευσης του πελάτη. Νοείται ότι τα εν λόγω επίσημα έγγραφα θα πρέπει να φέρουν φωτογραφία του πελάτη.

126. Πέραν από την εξακρίβωση του ονόματος, εξακριβώνεται και η διεύθυνση μόνιμης κατοικίας του πελάτη με ένα από τους πιο κάτω τρόπους:

(i) επίσκεψη στον τόπο κατοικίας (σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να ετοιμάζεται και καταχωρείται στο φάκελο του πελάτη σχετικό σημείωμα από το λειτουργό του πιστωτικού ιδρύματος που πραγματοποίησε την επίσκεψη),

(ii) η προσκόμιση ενός πρόσφατου (μέχρι 6 μήνες) λογαριασμού Οργανισμού Κοινής Ωφέλειας (π.χ. ηλεκτρικού ρεύματος, νερού), ή έγγραφο ασφάλειας κατοικίας, ή δημοτικών φόρων ή/και κατάστασης τραπεζικού λογαριασμού.

Η διαδικασία εξακρίβωσης της ταυτότητας ενός πελάτη ενισχύεται εάν το εν λόγω πρόσωπο έχει συστηθεί από κάποιο αξιόπιστο μέλος του προσωπικού του πιστωτικού ιδρύματος ή από άλλο υφιστάμενο αξιόπιστο πελάτη ή τρίτο πρόσωπο γνωστό σε προσωπικό επίπεδο στη διεύθυνση του πιστωτικού ιδρύματος. Λεπτομέρειες τέτοιων συστάσεων πρέπει να σημειώνονται στον προσωπικό φάκελο του πελάτη.

127. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ζητούν και να λαμβάνουν πληροφορίες για δημόσιες θέσεις που κατέχει ή κατείχε ο πελάτης κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες καθώς και κατά πόσον είναι "άμεσος" στενός συγγενής ή στενός συνεργάτης τέτοιου ατόμου ούτως ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσον ο πελάτης είναι "Πολιτικώς Εκτεθειμένο Πρόσωπο" (βλέπε Μέρος 4.14.2.4 της παρούσας Οδηγίας).

128. Οι πιο πάνω πληροφορίες είναι επίσης αναγκαίες, πέραν του σκοπού της παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και για σκοπούς εφαρμογής των οικονομικών κυρώσεων, εμπορικών αποκλεισμών ή μέτρα που συνδέονται με την τρομοκρατία, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή τη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής

που επιβάλλονται εναντίον διαφόρων προσώπων από τα Ηνωμένα Έθνη και την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους οργανισμούς, με τους οποίους το πιστωτικό ίδρυμα συμμορφώνεται με βάση το εσωτερικό πλαίσιο που το διέπει καθώς και τις λίστες των Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν άτομα τα οποία έχουν καθοριστεί ως τρομοκράτες ή συνδέονται με την τρομοκρατία. Συνεπώς, θα πρέπει πάντοτε στα αντίγραφα των στοιχείων που λαμβάνονται να φαίνεται ο αριθμός, ημερομηνία και χώρα έκδοσης του διαβατηρίου καθώς και ημερομηνία γέννησης του πελάτη ούτως ώστε το πιστωτικό ίδρυμα να είναι σε θέση να εξακριβώνει με ακρίβεια κατά πόσον ο πελάτης βρίσκεται σε κατάλογο προσώπων που υπόκεινται σε κυρώσεις που έχει εκδοθεί από τα Ηνωμένα Έθνη ή την Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει σχετικού ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφάλειας των Ηνωμένων Εθνών και Κανονισμού ή Κοινής Θέσης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αντίστοιχα.

Άρθρο 4(1) του 58(Ι)/2016

129. Σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του περί Εφαρμογής των Διατάξεων των Ψηφισμάτων ή Αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Κυρώσεις) και των Αποφάσεων και Κανονισμών του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Περιοριστικά Μέτρα) Νόμο του 2016 (58(Ι)/2016), οποιοδήποτε πρόσωπο παραβαίνει οποιαδήποτε από τις διατάξεις των Ψηφισμάτων ή Αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας (Κυρώσεις) ή/και των Αποφάσεων των Κανονισμών του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Περιοριστικά Μέτρα) είναι ένοχο αδικήματος και υπό την επιφύλαξη οποιασδήποτε άλλης διατάξεως νόμου που προβλέπει μεγαλύτερη ποινή, σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα δύο έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες ευρώ ή και στις δύο ποινές εάν είναι φυσικό πρόσωπο, και σε περίπτωση νομικού προσώπου σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει στις τριακόσιες χιλιάδες ευρώ.

Άρθρα 3(2) και 6 του 58(Ι)/2016

130. Το άρθρο 3(2) του Νόμου 58(Ι)/2016 προνοεί ότι οι εποπτικές αρχές όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 59 του Νόμου δύναται να λάβουν μέτρα δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (6) του άρθρου 59 του Νόμου σε περίπτωση κατά την οποία πρόσωπο που υπόκειται στην εποπτεία τους παραλείπει να συμμορφωθεί με τις πρόνοιες του Νόμου 58(Ι)/2016. Ακόμα σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου 58(Ι)/2016 σε περίπτωση που αρμόδια αρχή διαπιστώνει ότι πρόσωπο προβαίνει σε οποιαδήποτε πράξη κατά παράβαση οποιασδήποτε από τις διατάξεις των Ψηφισμάτων ή Αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας (Κυρώσεις) ή/και των Αποφάσεων και Κανονισμών του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(Περιοριστικά Μέτρα), αναφέρει την παράβαση στην Αστυνομία για σχετική διερεύνηση.

Άρθρο 16Β(1) του 110(Ι)/ 2010

131. Το άρθρο 16Β(1) του περί Καταπολέμησης της Τρομοκρατίας Νόμου του 2010 (110(Ι)/2010), απαιτεί όπως οι υπόχρεες οντότητες όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 2 του Νόμου, δεσμεύουν όλα τα κεφάλαια, χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και οικονομικούς πόρους που ανήκουν ή ελέγχονται από καθορισμένο πρόσωπο ή οντότητα, ανήκουν ή ελέγχονται εν όλο ή εν μέρει άμεσα ή έμμεσα, από καθορισμένο πρόσωπο ή οντότητα, απορρέουν ή πηγάζουν από κεφάλαια ή άλλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία ανήκουν ή ελέγχονται, άμεσα ή έμμεσα, από καθορισμένο πρόσωπο ή οντότητα, ανήκουν ή ελέγχονται από πρόσωπο ή οντότητα, που ενεργεί εκ μέρους, ή κατόπιν οδηγιών καθορισμένου προσώπου ή οντότητας.

Άρθρα 16Γ(1) και (2) του 110(Ι)/2010

132. Σύμφωνα με το άρθρο 16Γ(1) και (2) του Νόμου 110(Ι)/2010, οι υπόχρεες οντότητες αναφέρουν στις Εποπτικές τους Αρχές και αυτές με τη σειρά τους στο Υπουργείο Εξωτερικών οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία έχουν δεσμευθεί ή οποιαδήποτε δράση έχει πραγματοποιηθεί σε σχέση με τη συμμόρφωση προς τα περιοριστικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις κυρώσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 17 του Νόμου 110(Ι)/2010. Σε περίπτωση που υπόχρεη οντότητα παραλείπει να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του άρθρου 16Γ(1), τότε η εποπτική αρχή δύναται να λάβει τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 59(6) του Νόμου.

4.13.2. <u>Πελάτες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 64(Ι)/2017</u>

Ν.64(Ι)/ 2017

133. Άνευ επηρεασμού των διατάξεων των παραγράφων 122(i) και 123 για την εξακρίβωση της ταυτότητας φυσικών προσώπων, κατ' εξαίρεση, και μόνο για σκοπούς εφαρμογής του περί της Συγκρισιμότητας των Τελών, της Αλλαγής Λογαριασμού Πληρωμών και της Πρόσβασης σε Λογαριασμούς Πληρωμών Νόμου του 2017 (Ν.64(Ι)/2017), ο προσδιορισμός της ταυτότητας των νομίμως διαμενόντων στην Ένωση, κατά την έννοια του άρθρου 2 του Νόμου 64(Ι)/2017, μπορεί να γίνει με την προσκόμιση στο πιστωτικό ίδρυμα επίσημων εγγράφων που εκδίδονται από τις αρμόδιες κυπριακές αρχές νοουμένου ότι αυτά ικανοποιούν τα εξής κριτήρια:

(α) φέρουν τη φωτογραφία καθώς και, κατ' ελάχιστον, τα ακόλουθα προσωπικά στοιχεία του κατόχου: όνομα, ημερομηνία γέννησης και υπηκοότητα/χώρα καταγωγής,

(β) φέρουν ημερομηνία λήξης και είναι σε ισχύ,

(γ) φέρουν ένα μοναδικό χαρακτηριστικό αριθμό/κωδικό.

134. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ζητούν από τα φυσικά πρόσωπα που αιτούνται την έναρξη επιχειρηματικής σχέσης, τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου 64(Ι)/2017 να προσκομίσουν κατά το άνοιγμα λογαριασμού, εφόσον διαθέτουν, την ταυτότητα ή το διαβατήριο ή αντίγραφα αυτών, ή οποιαδήποτε άλλα έγγραφα που δύναται να είναι βοηθητικά στην ταυτοποίησή τους.

135. Σε ό,τι αφορά την εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας βάσει της παραγράφου 133 για πρόσωπα που έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία ή που έχουν ήδη αναγνωριστεί ως πολιτικοί πρόσφυγες ή ως κάτοχοι συμπληρωματικής προστασίας, σε περίπτωση που περιέλθει εις γνώσιν τους πληροφορία ή έχουν βάσιμες υποψίες ως προς τη γνησιότητα των εγγράφων που αναφέρονται στην παράγραφο 133 τα πιστωτικά ιδρύματα δεν πρέπει να αποτείνονται στην Πρεσβεία ή το Προξενείο της χώρας προέλευσης των φυσικών προσώπων στην Κύπρο ή σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που βρίσκονται στη χώρα προέλευσης των φυσικών προσώπων για την εξακρίβωση της γνησιότητας των εγγράφων αυτών, παρά μόνο στην αρμόδια εκδίδουσα αρχή της Δημοκρατίας, βάσει γραπτής εξουσιοδότησης που δίνεται από τον πελάτη κατά το άνοιγμα λογαριασμού.

136. Άνευ επηρεασμού των διατάξεων της παραγράφου 122(ii), στην περίπτωση (και μόνο) των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 133 και μόνο για σκοπούς εφαρμογής του Νόμου 64(Ι)/2017, η εξακρίβωση της διεύθυνσης της κατοικίας/διαμονής του πελάτη μπορεί να γίνει, πέραν από τους προτιμητέους τρόπους που περιγράφονται στην παράγραφο 126, με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

(i) Με τη διεύθυνση που αναγράφεται σε ένα από τα επίσημα έγγραφα για τα οποία γίνεται αναφορά στην παράγραφο 133 και που μπορεί να αντιπροσωπεύει ακόμα και την προσωρινή διεύθυνση του προσώπου που αιτείται την έναρξη επιχειρηματικής σχέσης (π.χ. ενός κυβερνητικού κέντρου υποδοχής αιτητών πολιτικού ασύλου ή ενός μη-κυβερνητικού οργανισμού που βοηθά το εν λόγω πρόσωπο).

(ii) Με ένορκη δήλωση της διεύθυνσής τους καθώς και της υποχρέωσης να ενημερώσουν το πιστωτικό ίδρυμα, το συντομότερο δυνατόν, σε περίπτωση αλλαγής της διεύθυνσής τους.

137. Τα πιστωτικά ιδρύματα θεσπίζουν πολιτικές και διαδικασίες, λαμβάνουν μέτρα και εφαρμόζουν διαδικασίες ελέγχου βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου για τις επιχειρηματικές σχέσεις με πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου 64(Ι)/2017.

138. Ο συνδυασμός του γεωγραφικού κινδύνου και της αβεβαιότητας σε ό,τι αφορά τα έγγραφα ταυτοποίησης των προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν.64(Ι)/2017 ενδέχεται να συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας για τα πιστωτικά ιδρύματα, ο οποίος ωστόσο μπορεί να είναι διαχειρίσιμος με την εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων και διαδικασιών βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου. Μέτρα και διαδικασίες στοχευόμενα προς τις συγκεκριμένες κατηγορίες προσώπων δύναται να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

(i) όρια/περιορισμούς, βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου, στα προϊόντα και τις υπηρεσίες που θα παρέχονται από τα πιστωτικά ιδρύματα με απώτερο στόχο την καλύτερη διαχείριση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες χωρίς να διακυβεύεται η συμμόρφωση με τις παραμέτρους λογαριασμού πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά (άρθρο 18(1) του Νόμου 64(Ι)/2017),

(ii) διαδικασίες ελέγχου που θα διασφαλίζουν ότι ο κάτοχος του λογαριασμού θα προσκομίζει έγκαιρα τα απαιτούμενα έγγραφα μόλις αυτά λήγουν,

(iii) ενσωμάτωση των ιδιαιτεροτήτων των προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου 64(Ι)/2017 (π.χ. αιτητές πολιτικού ασύλου, πολιτικοί πρόσφυγες, κάτοχοι συμπληρωματικής προστασίας, θύματα εμπορίας ή/και εκμετάλλευσης προσώπων) στα μέτρα, τις διαδικασίες και τα συστήματα των πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι ιδιαιτερότητες αυτές μπορεί να αφορούν συχνές αλλαγές της διεύθυνσης διαμονής των εν λόγω προσώπων, τη διενέργεια συχνών μικρών συναλλαγών με τις χώρες προέλευσης και τη λήψη κρατικής βοήθειας (π.χ. δικαιούχοι ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος),

(iv) αποστολή της αλληλογραφίας των προσώπων αυτών μέσω συστημένου ταχυδρομείου ή μέσω μέλους του προσωπικού του πιστωτικού ιδρύματος ως επιπρόσθετο μέτρο επιμέλειας για την εξακρίβωση της διεύθυνσης του πελάτη.

139. Νοείται ότι η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να εφαρμόσουν τα απαραίτητα μέτρα δέουσας επιμέλειας όπως η δημιουργία του οικονομικού προφίλ των πελατών και η συνεχής παρακολούθηση των συναλλαγών ισχύει όπως για όλους τους πελάτες.

140. Σε περίπτωση που τα πιστωτικά ιδρύματα αποφασίσουν να αρνηθούν ή να περιορίσουν τις υπηρεσίες σε λογαριασμό πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά για σκοπούς συμμόρφωσης τους με την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, θα πρέπει να τεκμηριώνουν το λόγο αυτών των ενεργειών και να είναι έτοιμα να αποδείξουν στην αρμόδια αρχή ότι αυτά τα μέτρα ήταν κατάλληλα και ανάλογα του κινδύνου που εγκυμονούσε η επιχειρηματική σχέση με το συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο.

141. Για όλες τις περιπτώσεις προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 64(Ι)/2017, η ειδική άδεια διαμονής και, στην περίπτωση των πολιτικών προσφύγων, το ταξιδιωτικό έγγραφο πρόσφυγα, τα οποία εκδίδονται από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών ικανοποιούν τα κριτήρια (α) έως (γ) της παραγράφου 133 της Οδηγίας και συνεπώς τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ζητούν αυτά τα έγγραφα εφόσον πρόκειται για πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου. Αντίγραφα των εν λόγω εγγράφων τα οποία πρέπει να προσκομίζονται ως πρωτότυπα από το πρόσωπο που αιτείται το άνοιγμα λογαριασμού παρατίθενται στα Παραρτήματα 3Α, 3Β & 3Γ.

142. Σημειώνεται, ως επιπρόσθετο μέτρο ελέγχου, ότι τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ζητούν από τα φυσικά πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου 64(Ι)/2017, να προσκομίσουν κατά το άνοιγμα λογαριασμού, εφόσον διαθέτουν, ταυτότητα ή διαβατήριο ή αντίγραφα αυτών, ή οποιαδήποτε άλλα έγγραφα που έχουν εκδοθεί από τη χώρα προέλευσης τους και που δύναται να είναι βοηθητικά στην ταυτοποίησή τους.

4.13.2.1. <u>Έγγραφα προσδιορισμού ταυτότητας για συγκεκριμένες κατηγορίες φυσικών προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 64(Ι)/2017</u>

143. Αιτητές διεθνούς προστασίας (των οποίων η αίτηση εξετάζεται από τις αρμόδιες κυπριακές αρχές και συνεπώς δεν διαθέτουν την ειδική άδεια διαμονής και το ταξιδιωτικό έγγραφο πρόσφυγα τα οποία ικανοποιούν τα κριτήρια (α) έως (γ) της παραγράφου 133 της Οδηγίας), δύνανται να ζητήσουν το άνοιγμα λογαριασμού πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά, προσκομίζοντας τη βεβαίωση υποβολής

αίτησης από την Υπηρεσία Ασύλου του Υπ. Εσωτερικών καθώς και το Δελτίο Εγγραφής Αλλοδαπού (επισυνάπτονται ως Παραρτήματα 3Δ και 3Ε αντίστοιχα). Ένεκα του ότι τα προαναφερθέντα έγγραφα δεν φέρουν ημερομηνία λήξης, τα πιστωτικά ιδρύματα παρέχουν στον αιτητή συγκεκριμένο έντυπο με το οποίο ο αιτητής δίνει τη συγκατάθεση του στο πιστωτικό ίδρυμα να πάρει πληροφορίες όσον αφορά το στάδιο εξέτασης της αίτησης του για άσυλο από την Υπηρεσία Ασύλου του Υπ. Εσωτερικών (Παράρτημα 3ΣΤ). Το έντυπο αυτό αποστέλλεται με φαξ στην Υπηρεσία Ασύλου, η οποία αναγράφει το καθεστώς της αίτησης (υπό εξέταση/ολοκληρώθηκε) με υπογραφή και σφραγίδα της Υπηρεσίας και αποστέλλεται πίσω στο πιστωτικό ίδρυμα με τον ίδιο τρόπο. Η προαναφερθείσα διαδικασία ακολουθείται από τα πιστωτικά ιδρύματα ανάλογα με τον κίνδυνο και για όσο καιρό είναι υπό εξέταση η αίτηση του συγκεκριμένου φυσικού προσώπου.

144. Σημειώνεται ότι η έκδοση ειδικής άδειας διαμονής για πολιτικούς πρόσφυγες ή κατόχους συμπληρωματικής προστασίας συνήθως γίνεται εντός ενός έτους από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, ενώ με την πάροδο έξι μηνών από την υποβολή της αίτησης, η Υπηρεσία Ασύλου αποστέλλει στον αιτητή, πριν ή/και μετά τη συνέντευξη, γνωστοποίηση ότι η αίτησή του είναι υπό εξέταση. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ζητούν και να λαμβάνουν από τον πελάτη τις εν λόγω γνωστοποιήσεις ως επιπρόσθετο μέτρο ελέγχου (Παραρτήματα 3Ζ και 3Η αντίστοιχα).

145. Θύματα εμπορίας ή/και εκμετάλλευσης προσώπων μπορούν να προσκομίσουν τη βεβαίωση αναγνώρισης (Παράρτημα 3Θ) που εκδίδεται από την Αστυνομία Κύπρου, η οποία ικανοποιεί τα κριτήρια (α) έως (γ) της παραγράφου 133 της Οδηγίας και έχει ισχύ για ένα μήνα, μέχρι την έκδοση της ειδικής άδειας διαμονής από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ζητούν και να λαμβάνουν από τον πελάτη την ειδική άδεια διαμονής μόλις αυτή εκδοθεί.

4.13.3. Κοινοί λογαριασμοί

146. Στις περιπτώσεις κοινών λογαριασμών δύο ή περισσοτέρων προσώπων, πρέπει να εξακριβώνεται, σύμφωνα με τις διαδικασίες που παρατίθενται πιο πάνω για φυσικά πρόσωπα, η ταυτότητα όλων των προσώπων που κατέχουν ή/και έχουν δικαίωμα να χειρίζονται το λογαριασμό.

4.13.4. Πληρεξούσιοι ή αντιπρόσωποι τρίτων προσώπων

Ο Νόμος Άρθρο 61(1)

147. Το άρθρο 61(1) του Νόμου προνοεί ότι οι υπόχρεες οντότητες, κατά την εφαρμογή των αναφερόμενων στις παραγράφους 61(1)(α) και (β) μέτρων, επαληθεύουν ότι κάθε τρίτο πρόσωπο που σκοπεύει να ενεργήσει για λογαριασμό πελάτη του είναι δεόντως εξουσιοδοτημένο από τον πελάτη για το σκοπό αυτό και εξακριβώνει και επαληθεύει την ταυτότητα του προσώπου αυτού. Ως εκ του πιο πάνω, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα με στόχο τη διαπίστωση και εξακρίβωση της ταυτότητας των πελατών και των πληρεξούσιων ή αντιπροσώπων που ενεργούν εκ μέρος των πραγματικών δικαιούχων των λογαριασμών. Για αυτό το σκοπό, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει πάντοτε να παίρνουν αντίγραφο της συμφωνίας εξουσιοδότησης που έχει συναφθεί μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών.

4.13.5. Λογαριασμοί σωματείων, συνδέσμων, λεσχών, ταμείων προνοίας και φιλανθρωπικών ιδρυμάτων

148. Στις περιπτώσεις ανοίγματος λογαριασμών στο όνομα σωματείων, συνδέσμων, λεσχών, ταμείων προνοίας και φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να διαπιστώνουν τους σκοπούς λειτουργίας τους και να βεβαιώνονται για τη νομιμότητά τους ζητώντας την προσκόμιση των ιδρυτικών και άλλων σημαντικών εγγράφων περιλαμβανομένου του πιστοποιητικού εγγραφής τους από τις αρμόδιες αρχές (εκεί που απαιτείται από το νόμο τέτοια εγγραφή). Επιπρόσθετα, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν κατάλογο με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου/Επιτροπής του οργανισμού και να εξακριβώνουν την ταυτότητα όλων των ατόμων που θα έχουν δικαίωμα χειρισμού του λογαριασμού σύμφωνα με τις διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας φυσικών προσώπων.

4.13.6. Λογαριασμοί ατομικών επιχειρήσεων/συνεταιρισμών

149. Στις περιπτώσεις λογαριασμών ατομικών επιχειρήσεων, συνεταιρισμών και άλλων οργανισμών προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, η ταυτότητα των διευθυντών/συνεταίρων/πραγματικών δικαιούχων και όλων των ατόμων που έχουν δικαίωμα χειρισμού του λογαριασμού πρέπει να εξακριβώνεται σύμφωνα με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για φυσικά πρόσωπα. Επιπλέον, για συνεταιρισμούς πρέπει να εξασφαλίζεται το πρωτότυπο ή πιστό αντίγραφο του πιστοποιητικού εγγραφής του συνεταιρισμού. Τα πιστωτικά ιδρύματα, επίσης, θα

πρέπει να παίρνουν αποδεικτικά στοιχεία της διεύθυνσης των κύριων γραφείων διαχείρισης της επιχείρησης, να διαπιστώνουν τη φύση και μέγεθος των εργασιών της επιχείρησης και να λαμβάνουν όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του Μέρους 4.11 για τη δημιουργία του οικονομικού προφίλ της επιχείρησης. Στις περιπτώσεις όπου υπάρχει επίσημη συμφωνία συνεταιρισμού, αυτή πρέπει να ζητείται από το πιστωτικό ίδρυμα και να προσκομίζεται επίσης γραπτή απόφαση του συνεταιρισμού με την οποία να εξουσιοδοτείται το άνοιγμα λογαριασμού και η διαχείριση του λογαριασμού αυτού από συγκεκριμένα άτομα.

4.13.7. Λογαριασμοί νομικών προσώπων (εταιρείες)

150. Λόγω των ιδιαίτερων δυσκολιών που αντιμετωπίζονται για τη διαπίστωση των πραγματικών μετόχων / ιδιοκτητών λογαριασμών στο όνομα οργανισμών προσώπων με νομική προσωπικότητα (εταιρειών), αυτοί αποτελούν ένα από τα πιο "δημοφιλή" μέσα για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για εταιρείες οι οποίες δεν έχουν φυσική παρουσία και δραστηριότητες στη χώρα σύστασης (shell companies). Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την πλήρη διαπίστωση της δομής ελέγχου και του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των εταιρειών και την εξακρίβωση της ταυτότητας των πραγματικών δικαιούχων φυσικών προσώπων και των φυσικών προσώπων που ασκούν πραγματικό έλεγχο στην εταιρεία.

151. Ο όρος “shell company/entity” («εταιρείες κέλυφος») αναφέρεται σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή σε οποιαδήποτε άλλη νομική/επιχειρηματική οντότητα που φέρει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) Δεν έχει καμία φυσική παρουσία ή δραστηριότητα στη χώρα της ίδρυσης/εγγραφής (εκτός από μια ταχυδρομική διεύθυνση);

Η φυσική παρουσία μιας εταιρείας/οντότητας ερμηνεύεται ως η ύπαρξη τόπου επιχειρηματικότητας ή δραστηριότητας (ιδιόκτητα ή μισθωμένα κτίρια) στη χώρα ίδρυσης/εγγραφής. Επίσης, η απουσία ουσιαστικής διεύθυνσης (meaningful mind) και διαχείρισης θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως έλλειψη φυσικής παρουσίας. Η παρουσία τρίτου προσώπου που παρέχει απλώς υπηρεσίες αντιπροσώπου/πληρεξούσιου προσώπου, συμπεριλαμβανομένων των καθηκόντων του Γραμματέα της εταιρείας, δεν αποτελεί από μόνο του ένδειξη φυσικής παρουσίας ή/και

β) Δεν έχει καμία εδραιωμένη επιχειρηματική δραστηριότητα, ελάχιστη ή καθόλου ανεξάρτητη οικονομική αξία και κανένα αποδεικτικό στοιχείο για το αντίθετο.

Παρά ταύτα, οι ακόλουθες περιστάσεις θα μπορούσαν να υποδηλώνουν επιχειρηματική δραστηριότητα:

i. η εταιρεία/οντότητα συστάθηκε/ιδρύθηκε με σκοπό την κατοχή μετοχικού κεφαλαίου ή μετοχών ή συμμετοχικών τίτλων άλλης επιχειρηματικής οντότητας ή οντοτήτων που ασχολούνται με νόμιμες επιχειρήσεις με αναγνωρίσιμο(ους) τελικό(ούς) δικαιούχο(ους)·

ii. η εταιρεία/οντότητα συστάθηκε/ιδρύθηκε με σκοπό την κατοχή άυλων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων ακίνητης περιουσίας, πλοίων, αεροσκαφών, χαρτοφυλακίου επενδύσεων, χρέους και χρηματοπιστωτικών μέσων·

iii. η εταιρεία/οντότητα συστάθηκε/ιδρύθηκε για τη διευκόλυνση νομισματικών συναλλαγών και μεταβιβάσεων περιουσιακών στοιχείων, εταιρικών συγχωνεύσεων, καθώς και την εκτέλεση δραστηριοτήτων διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και τη διαπραγμάτευση μετοχών·

iv. η εταιρεία/οντότητα ενεργεί ως ταμίας για εταιρείες που αναγνωρίζονται ως όμιλος ή διαχειρίζεται τις δραστηριότητες του ομίλου·

v. οποιαδήποτε άλλη περίπτωση όπου μπορούν να παρασχεθούν πειστικά αποδεικτικά στοιχεία ότι η εταιρεία/οντότητα εμπλέκεται σε νόμιμη επιχειρηματική δραστηριότητα, με αναγνωρίσιμο(ους) τελικό(ούς) δικαιούχο(ους).

152. Αν μια οντότητα εμπίπτει στον πιο πάνω ορισμό και

α) είναι εγγεγραμμένη σε μια δικαιοδοσία όπου οι εταιρείες/οντότητες δεν υποχρεούνται να υποβάλουν ελεγμένες από ανεξάρτητους εγκεκριμένους ελεγκτές/λογιστές οικονομικές καταστάσεις στις αρχές και δεν καταρτίζει οικειοθελώς από ανεξάρτητους εγκεκριμένους ελεγκτές/λογιστές οικονομικές καταστάσεις και/ή

β) έχει φορολογική κατοικία σε δικαιοδοσία που περιλαμβάνεται στον κατάλογο της ΕΕ με μη-συνεργάσιμες δικαιοδοσίες για φορολογικούς σκοπούς ή στον κατάλογο με μη- συνεργάσιμες δικαιοδοσίες του Παγκόσμιου φόρουμ για την διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς (Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes) ή σε οποιοδήποτε άλλο κατάλογο που εκδίδεται από αξιόπιστο οργανισμό σε σχέση με επιβλαβείς φορολογικές πρακτικές, φορολογικούς παραδείσους ή δεν έχει καμία φορολογική κατοικία,

τότε, οι επιχειρηματικές σχέσεις με μια τέτοια οντότητα δεν πρέπει να συναφθούν ή, αν υφίστανται, θα πρέπει να τερματιστούν.

153. Σε όλες τις περιπτώσεις εταιρειών/οντοτήτων, το ίδρυμα πρέπει να αποφασίζει αν θα συνάψει ή θα διατηρήσει μια επιχειρηματική σχέση εφαρμόζοντας μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο σύμφωνα με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και παρέχοντας πλήρως τεκμηριωμένη αιτιολόγηση μιας τέτοιας απόφασης η οποία θα πρέπει να τεκμηριώνεται/στοιχειοθετείται και να καταγράφεται δεόντως.

154. Σχετικά με τα πιο πάνω, το πιστωτικό ίδρυμα θεσπίζει πολιτικές, διαδικασίες και ελέγχους για να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή και πλήρη συμμόρφωση του με τις πιο πάνω απαιτήσεις.

155. Η εξακρίβωση της ταυτότητας εταιρείας που ζητά το άνοιγμα λογαριασμού προϋποθέτει τη λήψη στοιχείων/πληροφοριών για τα πιο κάτω:

(i) αριθμό εγγραφής·

(ii) εγγεγραμμένη ονομασία και την εμπορική επωνυμία που χρησιμοποιεί·

(iii) διεύθυνση του εγγεγραμμένου γραφείου·

(iv) πλήρεις διευθύνσεις των κεντρικών / κύριων γραφείων διαχείρισης·

(v) αριθμούς τηλεφώνου, τηλεομοιότυπου και τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου·

(vi) μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου·

(vii) άτομα που είναι εξουσιοδοτημένα από την εταιρεία για να χειρίζονται το λογαριασμό της εταιρείας και να ενεργούν εκ μέρους της εταιρείας·

(viii) πραγματικούς δικαιούχους ιδιωτικών εταιρειών και δημόσιων εταιρειών που δεν είναι εισηγμένες σε Χρηματιστήριο Αξιών χώρας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή τρίτης χώρας με ισοδύναμες απαιτήσεις πληροφόρησης και διαφάνειας που ισχύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

(ix) εγγεγραμμένους μετόχους που ενεργούν ως πληρεξούσιοι (nominees) πραγματικών δικαιούχων.

(x) το οικονομικό προφίλ της εταιρείας βάσει των προνοιών του Μέρους 4.11 πιο πάνω.

156. Για επαλήθευση των πιο πάνω, το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να ζητά και να παίρνει, μεταξύ άλλων, πρωτότυπα ή πιστοποιημένα αντίγραφα των ακόλουθων εγγράφων και στοιχείων:

(i) πιστοποιητικό συστάσεως της εταιρείας·

(ii) πιστοποιητικό εγγεγραμμένου γραφείου·

(iii) πιστοποιητικό με τον κατάλογο των διευθυντών και του γραμματέα·

(iv) στις περιπτώσεις ιδιωτικών εταιρειών, πιστοποιητικό εγγεγραμμένων μετόχων·

(v) το ιδρυτικό έγγραφο και καταστατικό της εταιρείας·

(vi) απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας πιστοποιημένη από το Γραμματέα της εταιρείας για το άνοιγμα του λογαριασμού με την οποία να παρέχεται η απαραίτητη εξουσιοδότηση στα άτομα που θα χειρίζονται το λογαριασμό·

(vii) στις περιπτώσεις που οι εγγεγραμμένοι μέτοχοι ενεργούν ως πληρεξούσιοι των πραγματικών δικαιούχων, αντίγραφο της υπογραμμένης σύμβασης που έχει συναφθεί μεταξύ του πληρεξούσιου και του πραγματικού δικαιούχου (trust deed) με το οποίο έχει συμφωνηθεί η διευθέτηση εγγραφής των μετοχών στο όνομα του πληρεξούσιου εκ μέρους του δικαιούχου·

(viii) δομή ιδιοκτησίας του πελάτη πιστοποιημένη από τον πραγματικό δικαιούχο ή το πρόσωπο που ασκεί ουσιαστικό έλεγχο του νομικού προσώπου ή το πρόσωπο που έχει την τελική ευθύνη της λήψης αποφάσεων και διευθύνει τις εργασίες του πελάτη·

(ix) έγγραφα και στοιχεία για να εξακριβωθεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες της παρούσας Οδηγίας, η ταυτότητα των εξουσιοδοτημένων υπογράφοντων, εγγεγραμμένων μετόχων, πραγματικών δικαιούχων˙

(x) Πιστοποιητικό εγγεγραμμένων μετόχων για τις εταιρείες που συμμετέχουν στη δομή ιδιοκτησίας του πελάτη και που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα μετοχικό κεφάλαιο του πελάτη σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου˙

(xi) Πρόσφατες ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις. Στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει νομική υποχρέωση για ετοιμασία ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων ή όπου δεν υπάρχουν πρόσφατες ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις (τουλάχιστο για τα δυο προηγούμενα χρόνια), θα πρέπει να λαμβάνονται πρόσφατοι διευθυντικοί λογαριασμοί (management accounts).

157. Για εταιρείες που έχουν συσταθεί εκτός Κύπρου, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ζητούν και να παίρνουν έγγραφα και στοιχεία αντίστοιχα με τα πιο πάνω.

158. Ως επιπρόσθετο μέτρο επιμέλειας και στη βάση του υπολογιζόμενου κινδύνου από την επιχειρηματική σχέση με συγκεκριμένη εταιρεία, τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να διεξάγουν έρευνα και να παίρνουν πληροφορίες από το αρχείο που τηρείται στο γραφείο του Εφόρου Εταιρειών στην Κύπρο (για εγχώριες εταιρείες) ή αντίστοιχης αρχής στη χώρα σύστασης της εταιρείας στο εξωτερικό (για μη-κυπριακές εταιρείες) ή/και να ζητούν πληροφορίες από άλλες πηγές ούτως ώστε να βεβαιώνονται ότι η αιτήτρια εταιρεία δεν έχει, ούτε βρίσκεται στο στάδιο της διάλυσης ή εκκαθάρισης ή διαγραφής από το μητρώο του Εφόρου Εταιρειών και βρίσκεται κανονικά εγγεγραμμένη ως λειτουργούσα επιχείρηση στο σχετικό μητρώο της αρμόδιας αρχής στην Κύπρο ή στο εξωτερικό. Πρέπει να τονιστεί ότι εάν σε οποιοδήποτε μεταγενέστερο χρόνο υπάρξουν διαφοροποιήσεις στη δομή ή το ιδιοκτησιακό καθεστώς της εταιρείας ή εγερθούν υποψίες από αλλαγές που παρατηρήθηκαν στη φύση, οικονομικό και εμπορικό σκοπό των συναλλαγών που η εταιρεία διεξάγει μέσω του λογαριασμού της, τότε επιβάλλεται όπως διενεργηθεί περαιτέρω έλεγχος για διαπίστωση της φύσης και των τυχόν επιπτώσεων αυτών των αλλαγών στα έγγραφα και πληροφορίες που κατέχει το πιστωτικό ίδρυμα για την εταιρεία και συλλεγούν όλες οι απαραίτητες επιπρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία για τη συμπλήρωση και επικαιροποίηση του οικονομικού προφίλ της εταιρείας.

Ο Νόμος
Άρθρο 61Α

159. Σύμφωνα με το άρθρο 61Α του Νόμου, οι εταιρείες και οι άλλες νομικές οντότητες που έχουν συσταθεί στη Δημοκρατία, οφείλουν να αποκτούν και να φυλάσσουν

Ο Νόμος Άρθρο 61Α(4)

επαρκείς, ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους τους, συμπεριλαμβανομένων των λεπτομερειών σχετικά με τα δικαιώματα που κατέχουν οι πραγματικοί δικαιούχοι. Οι εταιρείες και οι νομικές οντότητες που αναφέρονται πιο πάνω, οφείλουν να παρέχουν στις υπόχρεες οντότητες εκτός από τις πληροφορίες σχετικά με το νόμιμο δικαιούχο, πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο, όταν οι υπόχρεες οντότητες λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας και προσδιορισμού ταυτότητας που καθορίζονται στον παρόντα Νόμο.

160. Το άρθρο 61Α(4) του Νόμου προνοεί ότι οι πληροφορίες αυτές φυλάσσονται σε κεντρικό μητρώο πραγματικών δικαιούχων εταιρειών και άλλων νομικών οντοτήτων, το οποίο τηρείται στο γραφείο του Εφόρου Εταιρειών στην Κύπρο (για εγχώριες εταιρείες) το οποίο είναι προσβάσιμο στις υπόχρεες οντότητες για σκοπούς λήψης μέτρων δέουσας επιμέλειας και προσδιορισμού ταυτότητας ως προς τον πελάτη. Νοείται ότι τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες από το κεντρικό μητρώο πραγματικών δικαιούχων μόνο ως επιπρόσθετο μέτρο προσδιορισμού ταυτότητας του πελάτη και δέουσας επιμέλειας, σύμφωνα πάντα και με τον υπολογιζόμενο κίνδυνο.

161. Σε περίπτωση όπου οι πληροφορίες που διαβιβάστηκαν από τον πελάτη διαφέρουν με αυτές που κρατούνται στις επίσημες αρχές να γίνει διερεύνηση από το πιστωτικό ίδρυμα και όπου απαιτείται να υποβάλλεται αναφορά υποψίας στη ΜΟΚΑΣ.

162. Στην περίπτωση που ο πελάτης που αιτείται άνοιγμα λογαριασμού είναι εταιρεία της οποίας ο άμεσα αποκλειστικός ή κύριος μέτοχος είναι άλλη εταιρεία (μητρική/ιθύνουσα) εγγεγραμμένη στην Κύπρο ή στο εξωτερικό, τότε τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν όπως, προτού ανοίξουν το λογαριασμό, διαπιστώνουν τη δομή ιδιοκτησίας και να εξακριβώνουν την ταυτότητα των φυσικών προσώπων που είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι ή/και που ελέγχουν τη μητρική/ιθύνουσα εταιρεία.

4.13.8. <u>Επενδυτικά ταμεία και επιχειρήσεις παροχής χρηματοοικονομικών και επενδυτικών υπηρεσιών</u>

163. Τα πιστωτικά ιδρύματα δύνανται να συνάπτουν και τηρούν επιχειρηματικές σχέσεις με πρόσωπα που εμπλέκονται στην παροχή χρηματοοικονομικών και επενδυτικών υπηρεσιών που έχουν συσταθεί ή/και λειτουργούν και εποπτεύονται

από αρμόδια αρχή από χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή τρίτη χώρα χαμηλότερου κινδύνου εφαρμόζοντας, ανάλογα με τον καθ΄ υπολογιζόμενο κίνδυνο, τα κατάλληλα μέτρα δέουσας επιμέλειας σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Νόμου και της παρούσας Οδηγίας.

164. Στην περίπτωση επενδυτικών ταμείων, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν πλήρεις πληροφορίες για τη νομική υπόσταση του ταμείου, τους σκοπούς, τους επενδυτικούς στόχους και τη δομή ελέγχου του ταμείου. Επιπρόσθετα, και ανάλογα με την εκτίμηση κινδύνου λαμβάνονται στοιχεία και πληροφορίες για τη διαπίστωση και εξακρίβωση της ταυτότητας των διευθυντών και συμβούλων επενδύσεων (investment managers and advisers) διαχειριστών (administrators) και θεματοφυλάκων (custodians), των επενδυτών ή οποιουδήποτε άλλου σημαντικού προσώπου που εμπλέκεται στη λειτουργία του Ταμείου.

165. Στην περίπτωση σύναψης και τήρησης επιχειρηματικής σχέσης με πρόσωπα που διεξάγουν τις πιο πάνω δραστηριότητες που έχουν συσταθεί ή/και λειτουργούν σε τρίτη χώρα άλλη από αυτές που αναφέρονται πιο πάνω, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν τις απαιτήσεις του Μέρους 4.14. Ως ελάχιστον, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόσουν τα ακόλουθα αυξημένα μέτρα και διαδικασίες επιπρόσθετα από τα μέτρα δέουσας επιμέλειας και τις διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας πελατών που καθορίζει ο Νόμος και η παρούσα Οδηγία, για τη διαπίστωση και εξακρίβωση της ταυτότητας φυσικών και νομικών προσώπων, περιλαμβανομένων των πραγματικών δικαιούχων:

(i) έγκριση του Λειτουργού Συμμόρφωσης πριν την έναρξη της επιχειρηματικής σχέσης,

(ii) αντίγραφο της άδειας ή έγκρισης που έχει χορηγηθεί στο εν λόγω πρόσωπο από αρμόδια εποπτική/ρυθμιστική αρχή των χωρών σύστασης και λειτουργίας του, η αυθεντικότητα της οποίας θα πρέπει να εξακριβώνεται είτε απευθείας με την ενδιαφερόμενη εποπτική/ρυθμιστική αρχή ή άλλες ανεξάρτητες και αξιόπιστες πηγές,

(iii) επιβεβαίωση ότι υπόκειται σε εποπτεία για σκοπούς παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,

(iv) έλεγχος κατά πόσον η άδεια τους προνοεί την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών ή και τη διαχείριση χαρτοφυλακίου,

(v) επαρκή στοιχεία και πληροφορίες για να γίνει πλήρως κατανοητή η δομή ελέγχου και διεύθυνσης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και η φύση των επενδυτικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που παρέχει ο πελάτης,

(vi) παρακολούθηση των συναλλαγών σε τακτική βάση,

(vii) Αξιολόγηση ευρημάτων για πρόστιμα ή επιπλήξεις που έχουν επιβληθεί στην εν λόγω οντότητα από την εποπτική τους αρχή.

Νοείται ότι οι εν λόγω πελάτες δεν δύνανται να τηρούν "Λογαριασμούς Πελατών στο όνομα τρίτου προσώπου" (client accounts).

166. Σε περίπτωση σύναψης επιχειρηματικής σχέσης με εταιρεία που είναι θυγατρική άλλης εταιρείας (μητρικής) που παρέχει χρηματοοικονομικές και επενδυτικές υπηρεσίες, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν τις πρόνοιες της πιο πάνω παραγράφου σε σχέση με τη μητρική τους εταιρείας.

4.13.9. Υπηρεσίες ασφαλούς φύλαξης και ενοικίασης τραπεζικών θυρίδων

167. Τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να αντιμετωπίζουν με προσοχή αιτήσεις για την ενοικίαση τραπεζικών θυρίδων με σκοπό τη φύλαξη δεμάτων, ενσφράγιστων φακέλων, χρημάτων ή άλλων αντικειμένων. Όταν τέτοιες υπηρεσίες ζητούνται από άτομα που δεν τηρούν λογαριασμό με το ενδιαφερόμενο πιστωτικό ίδρυμα, πρέπει να ακολουθούνται οι διαδικασίες προσδιορισμού της ταυτότητας και μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τους πελάτες που προνοούνται στο Νόμο και την Οδηγία.

4.14. Αυξημένα Μέτρα Δέουσας Επιμέλειας

4.14.1. Εξακρίβωση ταυτότητας με βάση τον καθ' υπολογισμό κίνδυνο

Ο Νόμος Άρθρο 64(3)

168. Το άρθρο 64 (3) του Νόμου απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν τα μέτρα δέουσας επιμέλειας και τις διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας πελατών που καθορίζει ο Νόμος, και να λαμβάνουν αυξημένα και επιπρόσθετα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, στις περιπτώσεις οι οποίες από τη φύση τους παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

169. Το άρθρο 64 (1) του Νόμου απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες όπως εφαρμόζουν αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

Ο Νόμος Άρθρο 64(1)

(i) Όταν συναλλάσσεται με φυσικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με εγκατάσταση σε τρίτη χώρα υψηλού κινδύνου,

(ii) σε διασυνοριακές σχέσεις ανταπόκρισης με ίδρυμα-πελάτη από τρίτη χώρα,

(iii) σε συναλλαγές ή επιχειρηματικές σχέσεις με πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο,

(iv) όταν οι συναλλαγές είναι πολύπλοκες και ασυνήθιστα μεγάλες ή οι συναλλαγές πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή νόμιμο σκοπό και ειδικότερα, η υπόχρεη οντότητα εντατικοποιεί το βαθμό και τη φύση της παρακολούθησης της επιχειρηματικής σχέσης, προκειμένου να προσδιοριστεί αν οι εν λόγω συναλλαγές ή δραστηριότητες φαίνονται ύποπτες.

170. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα όπως εφαρμόζουν αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας όταν συνάπτουν επιχειρηματική σχέση με τις ακόλουθες κατηγορίες πελατών:

(α) "Λογαριασμοί πελατών" στο όνομα τρίτου προσώπου ("client accounts")

(β) Λογαριασμοί εμπιστευμάτων και ιδρυμάτων (foundations).

171. Η πολιτική αποδοχής πελατών του κάθε πιστωτικού ιδρύματος πρέπει να καθορίζει τις κατηγορίες πελατών που θεωρούνται δυνητικά υψηλότερου κινδύνου, όπως αυτοί καθορίζονται στο Νόμο, στην παρούσα Οδηγία (βλέπε Μέρος 4.14.2 πιο κάτω) καθώς επίσης και για όσους πελάτες το ίδιο πιστωτικό ίδρυμα έχει κατατάξει ως υψηλότερου κινδύνου στη βάση της εκτίμησης κινδύνου που έχει διενεργήσει καθώς και της πολιτικής που έχει αναπτύξει.

172. Το κριτήριο για τη λήψη ικανοποιητικών αποδεικτικών στοιχείων της ταυτότητας ενός πελάτη θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον καθ΄ υπολογισμό κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που απορρέει από τον κάθε πελάτη, και σε κάθε περίπτωση τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με τα μέτρα που ενδείκνυνται να λάβουν. Η έκταση και ο αριθμός των ελέγχων που θα διενεργηθούν για εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας μπορεί να ποικίλει αναλόγως του καθ΄ υπολογισμού κινδύνου που απορρέει από τη χώρα προέλευσης του πελάτη ή το είδος της υπηρεσίας, προϊόντος ή τον τύπο του λογαριασμού που ζητείται από τον πελάτη, ή το ποιόν και τις επιχειρηματικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες του πελάτη, το ύψος της αναμενόμενης κίνησης του λογαριασμού και των συναλλαγών, ή την πολυπλοκότητα της δομής του

πελάτη. Στοιχεία για την προβλεπόμενη πηγή των χρημάτων, δηλαδή πως θα γίνονται οι πληρωμές, από που και από ποιους, θα πρέπει πάντοτε να καταγράφονται ούτως ώστε να διευκολύνεται ο μετέπειτα έλεγχος των συναλλαγών.

173. Για πελάτες που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως πελάτες δυνητικά υψηλότερου κινδύνου, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν, επιπρόσθετα από τα συνήθη μέτρα δέουσας επιμέλειας, αυξημένα και επιπρόσθετα μέτρα για να διαχειριστούν και μετριάσουν κατάλληλα τους κινδύνους. Ως ελάχιστον, τα αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη λήψη έγκρισης από ανώτερο διοικητικό στέλεχος για την έναρξη ή τη συνέχιση της επιχειρηματικής σχέσης ή για τη διενέργεια μεμονωμένης συναλλαγής, τη λήψη επαρκών μέτρων για να διαπιστωθεί η πηγή περιουσιακών στοιχείων και τη συστηματική και επισταμένη παρακολούθηση της συναλλακτικής συμπεριφοράς του πελάτη. Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω και χωρίς επηρεασμό του Μέρους 4.5 της παρούσας Οδηγίας, η επιχειρηματική σχέση θα πρέπει να τυγχάνει επικαιροποίησης κατ' ελάχιστον μια φορά το χρόνο ή νωρίτερα εάν αυτό κριθεί αναγκαίο.

174. Κατά τον καθορισμό των αυξημένων μέτρων δέουσας επιμέλειας που πρέπει να λάβουν και της έκτασης των μέτρων αυτών, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, επιπρόσθετα από τις συγκεκριμένες απαιτήσεις της παρούσας Οδηγίας, και τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τους Παράγοντες Κινδύνου.

175. Το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, εάν και εφόσον ζητηθεί μέσα στα πλαίσια του εποπτικού της ρόλου, ότι η έκταση των μέτρων εξακρίβωσης ταυτότητας και δέουσας επιμέλειας που έχουν ληφθεί είναι ανάλογη με τους συνεπαγόμενους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

176. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης πρέπει να λαμβάνει γνώση για τους νέους πελάτες υψηλού κινδύνου που προτίθεται το πιστωτικό ίδρυμα να αποδεχτεί καθώς και για τους υφιστάμενους πελάτες που εντάσσονται στην κατηγορία ψηλού κινδύνου και να ασκεί συμβουλευτικό ρόλο προτού ληφθεί τελική απόφαση. Τονίζεται ότι αλλαγή κατηγοριοποίησης πελατών ψηλού κινδύνου σε χαμηλότερο επίπεδο χρειάζεται την έγκριση του Λειτουργού Συμμόρφωσης.

4.14.2. Πελάτες υψηλού κινδύνου

4.14.2.1. Πολύπλοκες και ασυνήθιστα μεγάλες συναλλαγές ή ασυνήθιστα είδη συναλλαγών

Ο Νόμος Άρθρο 64(1)

177. Το άρθρο 64 (1) του Νόμου απαιτεί από υπόχρεη οντότητα όπως εξετάζει, στο μέτρο του ευλόγως δυνατού, το ιστορικό και το σκοπό όλων των πολύπλοκων και ασυνήθιστα μεγάλων συναλλαγών και όλα τα ασυνήθιστα είδη συναλλαγών που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή νόμιμο σκοπό και ειδικότερα, η υπόχρεη οντότητα εντατικοποιεί το βαθμό και τη φύση της παρακολούθησης της επιχειρηματικής σχέσης, προκειμένου να προσδιοριστεί αν οι εν λόγω συναλλαγές ή δραστηριότητες φαίνονται ύποπτες.

178. Το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να εφαρμόσει επαρκείς πολιτικές και διαδικασίες για τον εντοπισμό πολύπλοκων και ασυνήθιστα μεγάλων συναλλαγών ή ασυνήθιστα είδη συναλλαγών. Σε περίπτωση που ένα πιστωτικό ίδρυμα εντοπίσει τέτοιες συναλλαγές επειδή:

(i) είναι μεγαλύτερες από το αναμενόμενο βάσει των γνώσεων του ιδρύματος όσον αφορά τον πελάτη, την επιχειρηματική σχέση ή την κατηγορία στην οποία υπάγεται ο πελάτης·

(ii) αποτελούν ασυνήθιστο ή μη αναμενόμενο είδος συναλλαγής σε σύγκριση με τη συνήθη δραστηριότητα του πελάτη ή με το είδος συναλλαγών που συνδέονται με παρόμοιους πελάτες, προϊόντα ή υπηρεσίες· ή

(iii) είναι ιδιαιτέρως πολύπλοκες σε σύγκριση με άλλες, παρόμοιες συναλλαγές που συνδέονται με παρόμοια είδη, προϊόντα ή υπηρεσίες πελατών,

και το πιστωτικό ίδρυμα δεν έχει λάβει γνώση του σχετικού οικονομικού σκεπτικού ή του νόμιμου σκοπού ή διατηρεί αμφιβολίες ως προς την ακρίβεια των πληροφοριών που έχει λάβει, πρέπει να εφαρμόσει αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας.

179. Τα εν λόγω αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας θα πρέπει να είναι επαρκή ώστε να βοηθούν το πιστωτικό ίδρυμα να διαπιστώνει αν οι συγκεκριμένες συναλλαγές δημιουργούν υπόνοιες, και πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:

(i) λήψη εύλογων και επαρκών μέτρων για την κατανόηση του ιστορικού και του σκοπού των εν λόγω συναλλαγών, π.χ. με τον εντοπισμό της πηγής και του προορισμού των κεφαλαίων ή με την εξεύρεση περισσότερων

πληροφοριών σχετικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη ώστε να εξακριβωθεί η πιθανότητα εκτέλεσης των συγκεκριμένων συναλλαγών από τον πελάτη· και

(ii) παρακολούθηση της επιχειρηματικής σχέσης και των συνεπαγόμενων συναλλαγών με μεγαλύτερη συχνότητα και μεγαλύτερη προσοχή στις λεπτομέρειες. Μια επιχείρηση δύναται να αποφασίσει να παρακολουθεί επιμέρους συναλλαγές εάν το μέτρο αυτό είναι ανάλογο του κινδύνου που έχει εντοπίσει.

4.14.2.2. Λογαριασμοί εμπιστευμάτων και ιδρυμάτων (foundations)

180. Τα εμπιστεύματα δεν αποτελούν ξεχωριστή νομική οντότητα και, ως εκ τούτου, η σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης γίνεται μέσω των εμπιστευματοδόχων οι οποίοι ενεργούν εκ μέρους του εμπιστεύματος. Συνεπώς, οι εμπιστευματοδόχοι μαζί με το εμπίστευμα θα πρέπει να θεωρούνται οι πελάτες των πιστωτικών ιδρυμάτων. Όταν τα πιστωτικά ιδρύματα συνάπτουν τέτοιες σχέσεις θα πρέπει να διαπιστώνουν τη νομική υπόσταση του εμπιστεύματος, το όνομα, χώρα και ημερομηνία σύστασης του, τις εργασίες του, και να εξακριβώνουν την ταυτότητα των εμπιστευματοπάροχων, εμπιστευματοδόχων, πραγματικών δικαιούχων, καθώς και άλλων προσώπων που ασκούν ουσιαστικό έλεγχο επί του εμπιστεύματος ή/και κατέχουν σημαντικές εξουσίες στο εμπίστευμα (π.χ. του προστάτη, τυχόν συμβούλους επενδύσεων, λογιστή, τυχόν φοροτεχνικού).

181. Ο Νόμος ορίζει σαν πραγματικό δικαιούχο ενός εμπιστεύματος τα ακόλουθα πρόσωπα:-

Ο Νόμος
Άρθρο 2

(i) τον εμπιστευματοπάροχο (settlor),

(ii) τον εμπιστευματοδόχο ή επίτροπο (trustee),

(iii) τον προστάτη (protector), εάν υπάρχει,

(iv) τον δικαιούχο ή, όταν το πρόσωπο που αποτελεί δικαιούχο της νομικής διευθέτησης ή της νομικής οντότητας δεν έχει προσδιοριστεί ακόμη, την κατηγορία προσώπων προς το συμφέρον της οποίας έχει κυρίως συσταθεί ή λειτουργεί η νομική διευθέτηση ή η νομική οντότητα,

(v) οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο ασκεί τον τελικό έλεγχο του εμπιστεύματος μέσω άμεσης ή έμμεσης ιδιοκτησίας ή με άλλα μέσα·

Ο Νόμος Άρθρο 61(5)

182. Όσον αφορά δικαιούχους εμπιστευμάτων ή παρεμφερών νομικών διευθετήσεων, οι οποίοι προσδιορίζονται ανάλογα με τα ειδικά χαρακτηριστικά τους ή ανά κατηγορία, οι υπόχρεες οντότητες, σύμφωνα με το άρθρο 61(5) του Νόμου, οφείλουν να λαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το δικαιούχο, ώστε να βεβαιωθούν ότι θα είναι σε θέση να προσδιορίσουν την ταυτότητα του δικαιούχου κατά το χρόνο της πληρωμής ή τη στιγμή που ο δικαιούχος ασκεί τα κεκτημένα του δικαιώματα.

183. Περαιτέρω, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να διαπιστώνουν τη φύση και το σκοπό σύστασης και δραστηριοτήτων του εμπιστεύματος, καθώς και την πηγή και προέλευση των χρημάτων. Οι πιο πάνω πληροφορίες θα πρέπει να επαληθευτούν στη βάση αξιόπιστων και ανεξάρτητων εγγράφων ή πληροφοριών. Ως εκ τούτου, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να βλέπουν τη συμφωνία του εμπιστεύματος και να παίρνουν αντίγραφα των σχετικών αποσπασμάτων από την εν λόγω συμφωνία, πιστοποιημένο αντίγραφο απόδειξης εγγραφής του εν λόγω εμπιστεύματος στο σχετικό μητρώο όπως προνοείται από τον περί Ρύθμισης των Επιχειρήσεων Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών και Συναφών Θεμάτων Νόμο 196(Ι)/2012 ως έχει τροποποιηθεί μεταγενέστερα ή οποιοδήποτε άλλο ισοδύναμο νόμο άλλης χώρας ή περιοχής, καθώς και άλλων συναφών πληροφοριών από τους εμπιστευματοδόχους. Όλα τα σχετικά στοιχεία και πληροφορίες θα πρέπει να καταγράφονται και να τηρούνται στο φάκελο του πελάτη.

184. Σύμφωνα με την έκθεση του FATF "Report on the misuse of corporate vehicles", ένα "ίδρυμα" (foundation) χρησιμοποιείται για παρόμοιους σκοπούς όπως και το εμπίστευμα. Το ίδρυμα είναι νομική οντότητα η οποία μπορεί να διενεργεί εργασίες και τα έσοδα που προέρχονται από τα κύρια στοιχεία του ενεργητικού χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς του ιδρύματος. Ένα ίδρυμα ελέγχεται από Διοικητικό Συμβούλιο και δεν έχει ιδιοκτήτες.

185. Συναφώς, όπως στην περίπτωση των εμπιστευμένων, θα πρέπει να εξακριβώνεται η ταυτότητα του ιδρυτή, των δικαιούχων, του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και άλλων προσώπων που κατέχουν σημαντικές εξουσίες στο ίδρυμα (π.χ. του προστάτη). Επίσης, θα πρέπει να λαμβάνονται πληροφορίες όπως ο σκοπός της σύστασης του, η εγγεγραμμένη διεύθυνση του καθώς και άλλες συναφείς πληροφορίες. Ως εκ τούτου, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν αντίγραφα των αποσπασμάτων της ιδρυτικής πράξης ή καταστατικού όπου υπάρχει

για να εξακριβώνουν τις πιο πάνω πληροφορίες. Όλα τα σχετικά στοιχεία και πληροφορίες θα πρέπει να καταγράφονται και να τηρούνται στο φάκελο του πελάτη.

4.14.2.3. <u>"Λογαριασμοί πελατών" στο όνομα τρίτου προσώπου ("client accounts")</u>

186. Μέσα στα πλαίσια της άσκησης των συνήθων επαγγελματικών τους δραστηριοτήτων, τρίτα πρόσωπα ενεργώντας ως μεσάζοντες, κρατούν χρήματα εκ μέρους των πελατών τους σε ειδικούς "Λογαριασμούς Πελατών" στο όνομα τρίτου προσώπου ("client accounts") που ανοίγουν με πιστωτικά ιδρύματα. Οι εν λόγω τραπεζικοί λογαριασμοί μπορεί να είναι γενικοί λογαριασμοί (pooled accounts) στους οποίους πιστώνονται χρήματα πολλών πελατών ή μπορεί να ανοιχθούν ειδικά για να πιστώνονται χρήματα που ανήκουν μόνο σε συγκεκριμένο πελάτη του τρίτου προσώπου (specific client account).

187. Τα πιστωτικά ιδρύματα δύνανται να ανοίγουν "Λογαριασμούς Πελατών" στο όνομα χρηματοοικονομικών οργανισμών από χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή τρίτη χώρα χαμηλότερου κινδύνου, όπως καθορίζονται στην παράγραφο 3 του Παραρτήματος ΙΙ του Νόμου, εφαρμόζοντας, ανάλογα με τον καθ΄ υπολογιζόμενο κίνδυνο, τις απαιτήσεις του Μέρους 4.6 της παρούσας Οδηγίας.

188. Όπου κρίνεται αναγκαίο και αναλόγως του κινδύνου, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ικανοποιούνται ότι ο χρηματοοικονομικός οργανισμός εφαρμόζει επαρκή και κατάλληλα μέτρα δέουσας επιμέλειας για τους πελάτες του και τους τελικούς δικαιούχους τους. Σχετικά, τα πιστωτικά ιδρύματα, ανάλογα με την εκτίμηση κινδύνου, μπορούν να παίρνουν μέτρα για να εκτιμήσουν την επάρκεια των πολιτικών και διαδικασιών όσον αφορά την εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας ζητώντας δειγματοληπτικά στοιχεία και έγγραφα από το χρηματοοικονομικό οργανισμό για συγκεκριμένους πελάτες και συναλλαγές.

189. Στην περίπτωση που ζητείται το άνοιγμα γενικού λογαριασμού πελατών από αδειούχο αποδέκτη, («αδειούχος») όπως ορίζεται στον περί Στοιχημάτων Νόμο 106(Ι) του 2012, τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να προχωρούν στο άνοιγμα και τήρηση τέτοιου λογαριασμού, νοουμένου ότι ο αδειούχος κατέχει άδεια από την Εθνική Αρχή Στοιχημάτων ή από αντίστοιχη αρμόδια αρχή κράτους-μέλους της ΕΕ και υπόκειται σε εποπτεία για σκοπούς συμμόρφωσης με την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Σχετικά, τα πιστωτικά ιδρύματα ανάλογα με την εκτίμηση

κινδύνου, μπορούν να παίρνουν μέτρα για να εκτιμήσουν την επάρκεια των πολιτικών και διαδικασιών όσον αφορά την εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας ζητώντας δειγματοληπτικά στοιχεία και έγγραφα από τον αδειούχο για συγκεκριμένους πελάτες και συναλλαγές.

190. Στην περίπτωση που ζητείται το άνοιγμα "Λογαριασμοί Πελατών" στο όνομα τρίτου προσώπου ("client accounts") από πρόσωπο που ενεργεί ως ελεγκτής/λογιστής/φορολογικός σύμβουλος ή ανεξάρτητος επαγγελματίας νομικός/δικηγόρος ή πάροχος υπηρεσιών εμπιστευμάτων και εταιρικών υπηρεσιών ή κτηματομεσίτης, και προέρχεται από χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή τρίτη χώρα χαμηλότερου κινδύνου, όπως καθορίζονται στην παράγραφο 3 του Παραρτήματος ΙΙ του Νόμου, τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να προχωρούν στο άνοιγμα του νοουμένου ότι ικανοποιούνται τα πιο κάτω:

(i) Για γενικούς λογαριασμούς ("pooled accounts"), εξακριβώνεται η ταυτότητα των πραγματικών δικαιούχων πιστωτικών συναλλαγών για ποσά που είναι ίσα ή υπερβαίνουν τα 15.000 ευρώ ανεξάρτητα από το αν η συναλλαγή διενεργείται με μία μόνη πράξη ή με περισσότερες πράξεις μεταξύ των οποίων φαίνεται να υπάρχει κάποια σχέση.

(ii) Για λογαριασμούς πελατών που ανήκουν μόνο σε συγκεκριμένο πελάτη του τρίτου προσώπου ("specific client account"), εξακριβώνεται η ταυτότητα του πραγματικού δικαιούχου πριν το άνοιγμα του λογαριασμού.

(iii) Το πιστωτικό ίδρυμα εξασφαλίζει όλα τα στοιχεία και έγγραφα για σκοπούς εξακρίβωσης της ταυτότητας των δικαιούχων προσώπων δεόντως πιστοποιημένα ως πιστά αντίγραφα των πρωτότυπων από το τρίτο πρόσωπο κατά το άνοιγμα του λογαριασμού ή αναλόγως της περίπτωσης πριν την εκτέλεση οποιασδήποτε πιστωτικής συναλλαγής.

191. Λογαριασμοί πελατών δύνανται να ανοίγονται σε διαχειριστή κτηρίων, σπιτιών σε σχέση με την είσπραξη κοινόχρηστων ή άλλων εξόδων από τους ιδιοκτήτες, νοουμένου ότι το πιστωτικό ίδρυμα θα εφαρμόσει κατά την έναρξη της επιχειρηματικής σχέσης τα κατάλληλα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς αυτόν, όπως απαιτείται από την παρούσα Οδηγία. Νοείται ότι το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να λαμβάνει αντίγραφο σχετικής συμφωνίας που θα συνομολογηθεί με τα δυο μέρη.

192. Για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 190-191 τονίζεται ότι τα πιστωτικά ιδρύματα δύνανται να ανοίγουν γενικούς λογαριασμούς πελατών ("pooled accounts") νοουμένου ότι το πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να τηρεί υπο-λογαριασμούς ή συνδεδεμένους λογαριασμούς ("sub-accounts" or "connected accounts") στο σύστημα του και είναι σε θέση να γνωρίζει και να έχει εξακριβώσει την ταυτότητα των πραγματικών δικαιούχων πιστωτικών συναλλαγών για ποσά που είναι ίσα ή υπερβαίνουν τα 15.000 ευρώ. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να ανοίγεται συγκεκριμένος λογαριασμός πελάτη στο όνομα τρίτου προσώπου ("specific client account") και να εξακριβώνεται η ταυτότητα του πραγματικού δικαιούχου πριν το άνοιγμα του λογαριασμού. Και στις δύο περιπτώσεις, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να λαμβάνουν αποδεικτικά έγγραφα των συναλλαγών.

193. Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας της πιο πάνω παραγράφου, συναλλαγές για ποσά που είναι ίσα ή υπερβαίνουν τα 15.000 ευρώ και που αφορούν πληρωμές προς κυβερνητικά τμήματα (π.χ. Έφορο Εταιρειών, Έφορο Φορολογίας) δύναται να εκτελούνται από τους γενικούς λογαριασμούς (pooled accounts) χωρίς τη χρήση υπο-λογαριασμών ή συνδεδεμένων λογαριασμών. Νοείται ότι για τις πιο πάνω περιπτώσεις τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να εξακριβώνουν την ταυτότητα των πραγματικών δικαιούχων πιστωτικών συναλλαγών για ποσά που είναι ίσα ή υπερβαίνουν τα 15.000 ευρώ, καθώς και να λαμβάνουν αποδεικτικά έγγραφα των συναλλαγών.

194. Για όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να ασκούν συνεχή εποπτεία των πιο πάνω επιχειρηματικών σχέσεων και συναλλαγών προκειμένου να διαπιστώνουν ότι τα κεφάλαια ανήκουν σε πελάτες των πελατών τους και δεν χρησιμοποιούνται για ιδία χρήση και να επικαιροποιούν την εν λόγω επιχειρηματική σχέση σε ετήσια βάση.

4.14.2.4. <u>Λογαριασμοί Πολιτικώς Εκτεθειμένων Προσώπων</u>

Ο Νόμος Άρθρο 64(1)(γ)

195. Το άρθρο 64(1)(γ) του Νόμου απαιτεί για συναλλαγές ή επιχειρηματικές σχέσεις με πολιτικώς εκτιθέμενα πρόσωπα όπως οι υπόχρεες οντότητες :

(i) διαθέτουν τα κατάλληλα συστήματα διαχείρισης του κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών βασιζόμενων στους κινδύνους, για να καθορίζουν εάν ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος είναι πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο

(ii) εφαρμόζουν τα ακόλουθα μέτρα σε περίπτωση επιχειρηματικής σχέσης με πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο:

(αα) Λαμβάνουν έγκριση από ανώτερο διοικητικό στελέχος για τη σύναψη ή τη διατήρηση επιχειρηματικής σχέσης με τέτοιο πρόσωπο·

(ββ) λαμβάνουν επαρκή μέτρα για να εξακριβώνουν την πηγή των περιουσιακών στοιχείων και την προέλευση των κεφαλαίων τα οποία αφορούν επιχειρηματική σχέση ή συναλλαγή με τέτοιο πρόσωπο·

(γγ) διενεργούν αυξημένη και συνεχή παρακολούθηση της εν λόγω επιχειρηματικής σχέσης.

(iii) εφαρμόζουν τα αναφερόμενα στις υποπαραγράφους (i) και (ii) μέτρα στους στενούς συγγενείς ή στα πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου.

196. Νοείται ότι όταν πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο έχει παύσει να ασκεί σημαντικό δημόσιο λειτούργημα στη Δημοκρατία ή σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα ή να κατέχει σημαντική δημόσια θέση σε διεθνή οργανισμό, η υπόχρεη οντότητα λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο που συνεχίζει να θέτει το εν λόγω πρόσωπο και λαμβάνει κατάλληλα μέτρα, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών έως ότου θεωρηθεί ότι το πρόσωπο αυτό δεν ενέχει πλέον κίνδυνο που χαρακτηρίζει ειδικώς τα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα.

Ο Νόμος
Άρθρο 2

197. Ο Νόμος (άρθρο 2) ορίζει ότι Πολιτικώς Εκτεθειμένα Πρόσωπα είναι τα φυσικά πρόσωπα στα οποία έχει ή είχε ανατεθεί σημαντικό δημόσιο λειτούργημα στη Δημοκρατία ή σε άλλη χώρα και οι άμεσοι στενοί συγγενείς τους καθώς και τα πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες των προσώπων αυτών.

(i) Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, "σημαντικό δημόσιο λειτούργημα" σημαίνει οποιοδήποτε από τα πιο κάτω δημόσια λειτουργήματα:

(α) Αρχηγός κράτους, αρχηγός κυβέρνησης, υπουργός, αναπληρωτής υπουργός και υφυπουργός·

(β) μέλος κοινοβουλίου ή παρόμοιου νομοθετικού σώματος ·

(γ) μέλος διοικητικού οργάνου πολιτικού κόμματος·

(δ) μέλος ανώτατου δικαστηρίου, συνταγματικού δικαστηρίου ή άλλου δικαιοδοτικού οργάνου υψηλού επιπέδου του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε περαιτέρω ένδικα μέσα, πλην εξαιρετικών περιστάσεων·

(ε) μέλος ελεγκτικού συνεδρίου και διοικητικού συμβουλίου κεντρικής τράπεζας·

(στ) πρέσβης, επιτετραμμένος και υψηλόβαθμος αξιωματικός των ενόπλων δυνάμεων και των δυνάμεων ασφάλειας·

(ζ) μέλος διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου κρατικής επιχείρησης·

(η) διευθυντής, αναπληρωτής διευθυντής και μέλος διοικητικού συμβουλίου ή πρόσωπο που κατέχει ισοδύναμη θέση σε διεθνή οργανισμό·

(θ) δήμαρχος.

Νοείται ότι τα πιο πάνω αναφερόμενα δημόσια λειτουργήματα δεν περιλαμβάνουν πρόσωπο που κατέχει ενδιάμεση ή χαμηλή θέση της υπαλληλικής ιεραρχίας:

(ii) «Στενός συγγενής πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου» περιλαμβάνει τα ακόλουθα πρόσωπα:

(α) Σύζυγο, ή πρόσωπο εξομοιούμενο με σύζυγο πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου·

(β) τέκνο πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου και σύζυγό του ή πρόσωπο εξομοιούμενο με σύζυγο τέκνου πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου·

(γ) γονείς πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου·

(iii) «Πρόσωπο που είναι γνωστό ως στενός συνεργάτης πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου» σημαίνει φυσικό πρόσωπο -

(α) το οποίο είναι γνωστό ότι είναι από κοινού πραγματικός δικαιούχος νομικής οντότητας ή νομικής διευθέτησης ή ότι συνδέεται με οποιαδήποτε άλλη στενή επιχειρηματική σχέση με πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο·

(β) που είναι ο μοναδικός πραγματικός δικαιούχος νομικής οντότητας ή νομικής διευθέτησης που είναι γνωστό ότι συστάθηκαν προς de facto όφελος πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου·

198. Η σύναψη επιχειρηματικής σχέσης με πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα είναι δυνατόν να εκθέσουν το πιστωτικό ίδρυμα σε αυξημένους κινδύνους. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να είναι ακόμη πιο προσεκτικά όταν τα εν λόγω πρόσωπα προέρχονται από χώρα η οποία είναι ευρέως γνωστή ότι αντιμετωπίζει εκτεταμένα προβλήματα διαφθοράς στη δημόσια ζωή και οικονομική αποσταθεροποίηση και της οποίας οι νόμοι και κανονισμοί κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας δεν είναι ισοδύναμοι με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα. Για αντιμετώπιση ενδεχομένων κινδύνων από το πιο πάνω, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να προβαίνουν σε αξιολόγηση των χωρών από τις οποίες προέρχονται οι πελάτες τους ούτως ώστε να εντοπίζουν εκείνες τις χώρες που θεωρούνται πιο ευπαθείς σε συμπτώματα διαφθοράς ή που διαθέτουν νόμους και κανονισμούς που υστερούν σημαντικά των Συστάσεων της FATF κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (βλέπε Μέρος 4.14.2.6 της παρούσας Οδηγίας). Σε σχέση με το θέμα της διαφθοράς, χρήσιμη πηγή πληροφοριών θεωρείται ο δείκτης με την ονομασία "Transparency International Corruption Perceptions Index", ο οποίος βρίσκεται στην ιστοσελίδα της οργάνωσης Διεθνούς Διαφάνειας – www.transparency.org. Σε σχέση με το θέμα της επάρκειας εφαρμογής των Συστάσεων της FATF, τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να αντλούν πληροφορίες από τις εκθέσεις αξιολόγησης των χωρών που ετοιμάζουν η FATF, περιφερειακά σώματα που λειτουργούν στο πρότυπο της FATF (π.χ. Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης), το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Παγκόσμια Τράπεζα.

199. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να υιοθετήσουν, πέραν από τις απαιτήσεις του Νόμου, και τα πιο κάτω μέτρα δέουσας επιμέλειας όταν συνάπτουν επιχειρηματική σχέση με Πολιτικώς Εκτεθειμένο Πρόσωπο:

(i) Εισάγουν κατάλληλες διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων για να μπορούν να εξακριβώνουν κατά πόσον ο ενδεχόμενος πελάτης είναι Πολιτικώς Εκτεθειμένο Πρόσωπο. Τέτοιες διαδικασίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου που αντιμετωπίζει το κάθε πιστωτικό ίδρυμα, την απόκτηση και εγκατάσταση αξιόπιστης ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων για Πολιτικά

Εκτεθειμένα Πρόσωπα που διατίθεται στην αγορά, την αναζήτηση και λήψη πληροφοριών από τον ίδιο τον πελάτη ή από πληροφορίες που βρίσκονται δημοσίως διαθέσιμες και οι οποίες, μεταξύ άλλων, μπορούν να αναζητηθούν και εντοπιστούν μέσω του διαδικτύου. Στην περίπτωση εταιρειών, νομικών οντοτήτων και διευθετήσεων, οι διαδικασίες θα πρέπει να στοχεύουν στην εξακρίβωση κατά πόσον οι πραγματικοί δικαιούχοι, εξουσιοδοτημένοι υπογράφοντες, Διευθυντές και πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα που ενεργούν εκ μέρους της εταιρείας αποτελούν Πολιτικώς Εκτεθειμένα Πρόσωπα. Σε περίπτωση εντοπισμού ενός από των πιο πάνω ως "Πολιτικώς Εκτεθειμένο Πρόσωπο", τότε αυτόματα ο λογαριασμός της εταιρείας, νομικής οντότητας ή διευθέτησης θα υπόκειται στις διαδικασίες που προνοούνται στο Νόμο και στην παρούσα Οδηγία.

(ii) Η απόφαση για τη σύναψη ή διατήρηση επιχειρηματικής σχέσης με Πολιτικώς Εκτεθειμένο Πρόσωπο θα πρέπει να λαμβάνεται από ανώτερο διοικητικό στέλεχος του πιστωτικού ιδρύματος σε κατάλληλο επίπεδο ιεραρχίας και ανάλογα με το επίπεδο κινδύνου κατόπιν σύντομης έκθεσης για το προφίλ του πελάτη από αρμόδιο Λειτουργό του πιστωτικού ιδρύματος. ώστε να λαμβάνει τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με ζητήματα που επηρεάζουν άμεσα το προφίλ κινδύνου του πιστωτικού ιδρύματος.

(iii) Όταν συναφθεί επιχειρηματική σχέση με πελάτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) και ακολούθως διαπιστωθεί ότι τα εμπλεκόμενα φυσικά πρόσωπα είναι ή έχουν καταστεί Πολιτικώς Εκτεθειμένα Πρόσωπα, τότε θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται έγκριση από ανώτερο διοικητικό στέλεχος του πιστωτικού ιδρύματος σε κατάλληλο επίπεδο ιεραρχίας και ανάλογα με το επίπεδο κινδύνου για τη συνέχιση λειτουργίας της επιχειρηματικής σχέσης ή του λογαριασμού. Σχετικά, τα συστήματα του πιστωτικού ιδρύματος θα πρέπει σε τακτά χρονικά διαστήματα, με συχνότητα τουλάχιστον μια φορά το μήνα να ελέγχουν τους πελάτες τους (και τα σχετιζόμενα με αυτούς φυσικά πρόσωπα) για τον εντοπισμό τέτοιων περιπτώσεων.

(iv) Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με την έγκριση μιας σχέσης με Πολιτικώς Εκτεθειμένο Πρόσωπο, το ανώτερο διοικητικό στέλεχος θα πρέπει να βασίσει την απόφαση του στο επίπεδο του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας στο οποίο ενδέχεται να εκτεθεί το πιστωτικό ίδρυμα σε περίπτωση σύναψης της εν λόγω επιχειρηματικής σχέσης, καθώς και στο βαθμό στον οποίο το πιστωτικό

ίδρυμα διαθέτει να κατάλληλα μέσα για την αποτελεσματική διαχείριση του εν λόγω κινδύνου.

(v) Πριν συναφθεί επιχειρηματική σχέση με Πολιτικώς Εκτεθειμένο Πρόσωπο, το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να παίρνει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που θα του επιτρέπουν να διαπιστώνει όχι μόνο την ταυτότητά του αλλά και να αξιολογεί την επαγγελματική υπόληψη και ακεραιότητά του (π.χ. συστατικές επιστολές από τρίτα πρόσωπα).

(vi) Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να δημιουργήσουν το οικονομικό προφίλ του πελάτη ζητώντας τα στοιχεία και πληροφορίες που αναφέρονται στο Μέρος 4.11 πιο πάνω. Τα στοιχεία για το αναμενόμενο ύψος και τη φύση των εργασιών του πελάτη θα πρέπει να αποτελούν τη βάση για τη μελλοντική παρακολούθησή του. Τα στοιχεία που αποτελούν το οικονομικό προφίλ του πελάτη θα πρέπει να τυγχάνουν ανασκόπησης πάνω σε τακτική βάση και επικαιροποίησης με τυχόν καινούργια στοιχεία και πληροφορίες. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικά και επιμελή όταν οι πελάτες τους εμπλέκονται σε εργασίες που είναι ευάλωτες στη διαφθορά όπως εμπόριο πετρελαίου, τσιγάρων και αλκοολούχων ποτών.

(vii) Τα πιστωτικά ιδρύματα λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για τον προσδιορισμό της πηγής του πλούτου και της προέλευσης των κεφαλαίων που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της επιχειρηματικής σχέσης ώστε να μπορεί να έχει τη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση δεν διαχειρίζεται έσοδα που προέρχονται από διαφθορά ή άλλη εγκληματική δραστηριότητα. Τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνουν τα πιστωτικά ιδρύματα για τον προσδιορισμό της πηγής του πλούτου και της προέλευσης των κεφαλαίων του Πολιτικώς Εκτεθειμένου Προσώπου εξαρτώνται από το βαθμό κινδύνου που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση. Σε περίπτωση που ο κίνδυνος είναι ιδιαιτέρα υψηλός, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να επαληθεύουν την πηγή του πλούτου και την προέλευση των κεφαλαίων βάσει αξιόπιστων και ανεξάρτητων δεδομένων, εγγράφων ή πληροφοριών·

(viii) Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να διενεργούν ενισχυμένη και συνεχή παρακολούθηση, τόσο των συναλλαγών όσο και του προφίλ κινδύνου του πελάτη. Ασυνήθιστες συναλλαγές θα πρέπει να εντοπίζονται και πληροφορίες που βρίσκονται στη διάθεση του πιστωτικού ιδρύματος θα πρέπει να επανεξετάζονται σε τακτική βάση ώστε να διασφαλίζεται ο έγκαιρος εντοπισμός οποιασδήποτε νέας ή αναδυόμενης πληροφορίας που θα μπορούσε

να επηρεάσει την εκτίμηση κινδύνου. Η συχνότητα της παρακολούθησης θα πρέπει να καθορίζεται από το επίπεδο του κινδύνου που συνδέεται με την εκάστοτε σχέση. Χωρίς επηρεασμό των πιο πάνω, ο λογαριασμός και το οικονομικό προφίλ του πελάτη θα πρέπει να τυγχάνει **ετήσιας ανασκόπησης** με σκοπό τη λήψη απόφασης κατά πόσον θα επιτραπεί η συνέχιση της λειτουργίας του. Ο λειτουργός ο οποίος έχει την ευθύνη παρακολούθησης του λογαριασμού θα πρέπει να ετοιμάζει σύντομη έκθεση στην οποία να αναφέρονται τα αποτελέσματα της ανασκόπησης. Η έκθεση θα υποβάλλεται σε ανώτερο διοικητικό στέλεχος του πιστωτικού ιδρύματος για μελέτη και έγκριση και θα καταχωρείται στο φάκελο του πελάτη.

4.14.2.5. Διασυνοριακές σχέσεις ανταπόκρισης με ίδρυμα-πελάτη από τρίτη χώρα

Ο Νόμος Άρθρο 64(1)(β)

200. Το άρθρο 64(1)(β) του Νόμου απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν τα πιο κάτω αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας στις περιπτώσεις διασυνοριακών σχέσεων ανταπόκρισης με ίδρυμα-πελάτη από τρίτη χώρα:

(i) Τη συγκέντρωση επαρκών πληροφοριών σχετικά με το πιστωτικό ίδρυμα-πελάτη για να γίνει πλήρως κατανοητή η φύση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του και να γίνει δυνατή η εκτίμηση, από τις δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες, της φήμης του ιδρύματος και της ποιότητας της εποπτείας του·

(ii) την αξιολόγηση των συστημάτων και διαδικασιών που εφαρμόζει το ίδρυμα-πελάτης για την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας·

(iii) τη λήψη έγκρισης από ανώτερο διοικητικό στέλεχος πριν τη σύναψη νέων σχέσεων ανταπόκρισης·

(iv) την τεκμηρίωση των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του ιδρύματος-ανταποκριτή και του ιδρύματος- πελάτη· και

(v) όσον αφορά τους λογαριασμούς πλάγιας πρόσβασης (payable-through accounts), θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι το ίδρυμα-πελάτης επαληθεύει την ταυτότητα των πελατών και έχει εφαρμόσει συνεχή δέουσα επιμέλεια ως προς του πελάτες που έχουν άμεση πρόσβαση στους λογαριασμούς του ιδρύματος-ανταποκριτή και ότι αυτό μπορεί να παράσχει στοιχεία και δεδομένα σχετικά

με τη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη κατόπιν αιτήματος του ιδρύματος-ανταποκριτή.

Ο Νόμος Άρθρο 2

201. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου "σχέση ανταπόκρισης" σημαίνει –

(i) την παροχή τραπεζικών υπηρεσιών από μια τράπεζα («ανταποκριτής») σε άλλη τράπεζα («πελάτης»), συμπεριλαμβανομένης της παροχής τρεχούμενου ή άλλου λογαριασμού υποχρεώσεως και συναφών υπηρεσιών, και περιλαμβάνει τη διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων, τις διεθνείς μεταφορές χρηματικών ποσών, το συμψηφισμό επιταγών, τους λογαριασμούς πλάγιας πρόσβασης και τις υπηρεσίες ξένου συναλλάγματος, και

(ii) τις σχέσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες παρέχονται παρόμοιες υπηρεσίες από ίδρυμα-ανταποκριτή σε ίδρυμα-πελάτη, συμπεριλαμβανομένων των καθιερωμένων σχέσεων για συναλλαγές τίτλων ή μεταφορές χρηματικών ποσών·

202. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να τεκμηριώνουν πάντα επαρκώς τα αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας που λαμβάνουν, καθώς και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που εφαρμόζουν.

203. Παρότι τα ιδρύματα ανταποκριτές υποχρεούνται να εφαρμόζουν καθένα από τα εν λόγω αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας σε ιδρύματα πελάτες που εδρεύουν σε τρίτη χώρα, δύναται να προσαρμόζουν την έκταση των μέτρων αυτών ανάλογα με το βαθμό κινδύνου.

204. Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να βεβαιώνονται ότι:

(i) η τράπεζα που αιτείται το άνοιγμα λογαριασμού ανταποκριτή ("correspondent account") συνδέεται με ρυθμιζόμενο χρηματοοικονομικό όμιλο ή διατηρεί φυσική παρουσία με πλήρες επανδρωμένο γραφείο στη χώρα σύστασής της από το οποίο διεξάγει πραγματικές τραπεζικές υπηρεσίες δηλ. η αιτήτρια τράπεζα δεν είναι "εικονική τράπεζα" ("shell bank"). "Εικονική τράπεζα" σημαίνει πιστωτικό ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα το οποίο έχει συσταθεί εντός ζώνης δικαιοδοσίας στην οποία δεν έχει φυσική παρουσία και άρα πραγματική έδρα και διοίκηση και το οποίο δεν συνδέεται με ρυθμιζόμενο χρηματοπιστωτικό όμιλο. Η ύπαρξη και το καθεστώς λειτουργίας της αιτήτριας τράπεζας καθώς και το ρυθμιστικό

πλαίσιο που διέπει τις εργασίες της θα πρέπει να εξακριβώνεται με ένα από τους πιο κάτω τρόπους:

α) επαλήθευση με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας ή άλλης αρμόδιας εποπτικής αρχής της χώρας σύστασης, ή

β) παίρνοντας από την αιτήτρια τράπεζα αποδεικτικά στοιχεία για τη δομή του ομίλου που ανήκει και για την τραπεζική άδεια ή εξουσιοδότηση που κατέχει για τη διεξαγωγή τραπεζικών και χρηματοοικονομικών εργασιών.

(ii) συγκεντρώνουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το ίδρυμα-πελάτη προκειμένου να γίνει πλήρως κατανοητή η φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εν λόγω πελάτη και να είναι, συνεπώς, δυνατόν να διαπιστωθεί ο βαθμός στον οποίο η επιχειρηματική δραστηριότητα του ιδρύματος-πελάτη εκθέτει το ίδρυμα ανταποκριτή σε υψηλότερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την κατανόηση και την εκτίμηση του κινδύνου ως προς τη φύση της πελατειακής βάσης του ιδρύματος-πελάτη και το είδος των δραστηριοτήτων που θα ασκεί το ίδρυμα-πελάτης μέσω του λογαριασμού ανταπόκρισης.

(iii) προσδιορίζουν, βάσει δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών, της φήμης του ιδρύματος και της ποιότητας της εποπτείας. Αυτό σημαίνει ότι το ίδρυμα ανταποκριτής θα πρέπει να αξιολογεί το βαθμό βεβαιότητας που μπορεί να έχει για το γεγονός ότι το ίδρυμα πελάτης εποπτεύεται επαρκώς όσον αφορά τη συμμόρφωσή του προς τις οικείες υποχρεώσεις παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Εν προκειμένω, τα ιδρύματα ανταποκριτές μπορούν να επικουρηθούν στο έργο τους από διάφορες δημοσίως διαθέσιμες πηγές, όπως, π.χ., οι αξιολογήσεις της FATF ή του FSAP, οι οποίες περιέχουν ενότητες σχετικά με την αποτελεσματική εποπτεία.

(iv) αξιολογούν τους ελέγχους παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που διενεργεί το ίδρυμα πελάτης. Αυτό σημαίνει ότι το ίδρυμα ανταποκριτής οφείλει να διενεργεί ποιοτική αξιολόγηση του πλαισίου ελέγχου της παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας του ιδρύματος πελάτη, και να μην

αρκείται μόνο στην παραλαβή αντιγράφου των πολιτικών και των διαδικασιών σχετικά με την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας του ιδρύματος πελάτη. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να τεκμηριώνεται δεόντως. Σύμφωνα με την προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο, όταν ο κίνδυνος είναι ιδιαιτέρως υψηλός και, ειδικότερα, όταν ο όγκος των τραπεζικών συναλλαγών ανταπόκρισης είναι σημαντικός, το ίδρυμα ανταποκριτής θα πρέπει να εξετάζει το ενδεχόμενο πραγματοποίησης επιτόπιων επισκέψεων και/ή δειγματοληπτικών ελέγχων ώστε να βεβαιώνεται ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες του ιδρύματος πελάτη εφαρμόζονται με αποτελεσματικό τρόπο.

(v) εξασφαλίζουν έγκριση από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη, πριν από τη σύναψη νέων σχέσεων ανταπόκρισης.

(vi) το αρμόδιο για τη χορήγηση έγκρισης ανώτερο διοικητικό στέλεχος δεν θα πρέπει να είναι ο υπάλληλος ο οποίος εισηγείται τη σύναψη της σχέσης, ενώ όσο υψηλότερος είναι ο κίνδυνος που συνδέεται με τη σχέση τόσο υψηλότερη ιεραρχικά θέση θα πρέπει να κατέχει και το ανώτερο διοικητικό στέλεχος που είναι αρμόδιο για τη χορήγηση της έγκρισης. Τα ιδρύματα ανταποκριτές θα πρέπει να τηρούν ενήμερα τα ανώτερα διοικητικά στελέχη για τις σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης υψηλού κινδύνου και για τα μέτρα που λαμβάνουν με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου.

(vii) τεκμηριώνουν τις αρμοδιότητες του κάθε ιδρύματος. Η τεκμηρίωση αυτή ενδέχεται να αποτελεί μέρος των τυποποιημένων όρων και προϋποθέσεων του ιδρύματος ανταποκριτή, αλλά τα ιδρύματα ανταποκριτές οφείλουν να καθορίζουν, εγγράφως, με ποιον τρόπο και από ποιον μπορεί να χρησιμοποιηθεί η συγκεκριμένη υπηρεσία τραπεζικών εργασιών ανταπόκρισης (π.χ. εάν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από άλλες τράπεζες μέσω της σχέσης τους με το ίδρυμα πελάτη), καθώς και ποιες είναι οι αρμοδιότητες παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας του ιδρύματος πελάτη. Σε περίπτωση που ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με τη σχέση είναι υψηλός, ενδείκνυται ενδεχομένως το ίδρυμα ανταποκριτής να βεβαιώνεται ότι το ίδρυμα πελάτης ασκεί τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται βάσει

της αντίστοιχης σύμβασης, π.χ. μέσω της παρακολούθησης μετά την εκτέλεση της συναλλαγής.

(viii) όσον αφορά τους λογαριασμούς πλάγιας πρόσβασης και τους λογαριασμούς φωλιάσματος, διασφαλίζουν ότι το πιστωτικό ίδρυμα-πελάτης ή ο χρηματοοικονομικός οργανισμός πελάτης έχει επαληθεύσει την ταυτότητα του πελάτη και εφαρμόζει συνεχή δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη που έχει άμεση πρόσβαση στους λογαριασμούς του ιδρύματος ανταποκριτή και ότι μπορεί να παράσχει δεδομένα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη κατόπιν αιτήματος του ιδρύματος ανταποκριτή. Τα ιδρύματα ανταποκριτές θα πρέπει να επιδιώκουν να λαμβάνουν επιβεβαίωση από το ίδρυμα πελάτη ότι τα συναφή δεδομένα μπορούν να διαβιβαστούν κατόπιν σχετικού αιτήματος.

4.14.2.6. Συναλλαγές με φυσικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με εγκατάσταση από τρίτη χώρα υψηλού κινδύνου

Ο Νόμος Άρθρο 64(1)

205. Σύμφωνα με το άρθρο 64(1) του Νόμου, τα πιστωτικά ιδρύματα εφαρμόζουν αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, επιπλέον των μέτρων που αναφέρονται στα άρθρα 60, 61 και 62 του Νόμου, όταν συναλλάσσονται με φυσικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με εγκατάσταση σε τρίτη χώρα υψηλού κινδύνου.

Ο Νόμος Άρθρο 2

206. «Τρίτη χώρα υψηλού κινδύνου» σημαίνει τρίτη χώρα, που επισημαίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή[5] δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου (2) του άρθρου 9 της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, η οποία παρουσιάζει στρατηγικές ανεπάρκειες στο εθνικό της σύστημα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι οποίες θεωρούνται ως σημαντικές απειλές για το χρηματοοικονομικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και τρίτη χώρα, η οποία κατατάσσεται από τις υπόχρεες οντότητες ως υψηλού κινδύνου, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 58Α του Νόμου, εκτίμηση κινδύνου.

[5] ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2016/1675 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 14ης Ιουλίου 2016 για τη συμπλήρωση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με την επισήμανση των τρίτων χωρών υψηλού κινδύνου που χαρακτηρίζονται από στρατηγικές ανεπάρκειες https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R1675&from=EN. Ο εν λόγω Κανονισμός έκτοτε τροποποιήθηκε με τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις 2018/105 και 2018/1467.

Ο Νόμος Άρθρο 64(2)

207. Νοείται ότι, δεν απαιτείται αυτόματη εφαρμογή ενισχυμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σε περίπτωση υποκαταστήματος ή θυγατρικής πλειοψηφικής συμμετοχής που βρίσκεται σε τρίτη χώρα υψηλού κινδύνου και το ιδιοκτησιακό καθεστώς του οποίου/της οποίας έχει υπόχρεη οντότητα εγκατεστημένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν το εν λόγω υποκατάστημα ή θυγατρική πλειοψηφικής συμμετοχής τηρεί πλήρως τις πολιτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται σε επίπεδο ομίλου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 68Α και, στην περίπτωση αυτή, η υπόχρεη οντότητα χρησιμοποιεί προσέγγιση βάσει του κινδύνου.

208. Τα πιστωτικά ιδρύματα παρακολουθούν και λαμβάνουν υπόψη και τις πληροφορίες για χώρες που φέρονται να συνδέονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Ο Νόμος Άρθρο 64(3)

209. Επιπρόσθετα, το άρθρο 64(3) του Νόμου απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα, μεταξύ άλλων, να λαμβάνουν υπόψη τους «Γεωγραφικούς Παράγοντες Κινδύνου» οι οποίοι παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Νόμου κατά την εκτίμηση κινδύνων τους, και να εφαρμόσουν αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη με σκοπό τη διαχείριση και μείωση των εν λόγω κινδύνων. Οι παράγοντες κινδύνου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, χώρες στις οποίες έχει διαπιστωθεί, σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές, όπως αμοιβαίες εκτιμήσεις, λεπτομερείς εκθέσεις αξιολόγησης ή δημοσιευμένες εκθέσεις παρακολούθησης, η έλλειψη αποτελεσματικών συστημάτων παρεμπόδισης και καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

210. Στους πιο πάνω παράγοντες κινδύνου συμπεριλαμβάνονται οι ανακοινώσεις που δημοσιεύει η Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF), για χώρες που δεν εφαρμόζουν απαιτήσεις για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που είναι σύμφωνες με τις συστάσεις της FATF. Συγκεκριμένα, προκειμένου να προστατευθεί το διεθνές χρηματοοικονομικό σύστημα από κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και να ενθαρρυνθούν οι χώρες να συμμορφωθούν γρήγορα με τα διεθνή πρότυπα, η FATF δημοσιεύει μετά από κάθε συνεδρίαση των μελών της, δύο έγγραφα με τα ονόματα χωρών που έχουν στρατηγικές αδυναμίες/ελλείψεις στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και εργάζεται μαζί τους για την αντιμετώπιση αυτών των ελλείψεων.

211. Σύμφωνα με τη σύσταση με αριθμό 19 της FATF, τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να εφαρμόσουν αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας και παρακολούθησης με τις επιχειρηματικές σχέσεις ή συναλλαγές με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που προέρχονται από χώρες που δεν εφαρμόζουν ή εφαρμόζουν ανεπαρκώς τις συστάσεις της FATF.

212. Τα πιστωτικά ιδρύματα δύναται να εφαρμόζουν τα πιο κάτω αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας:

(i) Αύξηση της ποσότητας των πληροφοριών που λαμβάνονται για τους σκοπούς εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας:

i. πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου, ή τη δομή της κυριότητας και του ελέγχου του πελάτη, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο κίνδυνος που συνδέεται με τη σχέση είναι απόλυτα κατανοητός. Σε αυτό το πλαίσιο, ενδέχεται να απαιτείται η απόκτηση και η αξιολόγηση πληροφοριών σχετικά με τη φήμη του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου, καθώς και η αξιολόγηση τυχόν αρνητικών ισχυρισμών που έχουν διατυπωθεί εις βάρος του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου. Παραδείγματα αποτελούν, μεταξύ άλλων:

(1) πληροφορίες σχετικά με τα μέλη της οικογένειας και τους στενούς επιχειρηματικούς εταίρους·

(2) πληροφορίες σχετικά με τις παλαιότερες και τις τρέχουσες επιχειρηματικές δραστηριότητες του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου και

(3) αρνητικές αναφορές στα μέσα ενημέρωσης.

ii. πληροφορίες σχετικά με τη σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης προκειμένου να εξακριβωθεί η νομιμότητα της φύσης και του σκοπού της επιχειρηματικής σχέσης και να διευκολυνθεί το πιστωτικό ίδρυμα στην κατάρτιση πιο ολοκληρωμένου προφίλ κινδύνου του πελάτη. Αυτό ενδέχεται να περιλαμβάνει τη λήψη πληροφοριών σχετικά με τα ακόλουθα στοιχεία:

(1) τον αριθμό, το μέγεθος και τη συχνότητα των συναλλαγών που είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν μέσω του λογαριασμού, ώστε το πιστωτικό ίδρυμα να είναι σε θέση να εντοπίζει αποκλίσεις οι οποίες

εγείρουν ενδεχομένως υπόνοιες (σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να ενδείκνυται να ζητούνται αποδεικτικά στοιχεία)·

(2) το λόγο για τον οποίο ο πελάτης ζητεί συγκεκριμένο προϊόν ή συγκεκριμένη υπηρεσία, ιδιαίτερα σε περίπτωση που δεν είναι σαφής ο λόγος για τον οποίο οι ανάγκες του πελάτη δεν μπορούν να καλυφθούν καλύτερα με άλλον τρόπο ή σε άλλη δικαιοδοσία·

(3) τον προορισμό των κεφαλαίων·

(4) τη φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου ώστε το πιστωτικό ίδρυμα να είναι σε θέση να κατανοήσει καλύτερα την πιθανή φύση της επιχειρηματικής σχέσης.

(ii) Αύξηση της ποιότητας των πληροφοριών που λαμβάνονται για τους σκοπούς εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας ώστε να επιβεβαιώνεται η ταυτότητα του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου, μεταξύ άλλων με τους ακόλουθους τρόπους:

i. απαίτηση σύμφωνα με την οποία η πρώτη πληρωμή πρέπει να πραγματοποιηθεί μέσω λογαριασμού για τον οποίο μπορεί να επαληθευτεί ότι τηρείται στο όνομα του πελάτη σε τράπεζα που εφαρμόζει μέτρα δέουσας επιμέλειας τα οποία δεν είναι λιγότερο αυστηρά από τα αντίστοιχα πρότυπα που καθορίζονται στο Κεφάλαιο ΙΙ της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης· ή

ii. διασφάλιση ότι τα περιουσιακά στοιχεία και τα κεφάλαια του πελάτη που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της επιχειρηματικής σχέσης δεν συνιστούν έσοδα εγκληματικής δραστηριότητας και ότι η πηγή του πλούτου και η προέλευση των κεφαλαίων συνάδουν με τα στοιχεία που γνωρίζει το πιστωτικό ίδρυμα όσον αφορά τον πελάτη και τη φύση της επιχειρηματικής σχέσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες ο κίνδυνος που συνδέεται με τη σχέση είναι ιδιαιτέρως υψηλός, η επαλήθευση της πηγής του πλούτου και της προέλευσης των κεφαλαίων ενδέχεται να αποτελεί το μοναδικό κατάλληλο μέσο για τη μείωση του κινδύνου. Η πηγή των κεφαλαίων ή πλούτου μπορεί να επαληθευτεί, μεταξύ άλλων, με βάση τις δηλώσεις ΦΠΑ και τις φορολογικές δηλώσεις εισοδήματος, αντίγραφα των ελεγμένων λογαριασμών, εκκαθαριστικά σημειώματα μισθοδοσίας, δημόσια έγγραφα ή αναφορές σε ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης.

(iii) Αύξηση της συχνότητας επανεξέτασης ώστε να λαμβάνεται η βεβαιότητα ότι το πιστωτικό ίδρυμα εξακολουθεί να είναι σε θέση να διαχειρίζεται τον κίνδυνο που συνδέεται με την επιμέρους επιχειρηματική σχέση ή να συνάγεται το συμπέρασμα ότι η σχέση δεν ανταποκρίνεται πλέον στη διάθεση του πιστωτικού ιδρύματος για ανάληψη κινδύνων και να διευκολύνεται ο εντοπισμός τυχόν συναλλαγών που απαιτούν περαιτέρω επανεξέταση, μεταξύ άλλων, με τους ακόλουθους τρόπους:

i. εξασφάλιση της έγκρισης των ανώτερων διοικητικών στελεχών για την έναρξη ή τη συνέχιση της επιχειρηματικής σχέσης προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα ανώτερα διοικητικά στελέχη έχουν επίγνωση του κινδύνου στον οποίο εκτίθεται το πιστωτικό ίδρυμα και ότι μπορούν να λάβουν τεκμηριωμένη απόφαση σχετικά με το αν διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα για τη διαχείριση του εν λόγω κινδύνου·

ii. επανεξέταση της επιχειρηματικής σχέσης σε τακτικότερη βάση προκειμένου να διασφαλίζεται ότι εντοπίζονται και αξιολογούνται τυχόν μεταβολές στο προφίλ κινδύνου του πελάτη και λαμβάνονται σχετικά μέτρα, εάν αυτό κρίνεται αναγκαίο· ή

iii. διενέργεια πιο συχνής ή εμπεριστατωμένης παρακολούθησης των συναλλαγών προκειμένου να εντοπίζονται τυχόν ασυνήθιστες ή μη αναμενόμενες συναλλαγές οι οποίες εγείρουν ενδεχομένως υπόνοιες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την εξακρίβωση του προορισμού των κεφαλαίων ή του λόγου για τον οποίο πραγματοποιούνται ορισμένες συναλλαγές.

4.15. Συνεχής παρακολούθηση της επιχειρηματικής σχέσης, λογαριασμών και συναλλαγών

Ο Νόμος Άρθρο 61(1)(δ)

213. Το άρθρο 61(1)(δ) του Νόμου απαιτεί όπως οι διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, περιλαμβάνουν την άσκηση συνεχούς εποπτείας όσον αφορά την επιχειρηματική σχέση, με ενδελεχή εξέταση των συναλλαγών που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια αυτής της σχέσης, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι οι συναλλαγές που διενεργούνται συνάδουν με τα στοιχεία και πληροφορίες που κατέχει η υπόχρεη

οντότητα σχετικά με τον πελάτη, την επιχείρηση και το προφίλ κινδύνου του πελάτη, και εφόσον απαιτείται, σχετικά με την προέλευση των χρηματικών ποσών καθώς και τη διασφάλιση της τήρησης ενημερωμένων εγγράφων, στοιχείων ή πληροφοριών.

Ο Νόμος Άρθρο 58(ε)

214. Το άρθρο 58(ε) του Νόμου απαιτεί, μεταξύ άλλων, από τα πιστωτικά ιδρύματα όπως εξετάζουν ενδελεχώς οποιαδήποτε συναλλαγή η οποία κρίνεται ότι λόγω της φύσεώς της είναι ιδιαίτερα επιδεκτική ως προς το να συνδεθεί με νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και ιδίως των πολύπλοκων ή ασυνήθιστα μεγάλων συναλλαγών και όλων των ασυνήθιστων ειδών συναλλαγών που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή σαφή νόμιμο λόγο.

Ο Νόμος Άρθρο 60(δ)

215. Σύμφωνα με το άρθρο 60(δ) τα πιστωτικά ιδρύματα εφαρμόζουν τις διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη όταν υπάρχουν αμφιβολίες για την ακρίβεια ή την επάρκεια των εγγράφων, στοιχείων ή πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν προηγουμένως για την εξακρίβωση της ταυτότητας υφιστάμενου πελάτη.

216. Διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη εφαρμόζονται όταν αρνητικές πληροφορίες για τον πελάτη, τις συναλλαγές ή δραστηριότητές του, εντοπιστούν στον τύπο ή διαδίκτυο ή πληροφορίες που έχουν υποβληθεί από αρμόδια αρχή ή τη ΜΟΚΑΣ ή άλλο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Σε τέτοια περίπτωση το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να προβεί σε σχετική έρευνα και αξιολόγηση το συντομότερο δυνατό και να λάβει τέτοια μέτρα σύμφωνα με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο. Τα αποτελέσματα της έρευνας να αρχειοθετούνται και αν κάποια ευρήματα κριθούν σημαντικά τότε να ενημερώνεται η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

217. Στο Παράρτημα 3 «Αρχές ασφαλούς και αποτελεσματικής λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων στα πλαίσια της διαχείρισης των λειτουργικών κινδύνων» της Οδηγίας της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου περί Ρυθμίσεων Διακυβέρνησης και Διαχείρισης και, συγκεκριμένα, στο Μέρος IV επιβάλλεται στα πιστωτικά ιδρύματα όπως εφαρμόζουν για τα συστήματα και τις υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω του διαδικτύου, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(i) αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης των συναλλαγών τα οποία και θα βασίζουν την αποτελεσματική λειτουργία τους στη δημιουργία εκ μέρους του πιστωτικού ιδρύματος στατιστικών προτύπων κίνησης λογαριασμού για κάθε πελάτη. Τα συστήματα αυτά, με βάση τα διαμορφωμένα χαρακτηριστικά

κίνησης των λογαριασμών των πελατών ("profiles"), θα πρέπει να εντοπίζουν και να καταγράφουν ασυνήθιστες συναλλακτικές συμπεριφορές και να παράγουν, σε πραγματικό χρόνο, προειδοποιητικά μηνύματα ("alerts") για τη διερεύνηση ενδεχόμενων περιπτώσεων απάτης.

(ii) αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από το νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Οι συγκεκριμένοι κίνδυνοι στις ηλεκτρονικές συναλλαγές είναι ιδιαίτερα αυξημένοι λόγω της ευκολίας χρήσης των υπηρεσιών από οπουδήποτε και οποιαδήποτε χρονική στιγμή, της απρόσωπης φύσης των συναλλαγών και της αυτόματης διεκπεραίωσης τους. Ως εκ τούτου, το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να μεριμνά για την εγκατάσταση αυτοματοποιημένων συστημάτων και εργαλείων διαχείρισης των συναλλαγών, τα οποία κατ' ελάχιστον θα θέτουν όρια σε συγκεκριμένες ομάδες ή κατηγορίες συναλλαγών, θα παρέχουν τη δυνατότητα καθυστέρησης εκτέλεσης της συναλλαγής μέχρι την εξακρίβωση συγκεκριμένων στοιχείων ("filters & monitoring tools/systems"), και

(iii) δυνατότητα εύκολης πρόσβασης και επεξεργασίας στοιχείων παλαιότερων συναλλαγών, έτσι ώστε να γίνεται εφικτός ο εντοπισμός συναλλακτικών ιδιαιτεροτήτων και ανωμαλιών, για να διευκολύνεται η στοιχειοθέτηση αποδεικτικών στοιχείων και η επαρκής πληροφόρηση των εποπτικών αρχών, ειδικά στις περιπτώσεις απάτης και νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και άλλων συναλλαγών.

218. Η συνεχής παρακολούθηση των λογαριασμών πελατών και των συναλλαγών τους είναι απαραίτητο στοιχείο οποιουδήποτε αποτελεσματικού συστήματος διαδικασιών παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να έχουν πλήρη αντίληψη της φυσιολογικής και δικαιολογημένης κίνησης των λογαριασμών των πελατών τους καθώς και του γενικότερου οικονομικού τους προφίλ ούτως ώστε να δύνανται να εντοπίζουν τις συναλλαγές που βρίσκονται έξω από τη συνηθισμένη μορφή της κίνησης του λογαριασμού, ή αποτελούν πολύπλοκες ή ασυνήθιστες συναλλαγές ή πραγματοποιούνται χωρίς να υπάρχει προφανής οικονομικός σκοπός ή σαφής νόμιμος λόγος. Χωρίς τέτοια γνώση, τα πιστωτικά ιδρύματα δεν θα είναι σε θέση να εκπληρώσουν τη νομική τους υποχρέωση για εντοπισμό και αναφορά ύποπτων συναλλαγών/δραστηριοτήτων στη ΜΟΚΑΣ. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 70 του Νόμου απαιτείται από

τα πρόσωπα που διεξάγουν χρηματοοικονομικές ή άλλες δραστηριότητες όπως αποφεύγουν τη διενέργεια συναλλαγών για τις οποίες γνωρίζουν ή υποπτεύονται ότι συνδέονται με αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, προτού αναφέρουν την υποψία τους στη ΜΟΚΑΣ σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 69 του Νόμου.

219. Οι διαδικασίες, η συχνότητα και το βάθος της εξέτασης των συναλλαγών και της παρακολούθησης των λογαριασμών θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο κινδύνου και να επιτυγχάνουν, ως ελάχιστο, τα ακόλουθα:

(i) Τον περιοδικό έλεγχο της βάσης δεδομένων των πελατών για να εντοπίζει τα Πολιτικώς Εκτεθειμένα Πρόσωπα και άλλους λογαριασμούς υψηλότερων κινδύνων. Ως εκ τούτου, τα συστήματα διευθυντικής πληροφόρησης των πιστωτικών ιδρυμάτων θα πρέπει να είναι σε θέση να παράγουν αναλυτικές καταστάσεις για κάθε ομάδα πελατών υψηλού κινδύνου ούτως ώστε να υποβοηθείται το έργο παρακολούθησης των λογαριασμών και συναλλαγών τους.

(ii) Τον εντοπισμό πολύπλοκων ή ασυνήθιστα μεγάλων συναλλαγών, ή ασυνήθιστων ειδών συναλλαγών που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή σαφή νόμιμο λόγω ή ύποπτων συναλλαγών ασυμβίβαστες με το οικονομικό προφίλ των πελατών για σκοπούς περαιτέρω διερεύνησης.

(iii) Τον εντοπισμό συναλλαγών που ενδεχομένως να συνδέονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

(iv) Τη δημιουργία προειδοποιητικών μηνυμάτων / κανόνων προειδοποίησης (alerts) για ύποπτες ή ασυνήθεις συναλλαγές, σύμφωνα με τις παραμέτρους και σενάρια που έχουν οριστεί.

(v) Τη διερεύνηση των ασυνήθιστων ή ύποπτων συναλλαγών από αρμόδια μέλη του προσωπικού που τους έχει ανατεθεί η εργασία αυτή. Τα αποτελέσματα των ερευνών θα πρέπει να καταγράφονται σε ξεχωριστό σημείωμα και να είναι άμεσα διαθέσιμα για έλεγχο.

(vi) Τη λήψη όλων των απαραιτήτων μέτρων και ενεργειών στη βάση των ευρημάτων της διερεύνησης περιλαμβανομένης της εσωτερικής αναφοράς ύποπτων συναλλαγών/δραστηριοτήτων προς το Λειτουργό Συμμόρφωσης.

(vii) Τη διαπίστωση της πηγής και προέλευσης των χρημάτων που πιστώνονται σε λογαριασμούς σε σχέση με το οικονομικό προφίλ του πελάτη.

(viii) Τον έλεγχο του πελατολογίου του πιστωτικού ιδρύματος και των συναλλαγών με βάση τους καταλόγους προσώπων ή οντοτήτων υποκείμενων σε περιοριστικά μέτρα, που εκδίδονται βάσει σχετικών Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Ο έλεγχος πραγματοποιείται σε πραγματικό χρόνο κατά την έναρξη της επιχειρηματικής σχέσης ή τη διενέργεια της συναλλαγής. Με την εισαγωγή νέων προσώπων σε υφιστάμενους καταλόγους ή νέων καταλόγων, το πληροφοριακό σύστημα ελέγχει το πελατολόγιο του πιστωτικού ιδρύματος συμπεριλαμβανομένων των συνδεδεμένων προσώπων, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο διατηρεί ή διατηρούσε επιχειρηματική σχέση με τα συγκεκριμένα πρόσωπα ή οντότητες, ποιο το είδος της σχέσης καθώς και κάθε σχετική συναλλαγή. Το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να βεβαιώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα ότι το σύστημα πληροφορικής χρησιμοποιεί τους ορθούς και επικαιροποιημένους καταλόγους.

(ix) Τον περιοδικό έλεγχο του πελατολογίου του πιστωτικού ιδρύματος για να εντοπίζονται τυχόν αρνητικές πληροφορίες για τους πελάτες ή άλλα πρόσωπα που συνδέονται με αυτούς.

220. Η παρακολούθηση μπορεί να γίνεται σε πραγματικό χρόνο, δηλαδή θα επικεντρωθεί στις συναλλαγές και τη δραστηριότητα κατά την παραλαβή πληροφοριών ή εντολών από έναν πελάτη, πριν ή κατά την επεξεργασία της εντολής, ή μεταγενέστερα, μέσω της επιθεώρησης των συναλλαγών ή / και των δραστηριοτήτων των πελατών. Η παρακολούθηση των συναλλαγών και της δραστηριότητας σε πραγματικό χρόνο ενδεχομένως μειώνει αποτελεσματικότερα την έκθεση του ιδρύματος στη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η παρακολούθηση μετά την εκτέλεση συναλλαγών βοηθά στον εντοπισμό ασυνήθιστων προτύπων.

221. Η παρακολούθηση μπορεί να περιλαμβάνει μη-αυτοματοποιημένες και αυτοματοποιημένες διαδικασίες. Οι διαδικασίες αυτοματοποιημένης παρακολούθησης μπορούν να προσδώσουν αξία στις μη-αυτοματοποιημένες διαδικασίες αναγνωρίζοντας συναλλαγές ή δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν σε καθορισμένες παραμέτρους. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που ένα πιστωτικό ίδρυμα επεξεργάζεται μεγάλους όγκους συναλλαγών πελατών. Νοείται ότι η χρήση αυτοματοποιημένων μεθόδων παρακολούθησης δεν εξαλείφει την ανάγκη για ένα πιστωτικό ίδρυμα να παραμείνει σε επαγρύπνηση, αφού παράγοντες όπως η διαίσθηση/κρίση του προσωπικού, η άμεση επαφή με έναν

πελάτη και η ικανότητα, μέσω της εμπειρίας, να αναγνωρίζονται συναλλαγές και δραστηριότητες που δεν φαίνεται να έχουν νόημα, δεν μπορούν να αυτοματοποιηθούν.

222. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εισαγάγουν και να εφαρμόσουν επαρκή αυτοματοποιημένα/ηλεκτρονικά συστήματα διευθυντικής πληροφόρησης και διοίκησης τα οποία θα είναι ικανά να προμηθεύουν έγκαιρα την Ανώτερη Διοίκηση, το Λειτουργό Συμμόρφωσης και άλλα αρμόδια μέλη του προσωπικού με αξιόπιστες και απαραίτητες πληροφορίες για τον εντοπισμό, ανάλυση και αποτελεσματική παρακολούθηση των λογαριασμών πελατών και συναλλαγών στη βάση του υπολογιζόμενου κινδύνου εμπλοκής τους σε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή/και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

223. Η παρακολούθηση των λογαριασμών και συναλλαγών πρέπει να γίνεται σε σχέση με συγκεκριμένους τύπους συναλλαγών, το οικονομικό προφίλ του πελάτη το συνηθισμένο κύκλο εργασιών/δραστηριοτήτων του πελάτη και συγκρίνοντας σε τακτά χρονικά διαστήματα την κίνηση του λογαριασμού με την αναμενόμενη κίνηση, όπως αυτή είχε δηλωθεί κατά το άνοιγμα του λογαριασμού καθώς και με την κίνηση του λογαριασμού και τη φύση των συναλλαγών που διενεργούνται από άλλους πελάτες που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα εργασιών. Σημαντικές αποκλίσεις πρέπει να τυγχάνουν περαιτέρω διερεύνησης και τα πορίσματα να καταγράφονται σε ξεχωριστό σημείωμα το οποίο καταχωρείται στο φάκελο του πελάτη.

224. Περαιτέρω, οι διαδικασίες θα πρέπει να καλύπτουν πελάτες που δεν έχουν άμεση επαφή με το πιστωτικό ίδρυμα, αδρανείς λογαριασμούς που παρουσιάζουν ξαφνική κίνηση, ασυνήθιστες συναλλαγές που διενεργούνται μέσω των αυτόματων ταμειακών μηχανών, πρόωρες εξοφλήσεις δανείων, κ.α.. Απαραίτητη είναι και η παρακολούθηση των καταθέσεων και/ή αναλήψεων μετρητών είτε διενεργούνται με μια πράξη ή με περισσότερες συνδεδεμένες. Τα αυτοματοποιημένα/ηλεκτρονικά συστήματα διευθυντικής πληροφόρησης και διοίκησης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται επίσης για την εξαγωγή πληροφοριών σε σχέση με στοιχεία που ελλείπουν από τα έγγραφα ανοίγματος των λογαριασμών, την ταυτότητα και οικονομικό προφίλ του πελάτη, και συνολικά στοιχεία για την επιχειρηματική σχέση του πελάτη με το πιστωτικό ίδρυμα.

225. Γενικά, τα ηλεκτρονικά/αυτοματοποιημένα συστήματα θα πρέπει να είναι ικανά να αθροίζουν τα υπόλοιπα και την κίνηση όλων των συνδεδεμένων λογαριασμών πάνω σε ενοποιημένη βάση και να ανιχνεύουν ασυνήθεις ή ύποπτους τύπους

συναλλαγών και δραστηριότητες. Αυτό μπορεί να γίνει με τον καθορισμό ορίων για συγκεκριμένο τύπο ή κατηγορία λογαριασμών (π.χ. λογαριασμοί υψηλού κινδύνου) ή συναλλαγών (π.χ. καταθέσεις ή αποσύρσεις σε μετρητά, εισερχόμενα και εξερχόμενα εμβάσματα πάνω από ένα προκαθορισμένο όριο) λαμβάνοντας υπόψη το οικονομικό προφίλ του πελάτη, τη χώρα προέλευσης, την πηγή και τον προορισμό των χρημάτων, τους αντισυμβαλλόμενους, τον τύπο της συναλλαγής ή άλλους παράγοντες κινδύνου. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίδεται σε συναλλαγές που υπερβαίνουν τα προκαθορισμένα όρια. Ορισμένοι τύποι συναλλαγών θα πρέπει να θέτουν σε εγρήγορση τους μηχανισμούς του πιστωτικού ιδρύματος ότι ένας πελάτης πιθανόν να εμπλέκεται σε ασυνήθεις ή ύποπτες δραστηριότητες. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν συναλλαγές που δεν φαίνονται λογικές από οικονομικής ή εμπορικής σκοπιάς ή περιλαμβάνουν μεγάλα ποσά σε μετρητά ή άλλα χρηματικά μέσα ή αρκετά μεγάλα εισερχόμενα εμβάσματα που δεν συνάδουν με τις φυσιολογικές και αναμενόμενες συναλλαγές του πελάτη. Πολύ υψηλή κίνηση του λογαριασμού, ασυμβίβαστη με το μέγεθος του υπολοίπου, μπορεί να είναι ένδειξη ότι νομιμοποιούνται έσοδα από παράνομες δραστηριότητες μέσω του λογαριασμού.

226. Η αποτελεσματικότητα ενός συστήματος παρακολούθησης στον εντοπισμό ασυνήθιστης δραστηριότητας, θα εξαρτηθεί από την ποιότητα των παραμέτρων και των κριτηρίων που καθορίζουν τα σενάρια των προειδοποιητικών μηνυμάτων και από την ικανότητα του προσωπικού να αξιολογεί και να ενεργεί κατάλληλα ως προς αυτά τα αποτελέσματα. Οι ανάγκες κάθε πιστωτικού ιδρύματος θα είναι συνεπώς διαφορετικές και κάθε σύστημα θα ποικίλει ανάλογα με τη σχετική εκτίμηση κινδύνου και τις δυνατότητές του ανάλογα με το μέγεθος, τη φύση και την πολυπλοκότητα του ιδρύματος. Είναι σημαντικό να υπάρχει ισορροπία στον καθορισμό των προειδοποιητικών μηνυμάτων, έτσι ώστε να μην παράγεται μεγάλος αριθμός «ψευδών θετικών» μηνυμάτων που απαιτούν υπερβολικούς πόρους για διερεύνηση αλλά και ούτε και μικρό αριθμό μηνυμάτων αυξάνοντας έτσι τον κίνδυνο να μην εντοπιστούν ύποπτες συναλλαγές. Ουσιαστικής σημασίας για τον καθορισμό των συστημάτων είναι και η αξία που προσδίδεται, δηλαδή εάν δημιουργούν τις συνθήκες για αληθώς θετικό αποτέλεσμα (true positive) ή όχι. Σε κάθε περίπτωση, το πιστωτικό ίδρυμα διατυπώνει εγγράφως τις παραμέτρους, κριτήρια και τυχόν όρια που καθορίζουν τα σχετικά σενάρια των προειδοποιητικών μηνυμάτων.

227. Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω, ο καθορισμός των παραμέτρων και των σεναρίων πρέπει να βασίζεται στην αξιολόγηση κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, του πιστωτικού ιδρύματος και στους συγκεκριμένους κινδύνους που αντιμετωπίζει το πιστωτικό ίδρυμα. Επίσης, θα πρέπει να τυγχάνουν επικαιροποίησης περιοδικά για να λαμβάνουν υπόψη και να αντικατοπτρίζουν τις αλλαγές στους νόμους και οδηγίες, καθώς και οποιεσδήποτε άλλες πληροφορίες καθορίζει το πιστωτικό ίδρυμα ως σχετικές.

228. Για τα μη επαρκώς αιτιολογημένα προειδοποιητικά μηνύματα (alerts), θα ακολουθείται η διαδικασία του Μέρους 7 της παρούσας Οδηγίας.

229. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το προσωπικό που ασχολείται με την παρακολούθηση και διερεύνηση των προειδοποιητικών μηνυμάτων έχει τύχει της κατάλληλης και επαρκούς εκπαίδευσης προς αυτό το σκοπό.

230. Οι διαδικασίες παρακολούθησης λογαριασμών και συναλλαγών θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μέτρα για την παρακολούθηση (π.χ. audit trail) των προειδοποιητικών μηνυμάτων και την εξασφάλιση της κατάλληλης διαχείρισης τους.

231. Για να διασφαλίζεται η ορθή και αποτελεσματική λειτουργία των διαδικασιών σε σχέση με την εξέταση και διερεύνηση των προειδοποιητικών μηνυμάτων που παράγει το ηλεκτρονικό σύστημα, τα πιστωτικά ιδρύματα ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση των εργασιών τους θα πρέπει να εφαρμόσουν την «αρχή του ελέγχου από δεύτερο πρόσωπο». Επιπρόσθετα, η διαχείριση των προειδοποιητικών μηνυμάτων θα πρέπει να τυγχάνει ελέγχου από τον Εσωτερικό Ελεγκτή.

232. Τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να βεβαιώνονται ότι τα δεδομένα που είναι αποθηκευμένα στο τραπεζικό σύστημα είναι ακριβή και έγκυρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα που ρέουν μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων για τους σκοπούς της παρακολούθησης των λογαριασμών και των συναλλαγών είναι πλήρη και ακριβή.

233. Τα ηλεκτρονικά αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης συναλλαγών θα πρέπει επίσης να μπορούν να παράγουν στατιστικά στοιχεία τόσο για τον κάθε πελάτη ξεχωριστά όσο και για κατηγορίες πελατών με κοινά χαρακτηριστικά. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να παρακολουθούν τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία ανά τακτά χρονικά διαστήματα ανάλογα και με την εμπλεκόμενο κίνδυνο και να

εφαρμόζουν επιπρόσθετα μέτρα δέουσας επιμέλειας στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητο.

234. Το πιστωτικό ίδρυμα αξιολογεί το σύστημα παρακολούθησης συναλλαγών και λογαριασμών τουλάχιστον μία φορά κάθε 2 χρόνια ή αν χρειαστεί νωρίτερα. Η αξιολόγηση θα πρέπει να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, την ορθότητα των πηγών δεδομένων, τη διαχείριση και διευθυντική εποπτεία, την πολιτική, διαδικασίες και ελέγχους, την αποτελεσματικότητά του και κατά πόσον ανταποκρίνεται στους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή/και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που ανέλαβε το ίδρυμα.

235. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζουν ότι οι πόροι που διαθέτουν τόσο σε ανθρώπινο δυναμικό όσο και τεχνολογία είναι επαρκής για τη σωστή και έγκαιρη εξέταση και διερεύνηση των προειδοποιητικών μηνυμάτων που παράγει το ηλεκτρονικό σύστημα.

5. ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΜΕΤΡΗΤΩΝ

5.1 Καταθέσεις Μετρητών

236. Παρά το ραγδαία μεταβαλλόμενο πρόσωπο της εγκληματικότητας, την αύξηση της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο και τις συνεχώς διαφοροποιημένες πρακτικές που χρησιμοποιούν οι παράνομοι, η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες που εντοπίστηκε από τις διωκτικές αρχές σε Ευρωπαϊκό επίπεδο παραμένει συντριπτικά παραδοσιακή. Παρόλο που η χρήση των μετρητών έχει σταδιακά μειωθεί από το καταναλωτικό κοινό, εντούτοις είναι μια από τις προτιμητέες μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τη νομιμοποίηση των εσόδων από όλους τους τύπους των εγκλημάτων. Τα μετρητά συνήθως χρησιμοποιούνται στο στάδιο της τοποθέτησης, αλλά διαδραματίζουν επίσης ρόλο και στα άλλα δυο στάδια νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Σημειώνεται ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση ένα μεγάλο ποσοστό (περίπου 30%) των αναφορών ύποπτων συναλλαγών προέρχεται από τη χρήση των μετρητών.[6]

237. Συνεπώς, ο πιο αποτελεσματικός τρόπος παρεμπόδισης αλλά και εντοπισμού δραστηριοτήτων νομιμοποίησης εσόδων παράνομου χρήματος βρίσκεται στο αρχικό στάδιο όταν γίνεται προσπάθεια από εγκληματίες να τοποθετήσουν τα μετρητά που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες στο χρηματοοικονομικό σύστημα.

238. Ως εκ τούτου, επιβάλλεται όπως τα πιστωτικά ιδρύματα εφαρμόσουν κατάλληλες διαδικασίες για αποδοχή και έλεγχο καταθέσεων μετρητών για ποσά ίσα ή που υπερβαίνουν τα 10.000 ευρώ ή το ισοδύναμο σε ξένα νομίσματα. Συγκεκριμένα, τα πιστωτικά ιδρύματα καλούνται, ανάλογα με τον καθ' υπολογιζόμενο κίνδυνο, να ασκούν έλεγχο για τη διαπίστωση της πηγής και προέλευσης των μετρητών καθώς επίσης και κατά πόσον το ύψος και η φύση της συναλλαγής συνάδει με τις δραστηριότητες/εργασίες και το οικονομικό προφίλ του πελάτη. Επιπρόσθετα και ανάλογα με τα όρια και ελέγχους που θα θέσει το κάθε πιστωτικό ίδρυμα, θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία για τον οικονομικό, εμπορικό ή άλλο σκοπό της κατάθεσης σε μετρητά, η οποία θα πρέπει να εκτελείται μετά από έγκριση που λαμβάνεται από ανώτερη αρχή. Παρόμοιοι έλεγχοι θα πρέπει να διενεργούνται και για καταθέσεις μετρητών κάτω από 10.000 ευρώ ή το ισοδύναμο σε ξένα νομίσματα όταν εγείρονται υποψίες ότι η συναλλαγή πιθανόν να συνδέεται με νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

[6] https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/cash-still-king-criminals-prefer-cash-for-money-laundering

5.2 Καταθέσεις μετρητών που έχουν εισαχθεί από το εξωτερικό

5.2.1 Απαγόρευση αποδοχής καταθέσεων μετρητών σε ξένο συνάλλαγμα που έχουν εισαχθεί από το εξωτερικό.

239. Απαγορεύεται στα πιστωτικά ιδρύματα να αποδέχονται καταθέσεις μετρητών σε ξένο συνάλλαγμα αξίας ίσης ή μεγαλύτερης των 10.000 ευρώ που έχουν εισαχθεί από το εξωτερικό όταν:

(i) αυτά δεν συνοδεύονται από τη σχετική δήλωση εισαγωγής προς το Τμήμα Τελωνείων ("Δήλωση ρευστών διαθεσίμων") βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 1889/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους ελέγχους ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Κοινότητα[7] και του περί Ελέγχου Ρευστών Διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Κοινότητα και της Άσκησης Ενδοκοινοτικών Ελέγχων σε Ρευστά Διαθέσιμα Νόμου (Ν. 53(Ι) του 2009)[8] ή

(ii) η δήλωση εισαγωγής περιέχει ελλιπή, ψευδή ή αναληθή στοιχεία.

240. Συναφώς, διευκρινίζεται ότι βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 1889/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους ελέγχους ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Κοινότητα και του περί Ελέγχου Ρευστών Διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Κοινότητα και της Άσκησης Ενδοκοινοτικών Ελέγχων σε Ρευστά Διαθέσιμα Νόμου (Ν. 53(Ι) του 2009), κάθε φυσικό πρόσωπο που εισέρχεται στην Κύπρο προερχόμενο από τρίτη χώρα ή άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μεταφέρει ρευστά διαθέσιμα αξίας ίσης ή μεγαλύτερης των 10.000 ευρώ υποχρεούται να δηλώσει το εν λόγω ποσό σε αρμόδιο λειτουργό του Τμήματος Τελωνείων.

241. Για καταθέσεις μετρητών σε ξένο συνάλλαγμα που έχουν εισαχθεί από το εξωτερικό και οι οποίες ισούνται ή υπερβαίνουν το προαναφερόμενο ποσό, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να λαμβάνουν και αρχειοθετούν μαζί με τη συναλλαγή, το πρωτότυπο της σχετικής δήλωσης εισαγωγής. Τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν υποχρέωση όπως ενημερώνουν άμεσα το Τμήμα Τελωνείων για όλες τις περιπτώσεις πελατών που προτίθενται να προβούν σε κατάθεση μετρητών σε ξένο συνάλλαγμα που έχουν εισαχθεί από το εξωτερικό τα οποία δεν

[7] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005R1889&from=EL
[8] http://www.mof.gov.cy/mwg-internal/de5fs23hu73ds/progress?id=PVdtZkLYnQtLbcRt7JXvklWpqzDlxtIy16jhkKoMgV8,

συνοδεύονται από τη σχετική δήλωση εισαγωγής ή η δήλωση εισαγωγής που παρουσιάζεται περιέχει ελλιπή, ψευδή ή αναληθή στοιχεία.

5.2.2 Αποδοχή καταθέσεων μετρητών σε ξένο συνάλλαγμα

242. Μεμονωμένη κατάθεση μετρητών σε ξένο συνάλλαγμα που έχει εισαχθεί στην Κύπρο από το εξωτερικό πέραν από το ισότιμο των 100.000 ευρώ, από οποιοδήποτε πρόσωπο ή ομάδα συνδεδεμένων προσώπων, θα γίνεται αποδεκτή μόνο με τη γραπτή έγκριση του Λειτουργού Συμμόρφωσης του πιστωτικού ιδρύματος.

243. Περαιτέρω, η διενέργεια καταθέσεων μετρητών σε ξένο συνάλλαγμα πάνω σε συνεχή και τακτική βάση οι οποίες ξεπερνούν ή προβλέπεται ότι θα ξεπεράσουν το ισότιμο των 100.000 ευρώ, εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους, από οποιοδήποτε πρόσωπο ή ομάδα συνδεδεμένων προσώπων, θα γίνονται αποδεκτές μόνο με τη γραπτή έγκριση του Λειτουργού Συμμόρφωσης του πιστωτικού ιδρύματος. Νοείται ότι κατάθεση μετρητών κάτω από το όριο των 100.000 ευρώ, από οποιοδήποτε πρόσωπο ή ομάδα συνδεδεμένων προσώπων, θα πρέπει, επίσης, να τυγχάνει της γραπτής έγκρισης του Λειτουργού Συμμόρφωσης όταν, ως αποτέλεσμα της εν λόγω κατάθεσης, το συνολικό άθροισμα των καταθέσεων σε μετρητά που έχουν διενεργηθεί από το συγκεκριμένο πρόσωπο ή ομάδα συνδεδεμένων προσώπων, εντός του ιδίου ημερολογιακού έτους, θα υπερβεί το ισότιμο των 100.000 ευρώ.

5.2.3 Ορισμοί ομάδας συνδεδεμένων προσώπων και συνδεδεμένων καταθέσεων μετρητών

244. "Ομάδα συνδεδεμένων προσώπων" αποτελούν:

(i) μέλη μιας οικογένειας (δηλ. ο σύζυγος, η σύζυγος και τα τέκνα),

(ii) φυσικό πρόσωπο και επιχείρηση στην οποία το φυσικό πρόσωπο και οποιοδήποτε μέλος της οικογένειάς του είναι συνέταιρος ή μέλος ή διευθυντής ή πραγματικός δικαιούχος ή έχει καθοιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο,

(iii) φυσικό πρόσωπο και εταιρεία στην οποία το φυσικό πρόσωπο είναι διευθυντής ή κατέχει ουσιαστικό συμφέρον είτε από μόνος του είτε μαζί με άλλα μέλη της οικογένειάς του είτε μαζί με άλλους συνεταίρους,

(iv) νομικό πρόσωπο και μητρική εταιρεία, θυγατρικές, συνεξαρτημένες, συνδεδεμένες εταιρείες ή άλλες οντότητες που έχουν ουσιαστικό συμφέρον στο νομικό πρόσωπο, και

(v) δύο ή περισσότερα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, τα οποία έχουν οικονομική αλληλεξάρτηση ή συνδέονται με τέτοιο τρόπο που μπορεί να θεωρηθούν ότι αντιπροσωπεύουν ενιαίο κίνδυνο.

245. Για σκοπούς των πιο πάνω, "ουσιαστικό συμφέρον" σε εταιρεία σημαίνει το συμφέρον σε οποιαδήποτε τάξη μετοχών του κεφαλαίου της εταιρείας με ποσοστό 25% ή περισσότερο στην τάξη των μετοχών αυτών ή συμφέρον το οποίο δίνει την ικανότητα σε κάποιο να αποφασίζει, με οποιαδήποτε τρόπο, την εκλογή της πλειοψηφίας των συμβούλων της εταιρείας ή να ασκεί σημαντική επιρροή.

5.2.4 <u>Εσωτερικές διαδικασίες και ευθύνες του Λειτουργού Συμμόρφωσης</u>

246. Αιτήσεις για αποδοχή καταθέσεων μετρητών σε ξένο συνάλλαγμα που αναφέρονται στις παραγράφους πιο πάνω, θα πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς προς το Λειτουργό Συμμόρφωσης από τους αρμόδιους λειτουργούς των καταστημάτων/μονάδων του πιστωτικού ιδρύματος που τηρείται ο πελατειακός λογαριασμός και θα πρέπει να συνοδεύονται από πλήρη στοιχεία για τον πελάτη, τις δραστηριότητες του, τη φύση της συναλλαγής, την πηγή των μετρητών και, για πελάτες που προτίθενται να διενεργούν καταθέσεις πάνω σε συνεχή και τακτική βάση, αντίγραφα των πιο πρόσφατων ετήσιων ελεγμένων λογαριασμών τους ή/και των διευθυντικών οικονομικών καταστάσεων τους ("management accounts"). Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης, αφού εξετάσει την αίτηση και τα υποβληθέντα στοιχεία, κοινοποιεί γραπτώς την απόφαση του για αποδοχή ή μη της κατάθεσης -εάν αφορά πελάτη που ζητεί τη διενέργεια μιας μεμονωμένης συναλλαγής- ή την αποδοχή των καταθέσεων - εάν αφορά πελάτες που ζητούν τη διενέργεια καταθέσεων μετρητών πάνω σε συνεχή και τακτική βάση. Αντίγραφα των αιτήσεων και της απόφασης του Λειτουργού Συμμόρφωσης θα πρέπει να τηρούνται σε ξεχωριστό φάκελο από το Λειτουργό Συμμόρφωσης καθώς και στο φάκελο του πελάτη.

247. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης θα πρέπει να βεβαιώνεται, μέσα στα πλαίσια της εφαρμογή της αρχής «γνώριζε τον πελάτη σου» και προτού δώσει τη γραπτή έγκριση του για αποδοχή μεμονωμένης κατάθεσης ή καταθέσεων σε τακτική και συνεχή βάση πέραν των καθορισθέντων ορίων, ότι το μέγεθος της κατάθεσης ή των καταθέσεων σε μετρητά ξένου συναλλάγματος συνάδει με την οικονομική κατάσταση και την ταμειακή ροή των επιχειρηματικών και άλλων δραστηριοτήτων του πελάτη. Περαιτέρω, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης πρέπει να βεβαιώνεται ότι έχουν εφαρμοστεί πλήρως οι διαδικασίες δέουσας επιμέλειας και προσδιορισμού της ταυτότητας του πελάτη που προνοούνται στο

Μέρος 4 της παρούσας Οδηγίας και ότι τα μετρητά δεν προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες.

248. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης θα πρέπει να καταγράφει και τηρεί τα πλήρη στοιχεία των πελατών ή ομάδας συνδεδεμένων πελατών (όνομα, διεύθυνση, αριθμό λογαριασμού(ών), κατάστημα/μονάδα τήρησης λογαριασμού(ών)) για τους οποίους έχει δώσει τη γραπτή έγκρισή του για αποδοχή μεμονωμένης κατάθεσης μετρητών ή σειράς καταθέσεων μετρητών πάνω σε συνεχή και τακτική βάση. Σχετικά, θα πρέπει ο Λειτουργός Συμμόρφωσης να τηρεί ξεχωριστά μητρώα για πελάτες που εμπλέκονται σε: (i) μεμονωμένες καταθέσεις μετρητών, και (ii) καταθέσεις μετρητών σε συνεχή και τακτική βάση.

249. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης παρακολουθεί, τουλάχιστον πάνω σε μηνιαία βάση, τον όγκο των καταθέσεων σε μετρητά ξένου συναλλάγματος που διενεργούνται από τους πελάτες για τους οποίους έχει δώσει τη γραπτή έγκριση του για αποδοχή τέτοιων καταθέσεων πάνω σε τακτική και συνεχή βάση. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης ετοιμάζει μηνιαία αναλυτική κατάσταση με στοιχεία για τις καταθέσεις σε μετρητά που έχουν διενεργήσει οι εν λόγω πελάτες κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά μήνα καθώς και τις συσσωρευμένες καταθέσεις για την περίοδο από την αρχή του έτους μέχρι το τέλος του υπό αναφορά μήνα.

5.2.5 Εξαιρούμενες καταθέσεις μετρητών

250. Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω, ισχύουν οι ακόλουθες εξαιρέσεις:

(i) Καταθέσεις ξένων νομισμάτων σε μετρητά από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας.

(ii) Καταθέσεις ξένων νομισμάτων σε μετρητά από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου στην Κύπρο.

(iii) Καταθέσεις ξένων νομισμάτων σε μετρητά από άλλα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Κύπρο.

5.3 Αναλήψεις μετρητών

251. Αναλήψεις μεγάλων ποσών σε μετρητά μπορεί να εκθέσουν τα πιστωτικά ιδρύματα σε κίνδυνο, όταν τα χρήματα χρησιμοποιηθούν από τους τελικούς παραλήπτες για τη χρηματοδότηση παράνομων δραστηριοτήτων ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

252. Ως εκ τούτου, καλούνται τα πιστωτικά ιδρύματα όπως εφαρμόσουν κατάλληλες διαδικασίες για έλεγχο των αναλήψεων μετρητών για ποσά που είναι ίσα ή υπερβαίνουν τα 10.000 ευρώ ή το ισοδύναμο σε ξένα νομίσματα. Συγκεκριμένα, τα πιστωτικά ιδρύματα καλούνται, ανάλογα με τον καθ' υπολογιζόμενο κίνδυνο, να ασκούν έλεγχο για τη διαπίστωση του σκοπού και του προορισμού των χρημάτων καθώς επίσης και κατά πόσον η συναλλαγή αυτή συνάδει με τις δραστηριότητες/εργασίες και το οικονομικό προφίλ του πελάτη. Επιπρόσθετα και ανάλογα με τα όρια και ελέγχους που θα θέσει το κάθε πιστωτικό ίδρυμα, θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία για τον οικονομικό, εμπορικό ή άλλο σκοπό για την κάθε ανάληψη η εκτέλεση της οποίας θα πρέπει να γίνεται κατόπιν έγκρισης που λαμβάνεται από ανώτερη αρχή.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ

6.1 Εισαγωγή

Ο Νόμος Άρθρα 68(1) και 68(2)

253. Το άρθρο 68(1) και (2) του Νόμου απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες να τηρούν τα ακόλουθα έγραφα και πληροφορίες, για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών μετά το τέλος της επιχειρηματικής τους σχέσης με τον πελάτη ή μετά την ημερομηνία της μεμονωμένης συναλλαγής:

(α) αντίγραφο των εγγράφων και των πληροφοριών που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη όπως ορίζονται στο Νόμο,

(β) τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία και αρχεία των συναλλαγών, τα οποία είναι αναγκαία για τον προσδιορισμό των συναλλαγών,

(γ) τα σχετικά έγγραφα της αλληλογραφίας με τους πελάτες και άλλα πρόσωπα με τους οποίους διατηρείται επιχειρηματική σχέση.

Οι υπόχρεες οντότητες διασφαλίζουν ότι όλα τα πιο πάνω έγγραφα τίθενται έγκαιρα και χωρίς καθυστέρηση στη διάθεση της ΜΟΚΑΣ και των αρμόδιων Εποπτικών Αρχών για σκοπούς εκτέλεσης των καθηκόντων που τους αναθέτει ο Νόμος.

254. Τα αντίγραφα των αποδεικτικών στοιχείων ταυτότητας των πελατών θα πρέπει να πιστοποιούνται από τον υπάλληλο που προβαίνει στην εξακρίβωση της ταυτότητας ή το τρίτο πρόσωπο στον οποίο το πιστωτικό ίδρυμα βασίζεται για σκοπούς εξακρίβωσης της ταυτότητας του πελάτη. Η εν λόγω πιστοποίηση πρέπει να φέρει το όνομα και υπογραφή του προσώπου που πιστοποιεί το έγγραφο, καθώς και ημερομηνία πιστοποίησης. Στην περίπτωση τρίτου προσώπου πρέπει να φέρει τη σφραγίδα του τρίτου προσώπου στο οποίο το πιστωτικό ίδρυμα βασίζεται για σκοπούς εξακρίβωσης της ταυτότητας του πελάτη.

255. Προκειμένου για φυσικά πρόσωπα μη Κύπριους ή/και νομικά πρόσωπα ή οντότητες που έχουν συσταθεί εκτός Κύπρου τα πιστωτικά ιδρύματα δύνανται να λαμβάνουν έγγραφα που φέρουν τη σφραγίδα "Apostille", σύμφωνα με τη Σύμβαση της Χάγης και τα οποία είναι μεταφρασμένα στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα για την κατανόηση του περιεχομένου αυτών. Τα εν λόγω έγγραφα που φέρουν τη σφραγίδα "Apostille" πρέπει να είναι τα πρωτότυπα και να φέρουν το διακριτικό αύξων αριθμό τον οποίο έχει καθορίσει η Κεντρική Αρχή στη χώρα έκδοσης τους. Το πιστωτικό ίδρυμα, αφού δει τα πρωτότυπα έγγραφα, δύναται να τηρήσει πιστά αντίγραφα των εν λόγω εγγράφων στο φάκελο του πελάτη. Τα εν λόγω αντίγραφα θα

πρέπει να πιστοποιηθούν από υπάλληλο του πιστωτικού ιδρύματος, να φέρουν το όνομα, την υπογραφή του εργοδοτουμένου που πιστοποιεί τα έγγραφα καθώς και την ημερομηνία πιστοποίησης.

Ο Νόμος Άρθρο 70Β(1), (2) και(3)

256. Το άρθρο 70Β του Νόμου, προνοεί όπως η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διενεργείται δυνάμει των διατάξεων του Νόμου υπόκειται στις διατάξεις του Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου. Επίσης, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, υποβάλλονται σε επεξεργασία από τις υπόχρεες οντότητες μόνο για σκοπούς των διατάξεων του Νόμου και δεν υποβάλλονται σε οποιαδήποτε άλλη ασύμβατη επεξεργασία. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς άλλους από αυτούς που προβλέπονται στο Νόμο, όπως οι εμπορικοί σκοποί, απαγορεύεται.

Ο Νόμος Άρθρο 70Β(4)

257. Οι υπόχρεες οντότητες οφείλουν να παρέχουν στους νέους πελάτες τους τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 11(1) του Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου, πριν από την έναρξη επιχειρηματικής σχέσης ή τη διεξαγωγή μεμονωμένης συναλλαγής. Οι υπόχρεες οντότητες θα πρέπει να παρέχουν ενημέρωση στους νέους πελάτες τους πριν την έναρξη της επιχειρηματικής σχέσης ή τη διεξαγωγή μεμονωμένης συναλλαγής για την επεξεργασία στην οποία υποβάλλονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει των διατάξεων του Νόμου για σκοπούς παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Ο Νόμος Άρθρο 70Β(5)

258. Το δικαίωμα πρόσβασης του υποκείμενου των δεδομένων στα δεδομένα που το αφορούν δύναται να αρθεί εν μέρει ή εν όλω σύμφωνα με τις διατάξεις του Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου -

(α) για σκοπούς ορθής εκπλήρωσης των καθηκόντων των υπόχρεων οντοτήτων και των εποπτικών αρχών, όπως αυτά απορρέουν από το Νόμο,

(β) για να μην παρεμποδίζεται η διενέργεια επίσημων ή νομικών ερευνών, αναλύσεων ή διαδικασιών για τους σκοπούς του Νόμου και να εξασφαλίζεται ότι δεν διακυβεύονται η πρόληψη, η διερεύνηση και ο εντοπισμός της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Ο Νόμος Άρθρο 70Β(6)

259. Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει των διατάξεων του Νόμου με σκοπό την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας θεωρείται ζήτημα δημόσιου ενδιαφέροντος σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.

Ο Νόμος Άρθρο 68Β

260. Περαιτέρω, τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν όπως εφαρμόζουν συστήματα και διαδικασίες που καθιστούν δυνατή την έγκαιρη ανταπόκριση σε ερωτήματα της ΜΟΚΑΣ ή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ή άλλης εποπτικής αρχής με την απαραίτητη δικαιοδοσία ως προς το εάν τηρούν ή είχαν τηρήσει κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών επιχειρηματική σχέση με συγκεκριμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα καθώς και ως προς το είδος αυτής της επιχειρηματικής σχέσης.

261. Η ΜΟΚΑΣ χρειάζεται να εντοπίζει με επαρκή στοιχεία τη διαδρομή του παράνομου χρήματος συμπεριλαμβανομένου τον τελικό προορισμό και να διαμορφώνει το οικονομικό προφίλ του υπό διερεύνηση λογαριασμού και πελάτη. Για να μπορέσει να πετύχει τα πιο πάνω, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι μέσα στα πλαίσια της διερεύνησης μιας ύποπτης συναλλαγής από τη ΜΟΚΑΣ, θα είναι σε θέση να παράσχουν έγκαιρα τις πιο κάτω πληροφορίες:

(i) την ταυτότητα των κατόχων του λογαριασμού,

(ii) την ταυτότητα των πραγματικών ιδιοκτητών/δικαιούχων του λογαριασμού,

(iii) την ταυτότητα των προσώπων που έχουν δικαίωμα χειρισμού του λογαριασμού,

(iv) στοιχεία που αφορούν τον όγκο και τις συναλλαγές που διεξάγονται μέσω του λογαριασμού,

(v) συνδεδεμένους λογαριασμούς,

(vi) σε σχέση με συγκεκριμένες συναλλαγές:

1. την πηγή των χρημάτων,
2. τον τύπο και το ποσό του νομίσματος της συναλλαγής,
3. τον τρόπο με τον οποίο τα χρήματα έχουν κατατεθεί ή αποσυρθεί, δηλαδή μετρητά, επιταγές, ηλεκτρονικά εμβάσματα κτλ,
4. την ταυτότητα του προσώπου που διενέργησε τη συναλλαγή,
5. τον προορισμό των χρημάτων,
6. τη φύση των οδηγιών και της εξουσιοδότησης που έχουν δοθεί, και
7. τον τύπο και τον αριθμό αναγνώρισης του λογαριασμού που εμπλέκεται στη συναλλαγή.

6.2 Μορφή των στοιχείων

262. Αναγνωρίζεται ότι αντίγραφα όλων των στοιχείων και εγγράφων δεν μπορούν πρακτικά να τηρούνται επ' αόριστον και, συνεπώς, είναι απαραίτητο να τεθούν κάποιες προτεραιότητες. Παρόλο που ο Νόμος καθορίζει συγκεκριμένη περίοδο τήρησης αρχείου, τονίζεται ότι στις περιπτώσεις όπου τα στοιχεία και έγγραφα σχετίζονται με έρευνες που είναι ακόμη σε εξέλιξη, τότε αυτά πρέπει να φυλάσσονται μέχρις ότου η αρμόδια αρχή που διεξάγει την έρευνα επιβεβαιώσει ότι η διερεύνηση έχει ολοκληρωθεί και ότι η υπόθεση έχει κλείσει.

263. Αναγνωρίζεται επίσης ότι τήρηση των στοιχείων ταυτότητας, συναλλαγών, αλληλογραφίας και άλλων πληροφοριών που συνθέτουν το οικονομικό προφίλ του πελάτη δημιουργεί ένα τεράστιο όγκο εγγράφων που χρειάζεται να φυλαχτεί. Ως εκ τούτου, η τήρηση των στοιχείων μπορεί να γίνει και σε άλλες μορφές, εκτός από τα πρωτότυπα έγγραφα, π.χ. σε ηλεκτρονική ή άλλες παρόμοιες μορφές. Ο βασικός σκοπός είναι να μπορούν τα πιστωτικά ιδρύματα να ανακτούν τις σχετικές πληροφορίες έγκαιρα και χωρίς καθυστέρηση.

264. Ενόψει των πιο πάνω, όταν τα πιστωτικά ιδρύματα καθορίζουν την πολιτική τους για τήρηση εγγράφων και αρχείου, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τόσο τις απαιτήσεις του Νόμου όσο και τις πιθανές ανάγκες της ΜΟΚΑΣ και των αρμόδιων εποπτικών αρχών.

Ο Νόμος Άρθρο 47

265. Το άρθρο 47 του Νόμου προνοεί ότι στις περιπτώσεις που οι σχετικές πληροφορίες βρίσκονται καταχωρημένες σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, πρέπει να είναι δυνατή η παρουσίαση τους σε μορφή που είναι ορατή και αναγνώσιμη, έτσι που να μπορούν να διαβιβαστούν αυτούσιες στη ΜΟΚΑΣ.

6.3 Ηλεκτρονικές μεταφορές χρηματικών ποσών

Κανονισμός (ΕΕ) 2015/847

266. Στις 26 Ιουνίου 2017 τέθηκε σε ισχύ ο Κανονισμός (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Μαΐου 2015 σχετικά με τα στοιχεία που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών και την κατάργηση του ΕΚ 1781/2006[9]. Σκοπός του εν λόγω Κανονισμού είναι η ευθυγράμμιση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας με τη σύσταση αριθ.16 των διεθνών προτύπων για την παρεμπόδιση και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και της διάδοσης των πυρηνικών όπλων, η οποία υιοθετήθηκε το 2012 από την FATF.

[9] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.141.01.0001.01.ELL&toc=OJ:L:2015:141:FULL

267. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2015/847 έχει ως στόχο να καταστήσει δυσχερέστερη την κατάχρηση των μεταφορών κεφαλαίων για χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και άλλες οικονομικές εγκληματικές πράξεις και να δώσει τη δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να εντοπίζουν πλήρως τις μεταφορές αυτές όταν αυτό είναι απαραίτητο για λόγους παρεμπόδισης, εντοπισμού και διερεύνησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

268. Προς το σκοπό αυτό ο Κανονισμός (ΕΕ) 2015/847 -

- καθορίζει κανόνες σχετικά με τα στοιχεία των πληρωτών και των δικαιούχων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών, σε οποιοδήποτε νόμισμα, όταν τουλάχιστον ένας από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών που εμπλέκεται στη μεταφορά ποσών είναι εγκατεστημένος στην Ένωση·

- απαιτεί από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου και τον ενδιάμεσο πάροχο υπηρεσιών πληρωμών να θεσπίσουν αποτελεσματικές διαδικασίες ώστε να διαπιστώσουν κατά πόσον υπάρχουν ελλείψεις στα στοιχεία του πληρωτή και του δικαιούχου· και

- απαιτεί από το πάροχο υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου και ενδιάμεσο πάροχο υπηρεσιών πληρωμών να εφαρμόσουν αποτελεσματικές διαδικασίες βάσει κινδύνου, που θα καθορίζουν εάν θα εκτελείται, θα απορρίπτεται, ή θα αναστέλλεται η μεταφορά χρηματικών ποσών που δεν συνοδεύεται από τις απαιτούμενες πλήρεις πληροφορίες για τον πληρωτή και το δικαιούχο και για τη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων παρακολούθησης.

269. Ωστόσο, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2015/847 δεν καθορίζει λεπτομερώς τι πρέπει να κάνουν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών και οι ενδιάμεσοι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών για να συμμορφωθούν. Συνεπώς, το άρθρο 25 του εν λόγω Κανονισμού απαιτεί από τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ΕΕΑ) να εκδώσουν κατευθυντήριες γραμμές στις αρμόδιες αρχές και στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λάβουν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών και οι ενδιάμεσοι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών για να συμμορφωθούν με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/847, ιδιαίτερα όσον αφορά την εφαρμογή των άρθρων 7, 8, 11 και 12.

270. Στις 22 Σεπτεμβρίου 2017, οι ΕΕΑ εξέδωσαν κοινές κατευθυντήριες γραμμές[10] σχετικά με τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνουν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών προκειμένου να εντοπίζουν στοιχεία που απουσιάζουν ή ελλιπή στοιχεία για τον πληρωτή ή το δικαιούχο και τις διαδικασίες που θα πρέπει να εφαρμόζουν για τη διαχείριση των μεταφορών χρηματικών ποσών που δεν συνοδεύονται από τα απαιτούμενα στοιχεία. Συνεπώς, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να λάβουν υπόψη τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές κατά την εφαρμογή των υποχρεώσουν τους που απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/847 και την παρούσα Οδηγία.

Ο Νόμος
Άρθρο 71

271. Το άρθρο 71 του Νόμου προνοεί ότι η μη εκτέλεση ή η καθυστέρηση εκτέλεσης οποιασδήποτε συναλλαγής για λογαριασμό πελάτη, από υπόχρεη οντότητα, λόγω μη παροχής επαρκών στοιχείων ή πληροφοριών, για τη φύση και τον οικονομικό ή εμπορικό σκοπό της συναλλαγής ή/και για τα εμπλεκόμενα μέρη, όπως απαιτείται από οδηγίες της αρμόδιας Εποπτικής Αρχής ή του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 ή λόγω γνώσης ότι τα χρήματα που βρίσκονται σε πίστη του λογαριασμού ή η συναλλαγή πιθανόν να συνδέονται με αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, δε θα λογίζεται ως παράβαση οποιασδήποτε συμβατικής ή άλλης υποχρέωσης του εν λόγω προσώπου προς τον πελάτη του.

[10] Κοινές κατευθυντήριες γραμμές βάσει του άρθρου 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 σχετικά με τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνουν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών προκειμένου να εντοπίζουν στοιχεία που απουσιάζουν ή ελλιπή στοιχεία για τον πληρωτή ή το δικαιούχο και τις διαδικασίες που θα πρέπει να εφαρμόζουν για τη διαχείριση των μεταφορών χρηματικών ποσών που δεν συνοδεύονται από τα απαιτούμενα στοιχεία. https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/guidelines-to-prevent-transfers-of-funds-can-be-abused-for-ml-and-tf/-/regulatory-activity/press-release

7. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΥΠΟΠΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ/ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

7.1 Εισαγωγή

272. Παρόλο που είναι δύσκολο να δοθεί ορισμός της ύποπτης συναλλαγής καθώς οι τύποι των ύποπτων συναλλαγών που μπορεί να χρησιμοποιηθούν από τους εγκληματίες που εμπλέκονται στη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας είναι σχεδόν απεριόριστοι, μια ύποπτη συναλλαγή είναι συνήθως ασυμβίβαστη με τις γνωστές και νόμιμες εργασίες του πελάτη ή τις προσωπικές του δραστηριότητες ή με το συνηθισμένο κύκλο εργασιών του συγκεκριμένου λογαριασμού ή γενικότερα με το οικονομικό προφίλ που έχει δημιουργήσει το πιστωτικό ίδρυμα για τον πελάτη του. Συνεπώς, είναι επιτακτική ανάγκη τα πιστωτικά ιδρύματα να βεβαιώνονται ότι πάντοτε κατέχουν επαρκείς πληροφορίες, ότι έχουν κτίσει ένα ουσιαστικό οικονομικό προφίλ και ότι γνωρίζουν τις δραστηριότητες των πελατών τους ούτως ώστε να είναι σε θέση έγκαιρα να αναγνωρίζουν ότι μια συναλλαγή ή σειρά συναλλαγών είναι ασυνήθης ή ύποπτη.

273. Επιπρόσθετα από την αναγνώριση ύποπτων συναλλαγών που σχετίζονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να διασφαλίζουν ότι υπάρχουν οι υποδομές για αναγνώριση ύποπτων συναλλαγών που εμπλέκονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η χρηματοδότηση τρομοκρατικών οργανώσεων γίνεται από έσοδα που προέρχονται τόσο από νόμιμες όσο και παράνομες πηγές. Ποινικές πράξεις για αποκόμιση εσόδων περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων απαγωγές (απαιτώντας λύτρα), εκβιασμούς (απαιτώντας χρήματα για «προστασία»), λαθρεμπόριο, φοροδιαφυγή, κλοπές, διαρρήξεις και εμπόριο ναρκωτικών. Νόμιμες μέθοδοι για την αποκόμιση εσόδων που χρησιμοποιούνται από τρομοκρατικές οργανώσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, είσπραξη συνδρομών, πώληση βιβλίων, πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις, δωρεές και διενέργεια εράνων για άντληση χρημάτων από το κοινωνικό σύνολο.

274. Συναλλαγές που τυχόν να συνδέονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας συνήθως αφορούν μικρά ποσά και δεν μπορούν να εντοπιστούν έγκαιρα. Για το λόγο αυτό τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να κατέχουν πάντα επαρκείς και πρόσφατες πληροφορίες για τους πελάτες τους και για τις οικονομικές τους δραστηριότητες και θα πρέπει να εφαρμόζουν τις κατάλληλες διαδικασίες ούτως ώστε να μπορούν να αναγνωρίζουν πότε μια συναλλαγή ή μια σειρά συνδεδεμένων συναλλαγών ή μια ασυνήθιστη συναλλακτική συμπεριφορά ενδεχομένως να συνδέεται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Επίσης, η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας συνδέεται κυρίως με τον τελικό προορισμό των κεφαλαίων αφού η πηγή και η προέλευση μπορεί να αφορά νόμιμες δραστηριότητες.

275. Τονίζεται ότι η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας έχει τεράστιο αντίκτυπο τόσο σε διεθνές επίπεδο όσο και σε εθνικό και για αυτό τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να βεβαιώνονται ότι υπάρχουν τα απαραίτητα μέτρα και έλεγχοι για πρόληψη.

7.2 Παραδείγματα ύποπτων συναλλαγών/δραστηριοτήτων

276. Ένας εγκληματίας που επιδιώκει να νομιμοποιήσει έσοδα από παράνομες δραστηριότητες ή να χρηματοδοτήσει την τρομοκρατία θα προσπαθήσει να χρησιμοποιήσει οποιοδήποτε προϊόν ή υπηρεσία που προσφέρεται από τα πιστωτικά ιδρύματα ως μέσον μετατροπής του χρήματος από παράνομο σε νόμιμο. Αυτή η διαδικασία μπορεί να ποικίλει από μια απλή συναλλαγή σε μετρητά μέχρι πιο επιτηδευμένες και περίπλοκες συναλλαγές. Κατάλογος που περιέχει παραδείγματα υπόπτων συναλλαγών/δραστηριοτήτων που συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας επισυνάπτεται στο Παράρτημα 4 της παρούσας Οδηγίας.

277. Ο εν λόγω κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός, ούτε περιέχει όλα τα είδη συναλλαγών που πιθανόν να χρησιμοποιηθούν και πρέπει να επικαιροποιείται και να προσαρμόζεται στις καταστάσεις και τους νέους τρόπους και μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας αφού είναι αδύνατος ο πλήρης καθορισμός τους. Παρόλα αυτά, ο σχετικός κατάλογος μπορεί να βοηθήσει τα πιστωτικά ιδρύματα και το προσωπικό τους στην αναγνώριση των κύριων τρόπων με τους οποίους νομιμοποιούνται τα παράνομα έσοδα και χρηματοδοτείται η τρομοκρατία και επίσης να κατανοήσουν τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται. Η επισήμανση από τα πιστωτικά ιδρύματα οποιασδήποτε από τις συναλλαγές που παρατίθενται στο εν λόγω παράρτημα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο περαιτέρω έρευνας και αιτία αναζήτησης επιπρόσθετων πληροφοριών ή/και εξηγήσεων αναφορικά με την πηγή και προέλευση των χρημάτων, τη φύση και τον οικονομικό/εμπορικό σκοπό της συναλλαγής καθώς και των γεγονότων που συνδέονται με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

7.3 Εσωτερική αναφορά ύποπτων συναλλαγών/δραστηριοτήτων

Ο Νόμος Άρθρο 27

278. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του Νόμου αποτελεί αδίκημα για οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο γνωρίζει, ή έχει εύλογη υποψία ότι άλλο πρόσωπο ενέχεται σε διάπραξη αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και οι πληροφορίες πάνω στις οποίες βασίζεται η γνώση ή η εύλογη υποψία περιήλθαν στην αντίληψή του κατά τη διάρκεια της απασχόλησης, του επαγγέλματος ή της επιχείρησής του· διαπράττει αδίκημα εάν δεν αποκαλύψει αυτές τις πληροφορίες, μόλις είναι ευλόγως δυνατό, μετά που περιέρχονται στην αντίληψη του, στη ΜΟΚΑΣ. Παράλειψη αποκάλυψης πληροφοριών

κάτω από αυτά τα γεγονότα τιμωρείται με φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) χρόνια ή με χρηματικό πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τα 5.000 ευρώ ή και τις δύο ποινές μαζί.

Ο Νόμος Άρθρο 26

279. Στις περιπτώσεις προσωπικού υπόχρεων οντοτήτων, το άρθρο 26 του Νόμου προνοεί ότι η εσωτερική αναφορά στο Λειτουργό Συμμόρφωσης συνιστά εκπλήρωση της νομικής υποχρέωσης για αποκάλυψη πληροφοριών που απορρέουν από το άρθρο 27. Ως εκ τούτου, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να βεβαιώνονται ότι όλο το προσωπικό γνωρίζει τις νομικές υποχρεώσεις του και το πρόσωπο (δηλαδή το Λειτουργό Συμμόρφωσης) στο οποίο θα αναφέρει τις γνώσεις ή υποψίες του για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Ο Νόμος 'Άρθρο 69Α

280. Σύμφωνα με το άρθρο 69Α, η "καλή τη πίστει" γνωστοποίηση πληροφοριών από υπόχρεη οντότητα ή από υπάλληλο ή από διευθυντή τέτοιας υπόχρεης οντότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 69, δεν αποτελεί παράβαση οποιασδήποτε συμβατικής ή νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής απαγόρευσης γνωστοποίησης πληροφοριών, ούτε συνεπάγεται οποιουδήποτε είδους ευθύνη για την υπόχρεη οντότητα ή τους διευθυντές ή τους υπαλλήλους της, ακόμη κι αν οι περιστάσεις δεν τους επέτρεπαν να γνωρίζουν ακριβώς ποια ήταν η βασική παράνομη δραστηριότητα και ανεξάρτητα από το εάν πράγματι διαπράχθηκε παράνομη δραστηριότητα.

Ο Νόμος 'Άρθρο 69Β

281. Τα πιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με το άρθρο 69Β του Νόμου, οφείλουν να παράσχουν προστασία από οποιαδήποτε απειλή ή εχθρική ενέργεια ή από οποιαδήποτε έκθεση σε απειλές ή εχθρικές ενέργειες και ειδικότερα από δυσμενείς ενέργειες ή διακρίσεις στον εργασιακό χώρο σε πρόσωπο το οποίο υποβάλλει εσωτερική αναφορά ή αναφορά στη Μονάδα για ύποπτες συναλλαγές δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 69.

282. Όλες οι "Εσωτερικές Εκθέσεις Αναφοράς Υποψιών για Νομιμοποίηση Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας", πρέπει να αρχειοθετούνται και να τηρούνται σε ξεχωριστό φάκελο από το Λειτουργό Συμμόρφωσης.

283. Ως μέρος της ανασκόπησης, θα πρέπει να εξεταστούν άλλοι συνδεδεμένοι λογαριασμοί ή σχέσεις του πελάτη για τον οποίο έγινε αναφορά. Η σχέση αυτή μπορεί να προκύπτει εμπορικά ή μέσω άλλων φυσικών προσώπων (επαγγελματίες μεσάζοντες, μέτοχοι, εξουσιοδοτημένοι υπογράφοντες, διευθυντές κλπ).

284. Από τη στιγμή της υποβολής της Εσωτερικής Έκθεσης Αναφοράς υποψίας, όλες οι μετέπειτα συναλλαγές του εμπλεκόμενου πελάτη και των άλλων συνδεδεμένων λογαριασμών θα πρέπει να παρακολουθούνται από το Λειτουργό Συμμόρφωσης.

285. Εάν ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης που περιγράφεται πιο πάνω, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης αποφασίσει όπως μη αποκαλύψει τις σχετικές πληροφορίες στη ΜΟΚΑΣ, τότε θα πρέπει να επεξηγήσει πλήρως τους λόγους για αυτή του την απόφαση στην "Αξιολόγηση Εσωτερικής Αναφοράς Υποψίας αναφορικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας" η οποία, όπως έχει ήδη αναφερθεί, πρέπει να αρχειοθετηθεί στο σχετικό φάκελο.

7.4 Εκθέσεις Αναφοράς προς τη ΜΟΚΑΣ

Ο Νόμος Άρθρο 70

286. Το άρθρο 70 του Νόμου απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες όπως αποφεύγουν τη διενέργεια συναλλαγών, για τις οποίες γνωρίζουν ή υποπτεύονται ότι συνδέονται με αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, προτού αναφέρουν την υποψία τους στη ΜΟΚΑΣ σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 69 του Νόμου. Όπως αναφέρεται πιο πάνω, η υποχρέωση αναφοράς στη Μονάδα περιλαμβάνει και απόπειρα διενέργειας τέτοιων ύποπτων συναλλαγών. Αν η αποφυγή της διενέργειας της συναλλαγής είναι αδύνατη ή ενδέχεται να εμποδίσει τη δίωξη των προσώπων υπέρ των οποίων διενεργείται η εικαζόμενη νομιμοποίηση εσόδων ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, οι υπόχρεες οντότητες, θα πρέπει να ενημερώσουν τη ΜΟΚΑΣ αμέσως μετά τη συναλλαγή.

287. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης πρέπει να συμπεριλαμβάνει στην Αναφορά Υποψίας όλες τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν τον πελάτη, συναλλαγές ή τις δραστηριότητες του, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στην κατοχή του.

288. Όλες οι αναφορές υποψίας των Λειτουργών Συμμόρφωσης προς τη ΜΟΚΑΣ πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες της σε εύλογο χρονικό διάστημα. Οι υπόχρεες οντότητες οφείλουν να εισάξουν σύστημα το οποίο θα τους επιτρέπει την παραγωγή των εν λόγω αναφορών υποψίας σε έντυπη μορφή για σκοπούς ελέγχου.

289. Μετά την υποβολή της αναφοράς υποψίας, το πιστωτικό ίδρυμα πιθανόν να επιθυμεί τη διακοπή της σχέσης με τον πελάτη για αποφυγή του κινδύνου που συνεπάγεται από τυχόν συνέχιση λειτουργίας του εν λόγω λογαριασμού. Σε μια τέτοια περίπτωση, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να επιδεικνύουν ιδιαίτερη προσοχή έτσι που, σύμφωνα με το άρθρο 48 του Νόμου, να μην αποκαλύπτουν στον πελάτη ότι έχει υποβληθεί αναφορά υποψίας στη ΜΟΚΑΣ Συνεπώς, πρέπει να υπάρχει μια στενή επαφή με τη ΜΟΚΑΣ για να αποφευχθεί η δημιουργία οποιωνδήποτε εμποδίων ή δυσκολιών στη διεξαγωγή των ερευνών.

290. Μετά την υποβολή της αναφοράς υποψίας, τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να ακολουθούν τυχόν οδηγίες που θα τους δώσει η ΜΟΚΑΣ, ιδιαίτερα κατά πόσον θα ολοκληρώσουν μια συγκεκριμένη συναλλαγή ή να διατηρήσουν σε λειτουργία το συγκεκριμένο λογαριασμό. Σημειώνεται ότι το άρθρο 26(2)(γ) του Νόμου παρέχει την εξουσία στη ΜΟΚΑΣ να δίδει οδηγίες στα πιστωτικά ιδρύματα όπως μη εκτελέσουν ή καθυστερήσουν την εκτέλεση εντολής πελάτη, χωρίς τέτοια ενέργεια να θεωρείται παραβίαση οποιασδήποτε συμβατικής ή άλλης υποχρέωσης του πιστωτικού ιδρύματος και των εργοδοτουμένων του.

291. Περαιτέρω, μετά την υποβολή αναφοράς υποψίας προς τη ΜΟΚΑΣ, οι εμπλεκόμενοι λογαριασμοί των πελατών καθώς και τυχόν άλλοι συνδεδεμένοι λογαριασμοί θα πρέπει να τεθούν κάτω από τη στενή παρακολούθηση του Λειτουργού Συμμόρφωσης.

8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ο Νόμος Άρθρο 58

292. Το άρθρο 58 του Νόμου απαιτεί από τις υπόχρεες οντότητες, την εφαρμογή επαρκών και κατάλληλων συστημάτων και διαδικασιών για την ενημέρωση των εργοδοτουμένων τους σχετικά με -

(i) τα συστήματα και τις διαδικασίες δυνάμει των απαιτήσεων του άρθρου 58 (α) – (ε) του Νόμου,

(ii) το Νόμο,

(iii) τις οδηγίες που εκδίδει η αρμόδια Εποπτική Αρχή,

(iv) τις εκάστοτε οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοοικονομικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, και

(v) τις σχετικές απαιτήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Περαιτέρω, το άρθρο 58(η) απαιτεί την τακτική εκπαίδευση του προσωπικού πάνω σε:

θέματα αναγνώρισης και χειρισμού συναλλαγών και δραστηριοτήτων οι οποίες πιθανόν να συνδέονται με αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότησης της τρομοκρατίας .

293. Κατά το σχεδιασμό του ετήσιου πλάνου εκπαίδευσης, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το μέγεθος των δραστηριοτήτων τους καθώς και τη φύση και την έκταση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στην οποία υπόκεινται. Η σχετική πληροφόρηση θα ληφθεί από την εθνική αξιολόγηση κινδύνων καθώς και την αξιολόγηση κινδύνου του ίδιου του ιδρύματος.

294. Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση πρέπει να ενημερώνονται για τις ευθύνες τους που απορρέουν από το Νόμο και την παρούσα Οδηγία καθώς και τις αλλαγές και τις νέες εξελίξεις στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο. Παρόλο που η εκπαίδευση της ανώτερης διοίκησης του πιστωτικού ιδρύματος δεν είναι η ίδια με αυτή που προσφέρεται στο υπόλοιπο προσωπικό του ιδρύματος, εντούτοις πρέπει να κατανοήσουν τη σημασία των απαιτήσεων του Νόμου και των σχετικών Οδηγιών, τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης και τους κινδύνους που διατρέχει το ίδρυμα. Χωρίς τη γενική κατανόηση των προαναφερόμενων

απαιτήσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση δεν μπορούν να παρέχουν κατάλληλη διευθυντική εποπτεία, να εγκρίνουν πολιτικές, διαδικασίες ή να παρέχουν επαρκείς πόρους για την αποτελεσματική παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

295. Η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών και των συστάσεων που περιέχονται στην Οδηγία και άλλες σχετικές εγκυκλίους της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου αναφορικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας εξαρτάται από το βαθμό που το προσωπικό των πιστωτικών ιδρυμάτων αντιλαμβάνεται τη σοβαρότητα των γεγονότων που οδήγησαν στη θέσπιση του Νόμου και από την έκταση που δίδει στο ζήτημα το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση. Υπάρχει προσωπική νομική ευθύνη στο κάθε μέλος του προσωπικού για παράλειψη αποκάλυψης πληροφοριών σε σχέση με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες εσωτερικής αναφοράς. Συνεπώς, όλο το προσωπικό των πιστωτικών ιδρυμάτων πρέπει να ενθαρρύνεται να συνεργάζεται και να αναφέρει, χωρίς καθυστέρηση, οτιδήποτε έρχεται στην αντίληψή του σε σχέση με συναλλαγές για τις οποίες υπάρχει έστω και η ελάχιστη υποψία ότι πιθανόν να σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών πράξεων.

296. Είναι σημαντικό τα πιστωτικά ιδρύματα να εισαγάγουν ολοκληρωμένα μέτρα έτσι που να διασφαλίσουν ότι το προσωπικό τους είναι πλήρως ενημερωμένο για τα καθήκοντα και τις ευθύνες του καθώς και τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το Νόμο. Τα καθήκοντα και οι ευθύνες του προσωπικού θα πρέπει να είναι καταγραμμένα σε εύκολα προσβάσιμο μέρος ώστε το προσωπικό να μπορεί να αναφέρεται σε αυτά καθ' όλη τη διάρκεια της εργοδότησής του. Σχετικά, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης του πιστωτικού ιδρύματος έχει την ευθύνη, σε συνεργασία με άλλα αρμόδια τμήματα του πιστωτικού ιδρύματος (π.χ. Τμήματα προσωπικού και εκπαίδευσης κτλ.) να ετοιμάζει και να εφαρμόζει, πάνω σε ετήσια βάση, πρόγραμμα επιμόρφωσης και εκπαίδευσης του Διοικητικού Συμβουλίου και του προσωπικού μέσα στα πλαίσια που καθορίζει ο Νόμος και η Οδηγία. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης οφείλει να παρακολουθεί και να αξιολογεί την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των σεμιναρίων και της παρεχόμενης επιμόρφωσης και εκπαίδευσης του προσωπικού και να ενημερώνει την Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση όταν εντοπιστούν αδυναμίες στην εφαρμογή του προγράμματος εκπαίδευσης/επιμόρφωσης του προσωπικού.

297. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης βεβαιώνεται ότι το πιστωτικό ίδρυμα τηρεί λεπτομερή στοιχεία για όλο το προσωπικό με τα εκπαιδευτικά σεμινάρια/προγράμματα που

πραγματοποιούνται σε σχέση με την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως :

(i) Όνομα εργοδοτουμένου ανά κατάστημα, ανά θέση (διευθυντικό προσωπικό, λειτουργοί, νεοεισερχόμενοι κλπ.). Ο κατάλογος να περιλαμβάνει όλο το προσωπικό του ιδρύματος έστω και αν δεν παρακολούθησε οποιοδήποτε σεμινάριο

(ii) Ημερομηνία συμμετοχής σε σεμινάριο, τίτλος και διάρκεια του σεμιναρίου καθώς και τα ονόματα των εκπαιδευτών,

(iii) κατά πόσον η διάλεξη/σεμινάριο ετοιμάστηκε εντός του πιστωτικού ιδρύματος ή προσφέρθηκε από εξωτερικό οργανισμό ή συμβούλους και

(iv) Περιληπτικά στοιχεία για το πρόγραμμα/περιεχόμενο των διαλέξεων/ σεμιναρίων

298. Ο χρόνος και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης του προσωπικού των διαφόρων τμημάτων θα πρέπει να προσαρμόζεται στις ανάγκες του προσωπικού καθώς και στο προφίλ κινδύνου του κάθε πιστωτικού ιδρύματος, Επίσης, η συχνότητα της εκπαίδευσης μπορεί να ποικίλει ανάλογα με τις τροποποιήσεις στις νομικές ή/και ρυθμιστικές απαιτήσεις, τα καθήκοντα του προσωπικού καθώς επίσης και οποιεσδήποτε άλλες αλλαγές υφίσταται το χρηματοοικονομικό σύστημα της χώρας.

299. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα πρέπει να στοχεύει στην ενημέρωση του προσωπικού για τις νέες εξελίξεις στον τομέα της παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας περιλαμβανομένων των πρακτικών μεθόδων και τάσεων που χρησιμοποιούνται από τους εγκληματίες για αυτό το σκοπό καθώς και στα εσωτερικά μέτρα που λαμβάνονται για προστασία του χρηματοοικονομικού συστήματος.

300. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα πρέπει να έχει διαφορετική δομή για νέο προσωπικό, προσωπικό εξυπηρέτησης πελατών, προσωπικό της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης, προσωπικό που μετακινείται από ένα τμήμα σε άλλο, ή προσωπικό που ασχολείται με την προσέλκυση νέων πελατών, το προσωπικό των τμημάτων που ασχολούνται με την προσφορά εξιδεικευμένων υπηρεσιών/προϊόντων όπως εμπορικές χρηματοδοτήσεις, ιδιωτική τραπεζική, προσφορά υπηρεσιών σε ναυτιλιακές εταιρείες, υπηρεσίες ανταποκριτή σε άλλα πιστωτικά ιδρύματα, η οποιοδήποτε άλλο σύνολο προσωπικού που κρίνεται αναγκαίο να λάβει εξειδικευμένη εκπαίδευση. Το νέο προσωπικό θα πρέπει να επιμορφώνεται, αμέσως μετά την πρόσληψη τους, για τη σημασία της πολιτικής παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και τις διαδικασίες, μέτρα και ελέγχους που εφαρμόζει το πιστωτικό ίδρυμα. Το προσωπικό εξυπηρέτησης πελατών θα πρέπει να εκπαιδευτεί στην εξακρίβωση ταυτότητας των νέων πελατών, στην επίδειξη της

δέουσας επιμέλειας πάνω σε διαρκή βάση, στο χειρισμό λογαριασμών υφιστάμενων πελατών και στην ανίχνευση των τύπων ασυνήθιστης και ύποπτης δραστηριότητας. Η εκπαίδευση θα πρέπει να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι το προσωπικό υπενθυμίζεται για τα καθήκοντα και υποχρεώσεις του και τηρείται ενήμερο για οποιεσδήποτε νέες εξελίξεις.

301. Είναι σημαντικό όπως όλο το άμεσα επηρεαζόμενο προσωπικό κατανοεί πλήρως την ανάγκη και εφαρμόζει με συνέπεια την πολιτική και διαδικασίες του πιστωτικού ιδρύματος για την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Ως εκ τούτου, η καλλιέργεια και η προώθηση της κουλτούρας κατανόησης της σπουδαιότητας του θέματος της παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι το κλειδί για την επιτυχή εφαρμογή της οποιασδήποτε πολιτικής και διαδικασιών.

9. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Ο Νόμος Άρθρο 68Α(1) και (2)

302. Το άρθρο 68Α(1) και (2) του Νόμου απαιτεί όπως οι υπόχρεες οντότητες που ανήκουν σε Όμιλο εφαρμόζουν πολιτικές και διαδικασίες σε επίπεδο ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών για την προστασία των δεδομένων, καθώς και των πολιτικών και των διαδικασιών για την ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο του ομίλου, για σκοπούς παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Επιπρόσθετα, βεβαιώνονται ότι οι εν λόγω πολιτικές και διαδικασίες εφαρμόζονται αποτελεσματικά σε επίπεδο υποκαταστημάτων και θυγατρικών, που βρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος και τρίτη χώρα.

Ο Νόμος Άρθρο 2

303. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, όμιλος νοείται ο όμιλος επιχειρήσεων που αποτελείται από μία μητρική επιχείρηση, τις θυγατρικές της και τις οντότητες στις οποίες η μητρική επιχείρηση ή οι θυγατρικές της διαθέτουν συμμετοχή, καθώς και επιχειρήσεις που συνδέονται μεταξύ τους σε σχέση κατά την έννοια του άρθρου 22 της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών. Η σωστή διαχείριση κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, όταν μια τράπεζα λειτουργεί σε άλλες δικαιοδοσίες, συνεπάγεται την εξέταση των νομικών απαιτήσεων της χώρας υποδοχής. Δεδομένων των κινδύνων, κάθε όμιλος πρέπει να αναπτύξει πολιτικές και διαδικασίες για την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σε επίπεδο ομίλου που εφαρμόζονται με συνέπεια και εποπτεύονται σε ολόκληρο τον όμιλο. Με τη σειρά τους, οι πολιτικές και οι διαδικασίες σε επίπεδο υποκαταστήματος ή θυγατρικών, μολονότι αντανακλούν τις τοπικές επιχειρηματικές εκτιμήσεις και τις απαιτήσεις της δικαιοδοσίας υποδοχής, πρέπει να είναι συμβατές και να υποστηρίζουν τις ευρύτερες πολιτικές και διαδικασίες του ομίλου. Σε περιπτώσεις όπου οι απαιτήσεις της χώρας υποδοχής είναι αυστηρότερες από τις απαιτήσεις του ομίλου, η πολιτική του ομίλου πρέπει να επιτρέπει στο σχετικό υποκατάστημα ή θυγατρική να υιοθετήσει και να εφαρμόσει τις τοπικές απαιτήσεις της χώρας υποδοχής.

304. Στις περιπτώσεις όπου τα πιστωτικά ιδρύματα διατηρούν εγκαταστάσεις σε άλλο κράτος μέλος, βεβαιώνονται ότι οι οντότητες αυτές συμμορφώνονται με την αντίστοιχη νομοθεσία του άλλου κράτους μέλους.

305. Τα πιστωτικά ιδρύματα που διατηρούν υποκαταστήματα ή θυγατρικές και τα οποία βρίσκονται σε τρίτη χώρα, όπου οι ελάχιστες απαιτήσεις για την παρεμπόδιση και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι λιγότερο αυστηρές από τις απαιτήσεις της Κυπριακής νομοθεσίας και κανονιστικού πλαισίου, τα εν λόγω υποκαταστήματά τους και οι θυγατρικές τους εφαρμόζουν τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο Νόμο και στις εκάστοτε Οδηγίες και εγκυκλίους που εκδίδει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, στο βαθμό που το επιτρέπει η νομοθεσία της τρίτης χώρας στην οποία βρίσκονται.

306. Σε περίπτωση που η νομοθεσία τρίτης χώρας δεν επιτρέπει την εφαρμογή των προαναφερόμενων πολιτικών και διαδικασιών, η υπόχρεη οντότητα που διατηρεί υποκαταστήματα και θυγατρικές, στην εν λόγω τρίτη χώρα οφείλει να ενημερώσει άμεσα την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και να λάβει επιπρόσθετα μέτρα για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τον κίνδυνο της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, Επιπρόσθετα, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου προβαίνει σε επιπρόσθετες εποπτικές ενέργειες, περιλαμβανομένων-

(α) να απαιτήσει από τον όμιλο να μην συνάψει ή να τερματίσει επιχειρηματικές σχέσεις και να μην εκτελέσει συναλλαγές, και

(β) εφόσον είναι απαραίτητο, να ζητήσει από τον όμιλο να παύσει τις δραστηριότητές του στην τρίτη χώρα, σε περίπτωση που τα επιπρόσθετα μέτρα που οι υπόχρεες οντότητες οφείλουν να λάβουν δεν επαρκούν.

307. Για κάθε τρίτη χώρα, το πιστωτικό ίδρυμα ως ελάχιστον:

i. αξιολογεί τον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας που προκύπτει για τον όμιλο τους, καταγράφει την αξιολόγηση αυτή, τη διατηρεί ενημερωμένη και τη φυλάγει ώστε να μπορεί να τη μοιραστεί με την αρμόδια αρχή του·

ii. διασφαλίζει ότι ο κίνδυνος που αναφέρεται στο σημείο (i) αντικατοπτρίζεται δεόντως στις πολιτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται σε ολόκληρο τον όμιλο·

iii. λαμβάνει έγκριση από την Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση σε επίπεδο ομίλου για την αξιολόγηση κινδύνου που αναφέρεται στο σημείο (i) και για τις πολιτικές και τις διαδικασίες που αναφέρονται στο σημείο (ii)·

iv. παρέχει στοχευμένη εκπαίδευση στα αρμόδια μέλη του προσωπικού της τρίτης χώρας ώστε να μπορούν να προσδιορίζουν τους δείκτες κινδύνου για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Το πιστωτικό ίδρυμα βεβαιώνεται ότι η εκπαίδευση είναι αποτελεσματική.

308. Το άρθρο 45(6) της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτεί από τις ΕΕΑ να καταρτίσουν σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, όπου θα καθορίζουν το είδος των επιπρόσθετων μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 306, καθώς και τις ελάχιστες ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβαίνουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοοικονομικοί οργανισμοί σε περίπτωση που η νομοθεσία μιας τρίτης χώρας δεν επιτρέπει την εφαρμογή των μέτρων που απαιτούνται κατά τις παραγράφους 302 και 305.

309. Στις 6 Δεκεμβρίου 2017 οι ΕΕΑ υπέβαλαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για έγκριση σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων[11]. Τα εν λόγω ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα καθορίζουν τις ελάχιστες ενέργειες που πρέπει να λάβουν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί σε τέτοιες περιπτώσεις. Τα εν λόγω πρότυπα θα πρέπει να υιοθετηθούν εντός τριών μηνών από την ημερομηνία έγκρισής τους.

310. Τα πιστωτικά ιδρύματα που διατηρούν καταστήματα ή θυγατρικές σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα ορίζουν το Λειτουργό Συμμόρφωσης ως συντονιστή, για την εξασφάλιση εφαρμογής από όλες τις εταιρείες του ομίλου που διεξάγουν χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, της πολιτικής ομίλου καθώς και επαρκών και κατάλληλων συστημάτων και διαδικασιών για την αποτελεσματική πρόληψη αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Συνεπώς, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης θα πρέπει να παρακολουθεί σε συνεχή βάση τη συμμόρφωση των υποχρεώσεων μέσα από επιτόπιους ή εξ αποστάσεως ελέγχους.

311. Οι πολιτικές και διαδικασίες του πιστωτικού ιδρύματος για την ανταλλαγή πληροφοριών πρέπει να συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένες πρόνοιες με τις οποίες υποχρεώνονται τα καταστήματα και θυγατρικές να παρέχουν στο Λειτουργό Συμμόρφωσης του Ομίλου πληροφορίες για σκοπούς εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας, πληροφορίες σχετικά με τους πελάτες και δραστηριότητες ψηλού κινδύνου, και γενικότερα την αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Επιπρόσθετα τα καταστήματα και θυγατρικές πρέπει να απαντούν εγκαίρως σε αιτήματα από το μητρικό πιστωτικό ίδρυμα, σε σχέση με

[11] https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/rts-on-the-implementation-of-group-wide-aml/cft-policies-in-third-countries

λογαριασμούς πελατών. Επίσης, τα καταστήματα και θυγατρικές πρέπει να υποβάλλουν πληροφορίες και ανάλυση συναλλαγών και δραστηριοτήτων που φαίνονται ύποπτες ή ασυνήθιστες, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής Αναφοράς Υποψίας. Παρομοίως, τα καταστήματα και οι θυγατρικές θα πρέπει να λαμβάνουν τις πληροφορίες αυτές όταν είναι σχετικές και κατάλληλες για τη διαχείριση του κινδύνου. Σχετικά με τα πιο πάνω θα πρέπει να υπάρχουν επαρκείς διασφαλίσεις όσον αφορά την εμπιστευτικότητα και τη χρήση των ανταλλασσόμενων πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης της αποκάλυψης πληροφοριών.

Τα πιστωτικά ιδρύματα καθορίζουν το σκοπό και την έκταση της ανταλλαγής πληροφοριών βάσει της ευαισθησίας των πληροφοριών και της συνάφειας/συνάρτησης/σημασίας όσον αφορά τη διαχείριση κινδύνων που προκύπτουν από τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Ο Νόμος Άρθρο 49(1)

312. Το άρθρο 49 (1) του Νόμου αναφέρει ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 48 απαγόρευση αποκάλυψης πληροφοριών δεν εμποδίζει τη γνωστοποίηση μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοοικονομικών οργανισμών ή μεταξύ των εν λόγω ιδρυμάτων ή οργανισμών και των υποκαταστημάτων τους και των θυγατρικών που ευρίσκονται σε τρίτη χώρα, των οποίων το ιδιοκτησιακό καθεστώς έχουν κατά πλειοψηφία, εφόσον τα εν λόγω υποκαταστήματα και οι εν λόγω θυγατρικές συμμορφώνονται πλήρως προς τις πολιτικές και τις διαδικασίες που ισχύουν σε επίπεδο ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών για την ανταλλαγή πληροφοριών εντός του ομίλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 68Α, και εφόσον οι εν λόγω πολιτικές και διαδικασίες ομίλου πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στην Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

313. Νοείται ότι η ανταλλαγή πληροφοριών αναφορικά με υπόνοιες ότι τα κεφάλαια αποτελούν προϊόν παράνομων δραστηριοτήτων ή σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας που αναφέρονται στη ΜΟΚΑΣ αποτελούν αντικείμενο ανταλλαγής εντός του ομίλου, εκτός εάν η ΜΟΚΑΣ υποδείξει διαφορετικά.

314. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης του ομίλου, που διαχειρίζεται τον κίνδυνο που προκύπτει από τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, θα πρέπει να αξιολογεί τους δυνητικούς κινδύνους που προκύπτουν από τη δραστηριότητα που αναφέρουν τα υποκαταστήματα και οι θυγατρικές του και όπου κρίνεται αναγκαίο να αξιολογεί τους κινδύνους για τον όμιλο που παρουσιάζει ένας συγκεκριμένος πελάτης ή μια κατηγορία πελατών. Θα πρέπει να έχει πολιτικές και διαδικασίες για να εξακριβώσει εάν άλλα υποκαταστήματα ή θυγατρικές έχουν λογαριασμούς για τον ίδιο πελάτη (συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε σχετιζόμενων ή συνδεδεμένων μερών). Το

πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει επίσης να διαθέτει πολιτικές και διαδικασίες που να διέπουν τις σχέσεις λογαριασμών σε επίπεδο ομίλου που θεωρούνται υψηλότερου κινδύνου ή έχουν συσχετιστεί με πιθανές ύποπτες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων και διαδικασιών κλιμάκωσης και καθοδήγησης σχετικά με τον περιορισμό των δραστηριοτήτων των λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένου και του κλεισίματος των λογαριασμών αν κριθεί αναγκαίο. Τα κεντρικά γραφεία ενός πιστωτικού ιδρύματος θα πρέπει να μπορούν να απαιτούν από όλα τα υποκαταστήματα και τις θυγατρικές τους να ερευνούν τα αρχεία τους έναντι συγκεκριμένων καταλόγων ή λιστών για άτομα ή οργανισμούς που είναι ύποπτοι στο να βοηθήσουν και να συνδράμουν σε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και να αναφέρουν οποιεσδήποτε αντιστοιχίες. Το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να είναι σε θέση να ενημερώνει τις εποπτικές του αρχές, εάν του ζητηθεί, σχετικά με τη διαδικασία διαχείρισης των κινδύνων των πελατών του ομίλου, την αξιολόγηση κινδύνων και τις ενοποιημένες πολιτικές και διαδικασίες για την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, καθώς και για τις ρυθμίσεις του ομίλου για την ανταλλαγή πληροφοριών.

10. ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

10.1 Υποβολή στοιχείων και πληροφοριών

Ο Νόμος Άρθρο 59(9)

315. Σύμφωνα με το άρθρο 59 (9) του Νόμου, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου δύναται να ζητά και συλλέγει από πρόσωπα που υπόκεινται στην εποπτεία της πληροφορίες απαραίτητες ή χρήσιμες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της και να απαιτεί μέσα σε ταχθείσα προθεσμία, την παροχή πληροφοριών, στοιχείων και εγγράφων. Σε περίπτωση άρνησης οποιουδήποτε προσώπου που υπόκειται στην εποπτεία της να συμμορφωθεί με αίτημα της για συλλογή πληροφοριών μέσα στην ταχθείσα προθεσμία ή σε περίπτωση που αυτό αρνείται να δώσει οποιεσδήποτε πληροφορίες ή επιδεικνύει ή προσκομίζει ελλιπείς ή ψευδείς ή παραποιημένες πληροφορίες, έχει εξουσία να λάβει όλα ή οποιαδήποτε από τα μέτρα που αναφέρονται στο εδάφιο (6) του άρθρου 59 του Νόμου .

10.2 Μηνιαία Κατάσταση Σημαντικών Συναλλαγών σε Μετρητά και Διακίνησης Χρημάτων

316. Από το Σεπτέμβρη του 1990, όλες οι τράπεζες στην Κύπρο υποβάλλουν σε μηνιαία βάση κατάσταση με στοιχεία για τις συνολικές καταθέσεις που δέχονται σε μετρητά καθώς και για εισερχόμενα και εξερχόμενα εμβάσματα. Από το Νοέμβριο του 2017 με σχετικές εγκυκλίους της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου η εν λόγω κατάσταση έχει εμπλουτιστεί και συμπεριλαμβάνει αναλήψεις μετρητών καθώς και ανάλυση ανά χώρα και νόμισμα των εμβασμάτων καθώς και διαύλους παροχής υπηρεσιών μεταφοράς χρημάτων. Η υποβολή της πιο πάνω μηνιαίας κατάστασης αποτελεί ευκαιρία για τα πιστωτικά ιδρύματα κατ' αρχή να αξιολογήσουν και ακολούθως να ενισχύσουν τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου και παρακολούθησης των εργασιών τους με σκοπό την έγκαιρη επισήμανση συναλλαγών σε μετρητά και μεγάλα εμβάσματα χρημάτων που μπορεί να είναι ασυνήθη ή/και που δυνατόν να συνεπάγονται αυξημένο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Σχετικές είναι οι Εγκύκλιοι επιστολές της Κεντρικής Τράπεζας ημερομηνίας 3 Νοεμβρίου 2017 και 3 Ιουλίου 2018.

10.3 Μηνιαία Κατάσταση δανείων και καταθέσεων πελατών με βάση τη χώρα μόνιμης κατοικίας του πραγματικού δικαιούχου

317. Σύμφωνα με το Κεφάλαιο 3 της παρούσας Οδηγίας τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα και διαδικασίες, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, για να αποτρέψουν τη χρήση των υπηρεσιών τους με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες

δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Σημειώνεται ότι η προσέγγιση βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που προέρχονται από συγκεκριμένους πελάτες, προϊόντα, υπηρεσίες και γεωγραφικές περιοχές εργασιών των πιστωτικών ιδρυμάτων καθώς και των πελατών τους και τη διαχείριση και την ελαχιστοποίηση τέτοιων κινδύνων με την εφαρμογή κατάλληλων και αποτελεσματικών πολιτικών, διαδικασιών και ελέγχων.

318. Συναφώς, από το Μάρτη του 2013 τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται όπως υποβάλουν σε μηνιαία βάση στοιχεία για καταθέσεις και δάνεια πελατών τους με βάση τη χώρα μόνιμης κατοικίας, ανεξάρτητα από την εθνικότητα ή ιθαγένεια του πραγματικού δικαιούχου, όπως ο όρος αυτός ερμηνεύεται στο άρθρο 2 του Νόμου. Διευκρινίζεται ότι, στην περίπτωση νομικών προσώπων/οντοτήτων που ανήκουν σε περισσότερους από έναν δικαιούχο, τότε θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η χώρα της μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου με το υψηλότερο ποσοστό ιδιοκτησίας. Στην περίπτωση των δικαιούχων που διαμένουν σε διαφορετικές χώρες και κατέχουν το ίδιο ποσοστό ιδιοκτησίας, θα πρέπει να αναφέρεται η χώρα στην οποία έχει φυσική παρουσία η εταιρεία ή ο όμιλος στον οποίο ανήκει. Η μηνιαία κατάσταση θα πρέπει να υποβάλλεται, το αργότερο εντός 15 ημερών μετά το τέλος του μήνα στον οποίο αναφέρεται. Σχετικές είναι οι Εγκύκλιοι επιστολές της Κεντρικής Τράπεζας ημερομηνίας 5 Δεκεμβρίου 2012 και 3 Ιανουαρίου 2013 και 26 Μαΐου 2015.

10.4 Εξαμηνιαία κατάσταση (RBA)

319. Τα πιστωτικά ιδρύματα από το Φεβρουάριο του 2014, έχουν την υποχρέωση να αποστέλλουν στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου τις εξαμηνιαίες καταστάσεις RBA. Οι εν λόγω καταστάσεις θα πρέπει να αποστέλλονται στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου μέχρι τις 15 του επόμενου μήνα της υπό αναφορά περιόδου, δηλαδή μέχρι τις 15/1 και 15/7.

10.5 Γενικές απαιτήσεις

320. Για επίτευξη των πιο πάνω, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου απαιτεί από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα όπως προσαρμόσουν τα αυτοματοποιημένα λογισμικά τους συστήματα για να καθίσταται δυνατή η υποβολή ακριβών και ολοκληρωμένων στοιχείων στις εν λόγω καταστάσεις και να βελτιώνεται η ικανότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων να εντοπίζουν και παρακολουθούν συναλλαγές που θεωρούνται ότι εμπεριέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο διασύνδεσής τους με δραστηριότητες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

321. Ο Λειτουργός Συμμόρφωσης θα πρέπει να επιβεβαιώνει την ορθότητα των στοιχείων που αποστέλλονται στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, να τα αξιολογεί και, όπου χρειάζεται, να διερευνά τυχόν τάσεις οι οποίες, ενδεχομένως, να δεικνύουν κινδύνους εμπλοκής σε συναλλαγές ή δραστηριότητες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και να βεβαιώνεται ότι είναι έτοιμος να απαντήσει σε ερωτήματα που θα τίθενται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

11. ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΚΥΡΩΣΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΓΚΥΚΛΙΩΝ, ΟΔΗΓΙΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

322. Τα πιο κάτω που εκδόθηκαν κατά καιρούς από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ανακαλούνται και ακυρώνονται:

Α) Η Οδηγία προς τις τράπεζες για την Παρεμπόδιση Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος και Χρηματοδότησης της τρομοκρατίας του Δεκεμβρίου 2013 καθώς και οι μετέπειτα τροποποιήσεις που εκδόθηκαν από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου σύμφωνα με το άρθρο 59(4) του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου, και

Β) Η εγκύκλιος επιστολή ημερομηνίας 2 Νοεμβρίου 2018 με θέμα «Shell companies/entities».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΥΠΟΨΙΑΣ ΓΙΑ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Ή ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΥ

Όνομα:.....Τηλέφωνο:. .....
Κατάστημα/Τμήμα:.....Τηλεομοιότυπο: .....
Τίτλος/καθήκοντα: .....

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΛΑΤΗ

Όνομα:..... .....
Διεύθυνση: ....
.....Ημερομηνία Γέννησης:.....
Τηλέφωνο:.....Επάγγελμα/
Τηλεομοιότυπο:.....Στοιχεία Εργοδότη:.....
.....
Ηλεκτρονική Διεύθυνση¨……
Αρ. Διαβατηρίου: .....Εθνικότητα:.....
Αρ. Ταυτότητας:.....Άλλα στοιχεία ταυτότητας:.....
.....

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ/ΥΠΟΨΙΕΣ

Σύντομη περιγραφή γεγονότων/συναλλαγής: ....
....
....

Λόγοι υποψίας:..... .....
....

Υπογραφή εργοδοτουμένου Ημερομηνία

..... ……..……..

ΓΙΑ ΧΡΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Ημερ. Λήψης:.....Ώρα λήψης:.....Αναφ. .....

Ενημέρωση ΜΟΚΑΣ: Ναι/Όχι .....Ημερ ενημέρωσης:.....Αναφ .....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΥΠΟΨΙΑΣ
ΓΙΑ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Ή ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αναφορά:.....Στοιχεία Πελάτη:.....

Υπάλληλος: .....Κατάστημα/Τμήμα:.....

ΕΡΕΥΝΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΞΗΧΘΗΣΑΝ (Σύντομη περιγραφή)

.....

.....

.....

ΕΠΙΣΥΝΗΜΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΠΟΥ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΤΗΚΑΝ

.....

.....

.....

ΑΠΟΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

.....

.....

.....

ΑΡ. ΦΑΚΕΛΟΥ.....

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

…… …….

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Έγγραφα προσδιορισμού ταυτότητας για συγκεκριμένες κατηγορίες φυσικών προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 64(Ι)/2017

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3Α

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3Β

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3Γ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3Δ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3Ε

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3ΣΤ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3Ζ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3Η

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3Θ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟΠΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ/ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Α) ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Πράξεις σε μετρητά και άλλες τραπεζικές συναλλαγές

(i) Παροχή εξασφάλισης έναντι δανείων με μεγάλη κατάθεση μετρητών.

(ii) Μεγάλες αναλήψεις μετρητών που δεν δικαιολογούνται από τη φύση και μέγεθος εργασιών του πελάτη.

(iii) Μεγάλες αναλήψεις σε μετρητά από αδρανή λογαριασμό ή από λογαριασμό ο οποίος είχε πρόσφατα πιστωθεί με μεγάλο έμβασμα από το εξωτερικό.

(iv) Μεγάλη ανάληψη σε μετρητά η οποία επανακατατίθεται αμέσως σε άλλο λογαριασμό.

(v) Μεγάλες συναλλαγές σε μετρητά για στρογγυλοποιημένα ποσά.

(vi) Μεγάλες αναλήψεις σε μετρητά από λογαριασμό που προηγουμένως ήταν αδρανής ή από λογαριασμό στον οποίο έχει πρόσφατα παραληφθεί μεγάλα εισερχόμενα εμβάσματα.

(vii) Ασυνήθιστα μεγάλες καταθέσεις σε μετρητά από άτομο ή εταιρεία του οποίου ή της οποίας οι επιχειρηματικές δραστηριότητες θα μπορούσαν να διεξάγονταν κανονικά με την έκδοση επιταγών, ηλεκτρονικά εμβάσματα ή/και τη χρήση άλλων παρόμοιων μέσων.

(viii) Σημαντικές αυξήσεις καταθέσεων σε μετρητά οποιουδήποτε ατόμου ή επιχείρησης χωρίς εύλογη αιτία, ειδικά αν τέτοια μετρητά μεταφέρονται στη συνέχεια και σε σύντομο χρονικό διάστημα σε άλλο λογαριασμό ή/και σε προορισμό που, εκ πρώτης όψεως, δεν φαίνεται να σχετίζεται με τον πελάτη.

(ix) Πελάτες που καταθέτουν μετρητά χρησιμοποιώντας πολυάριθμα δελτία καταθέσεων με τρόπο ώστε η κάθε κατάθεση ξεχωριστά να μην είναι αξιοσημείωτη, πλην όμως, το σύνολο των πιο πάνω καταθέσεων είναι σημαντικό.

(x) Λογαριασμοί εταιρειών των οποίων όλες σχεδόν οι συναλλαγές, τόσο καταθέσεις όσο και αποσύρσεις, γίνονται σε μετρητά σε αντίθεση με άλλες μορφές χρέωσης ή πίστωσης που συνήθως χρησιμοποιούνται σε σχέση με εμπορικές δραστηριότητες (π.χ. έκδοση επιταγών, άνοιγμα πιστώσεων, ηλεκτρονικά εμβάσματα κτλ.).

(xi) Πελάτες που καταθέτουν μετρητά και στη συνέχεια ζητούν την έκδοση επιταγών ταξιδιωτών ή τη μεταφορά χρημάτων ή την απόκτηση διάφορων διαπραγματεύσιμων και άμεσα ρευστοποιήσιμων μέσων πληρωμής.

(xii) Πελάτες που ζητούν την ανταλλαγή μεγάλων ποσοτήτων τραπεζογραμματίων χαμηλής αξίας με άλλα τραπεζογραμμάτια μεγάλης αξίας.

(xiii) Συχνές μετατροπές μετρητών από ένα νόμισμα σε άλλο.

(xiv) Καταστήματα με πολύ μεγαλύτερο από τον κανονικό αριθμό συναλλαγών σε μετρητά (Τα στατιστικά στοιχεία που διατηρούν τα Κεντρικά Γραφεία ενός πιστωτικού ιδρύματος πρέπει να χρησιμοποιούνται για την ανίχνευση τέτοιων μεγάλων συναλλαγών σε μετρητά).

(xv) Πελάτες των οποίων οι καταθέσεις περιέχουν πλαστά τραπεζογραμμάτια ή παραποιημένα μέσα πληρωμής.

(xvi) Πελάτες που μεταφέρουν μεγάλα ποσά χρημάτων στο ή από το εξωτερικό, με περαιτέρω οδηγίες για πληρωμή άλλων προσώπων σε μετρητά.

(xvii) Μεγάλες καταθέσεις μετρητών χρησιμοποιώντας διευκολύνσεις νυχτερινής ασφαλούς φύλαξης, αποφεύγοντας συστηματικά την άμεση επαφή με το πιστωτικό ίδρυμα.

(xviii) Η αγορά ή πώληση ξένων νομισμάτων σε μεγάλες ποσότητες με διακανονισμό σε μετρητά, παρά την τήρηση λογαριασμού από τον πελάτη με το πιστωτικό ίδρυμα.

(xix) Πολυάριθμες καταθέσεις μικρών ποσών σε διάφορα καταστήματα του ίδιου πιστωτικού ιδρύματος ή από ομάδα ατόμων που εισέρχονται ταυτόχρονα στο ίδιο κατάστημα. Τα χρήματα, ακολούθως συχνά εμβάζονται σε άλλο λογαριασμό, συνήθως σε άλλη χώρα.

2. <u>Συναλλαγές μέσω τραπεζικών λογαριασμών</u>

(i) Η χρησιμοποίηση λογαριασμών στο όνομα πληρεξούσιων, εμπιστευμάτων ή λογαριασμών πελατών στο όνομα επαγγελματιών χωρίς να φαίνεται ή να υπάρχει ανάγκη για κάτι τέτοιο ή να συμβαδίζει με τις δραστηριότητες του κατόχου του λογαριασμού.

(ii) Απαιτήσεις για επιστροφή χρημάτων με τη δικαιολογία ότι έχουν αποσταλεί κατά λάθος στο λογαριασμό.

(iii) Πολλαπλές συναλλαγές που διεξάγονται σε μια μέρα στο ίδιο κατάστημα αλλά με προφανή προσπάθεια χρήσης διαφορετικού λειτουργού εξυπηρέτησης πελατών.

(iv) Πελάτες που διατηρούν πολλούς λογαριασμούς και διενεργούν ξεχωριστές καταθέσεις μετρητών στον καθένα από αυτούς και όπου το σύνολο των διαφόρων πιστωτικών πράξεων είναι μεγάλο.

(v) Οποιοδήποτε άτομο ή εταιρεία του οποίου ή της οποίας ο λογαριασμός δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη κίνηση για προσωπικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες, αλλά χρησιμοποιείται μόνο για εισπράξεις ή πληρωμές μεγάλων ποσών τα οποία δεν έχουν προφανή σκοπό ή σχέση με τον ιδιοκτήτη του λογαριασμού ή/και την επιχείρησή του (π.χ. σημαντική ή ασυνήθιστη αύξηση στην κίνηση του λογαριασμού).

(vi) Πελάτες οι οποίοι διατηρούν λογαριασμούς με διάφορα πιστωτικά ιδρύματα στην ίδια γεωγραφική περιοχή, ειδικότερα όταν το πιστωτικό ίδρυμα γνωρίζει ότι ενοποιούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών πριν από οποιαδήποτε εντολή για μεταφορά χρημάτων.

(vii) Πληρωμές που φανερά πηγάζουν από καταθέσεις που έγιναν σε μετρητά την ίδια ή την προηγούμενη ημέρα.

(viii) Μεγάλης αξίας καταθέσεις επιταγών τρίτων προσώπων ασυμβίβαστες με την κίνηση του λογαριασμού.

(ix) Λογαριασμοί στους οποίους γίνονται καταθέσεις σε περιοδική βάση και παραμένουν ανενεργοί σε άλλες περιόδους.

(x) Μεγάλες αποσύρσεις μετρητών από λογαριασμό ο οποίος συνήθως δεν παρουσιάζει κίνηση ή παραμένει ανενεργός ή από λογαριασμό στον οποίο έχει πρόσφατα γίνει ένα αναπάντεχα μεγάλο έμβασμα από το εξωτερικό.

(xi) Ασυνήθιστα αυξημένη χρήση υπηρεσιών ασφαλούς φύλαξης από ομάδα πελατών. Χρήση σφραγισμένων πακέτων που κατατίθενται και αποσύρονται σε τραπεζικές θυρίδες ασφαλούς φύλαξης.

(xii) Επαφές με εκπροσώπους εταιρειών οι οποίοι φαίνονται να αποφεύγουν την κατευθείαν επαφή με το πιστωτικό ίδρυμα.

(xiii) Πελάτες που αρνούνται να δώσουν πληροφορίες που υπό κανονικές συνθήκες, θα τους έδιδαν τη δυνατότητα να ζητήσουν σημαντικές πιστωτικές διευκολύνσεις ή άλλες τραπεζικές υπηρεσίες.

(xiv) Μεγάλος αριθμός ατόμων που καταθέτουν ποσά στον ίδιο λογαριασμό χωρίς ικανοποιητική εξήγηση.

(xv) Λογαριασμός για τον οποίο υπάρχει εξουσιοδότηση χειρισμού σε διάφορα πρόσωπα που, όμως, δεν φαίνονται να έχουν οποιαδήποτε σχέση μεταξύ τους (είτε οικογενειακή, είτε εμπορική σχέση).

3. <u>Συναλλαγές που σχετίζονται με επενδύσεις</u>

(i) Αγορές αξιογράφων εκ μέρους πελάτη τα οποία στη συνέχεια κρατούνται από το πιστωτικό ίδρυμα σε ασφαλή φύλαξη, όταν η διευθέτηση αυτή δεν φαίνεται να είναι η πιο κατάλληλη έχοντας υπόψη τις προσωπικές περιστάσεις του πελάτη.

(ii) Καταθέσεις / δάνεια από / προς θυγατρικές ή εξαρτημένες εταιρείες χρηματοοικονομικών οργανισμών του εξωτερικού σε χώρες ή γεωγραφικές περιοχές που δεν εφαρμόζουν ή εφαρμόζουν ανεπαρκώς τις συστάσεις του FATF στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

(iii) Αιτήσεις από πελάτες για διαχείριση χαρτοφυλακίου (είτε ξένου συναλλάγματος είτε αξιογράφων) όπου η πηγή των χρημάτων είναι ασαφής ή όπου η αίτηση δεν συνάδει με τις προσωπικές συνθήκες ή ανάγκες του πελάτη όπως αυτές τις γνωρίζει το πιστωτικό ίδρυμα.

(iv) Μεγάλοι ή ασυνήθιστοι διακανονισμοί συναλλαγών αξιογράφων σε μετρητά.

(v) Αγορά και πώληση αξιογράφων χωρίς σαφή σκοπό ή κάτω από συνθήκες που φαίνονται ασυνήθιστες.

4. <u>Εμβάσματα χρημάτων / διεθνείς συναλλαγές</u>

(i) Το πιστωτικό ίδρυμα ενεργεί ως μεσάζων για τη μεταφορά χρημάτων από μια τράπεζα εκτός Κύπρου σε άλλη τράπεζα εκτός Κύπρου, χωρίς άμεση γνώση του εντολέα ή/και δικαιούχου των χρημάτων. Το έμβασμα δεν είναι προς όφελος πελάτη του πιστωτικού ιδρύματος που ενεργεί ως μεσάζων ή άλλου πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί στην Κύπρο.

(ii) Χρησιμοποίηση πιστώσεων και άλλων τρόπων χρηματοδότησης εμπορίου, όταν τέτοιο εμπόριο δεν συνάδει με τις συνηθισμένες επαγγελματικές δραστηριότητες του πελάτη.

(iii) Πελάτες που κάνουν τακτικές και μεγάλες πληρωμές, συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών εμβασμάτων, όπου δεν μπορεί να διαπιστωθεί ότι τέτοιες συναλλαγές γίνονται "καλή τη πίστει" ή όπου οι πελάτες εισπράττουν τακτικά μεγάλα ποσά από χώρες που σχετίζονται με την παραγωγή ή επεξεργασία ή εμπορία ναρκωτικών.

(iv) Δημιουργία μεγάλων πιστωτικών υπολοίπων σε λογαριασμό, όπου αυτό δεν συνάδει με το γνωστό κύκλο εργασιών της επιχείρησης του πελάτη, και όπου στη συνέχεια τα υπόλοιπα αυτά μεταφέρονται σε λογαριασμούς που διατηρούνται στο εξωτερικό.

(v) Ηλεκτρονικές εισροές και ταυτόχρονα εκροές ποσών που διενεργούνται από πελάτες χωρίς οι πράξεις αυτές να περνούν μέσω συγκεκριμένου λογαριασμού.

(vi) Συχνές αιτήσεις για έκδοση ταξιδιωτικών επιταγών, επιταγών σε ξένο συνάλλαγμα ή άλλων διαπραγματεύσιμων μέσων πληρωμής.

(vii) Συχνές καταθέσεις ταξιδιωτικών επιταγών και επιταγών σε ξένο συνάλλαγμα που προέρχονται από το εξωτερικό.

(viii) Πολυάριθμα εισερχόμενα ηλεκτρονικά εμβάσματα σε συγκεκριμένο λογαριασμό, όταν το κάθε έμβασμα είναι πιο κάτω από το όριο αναφοράς που ισχύει στη χώρα του αποστολέα.

(ix) Εμβάσματα χρημάτων προς/από χώρα υψηλού κινδύνου χωρίς οποιοδήποτε προφανή επιχειρηματικό λόγο ή όταν είναι ασυμβίβαστη με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες ή άλλες λεπτομέρειες του πελάτη.

(x) Κεφάλαια που προέρχονται από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε χώρες υψηλού κινδύνου, π.χ. χώρες που δεν εφαρμόζουν ή εφαρμόζουν ανεπαρκώς τις συστάσεις του FATF για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

(xi) Εμβάσματα χρημάτων προς ή από άτομο όπου οι πληροφορίες για τον εντολέα ή πρόσωπο εκ μέρους του οποίου διεξάγεται η συναλλαγή δεν δίδεται στο μήνυμα του εμβάσματος.

(xii) Πολλά εισερχόμενα εμβάσματα χρημάτων για μικρά ποσά, το σύνολο ή το μεγαλύτερο μέρος των οποίων σχεδόν αμέσως, εμβάζεται σε άλλη χώρα με τρόπο που είναι ασυμβίβαστος με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες ή την προϊστορία του συγκεκριμένου πελάτη.

(xiii) Μεγάλα εμβάσματα χρημάτων από πελάτη που διαμένει στο εξωτερικό χωρίς προφανή λόγο.

(xiv) Ηλεκτρονικά εμβάσματα χρημάτων που είναι ανεξήγητα, επαναλαμβανόμενα ή που δείχνουν ασυνήθη σημάδια. Πληρωμές ή εισπράξεις χωρίς προφανή σύνδεση με νόμιμες συμβάσεις, προϊόντα ή υπηρεσίες.

5. <u>Λογαριασμοί ανταποκριτή</u>

(i) Ηλεκτρονικά εμβάσματα μεγάλων ποσών χρημάτων όπου ο λογαριασμός ανταποκριτή δεν είχε στο παρελθόν χρησιμοποιηθεί για παρόμοια εμβάσματα.

(ii) Η διοχέτευση συναλλαγών από την τράπεζα που κατέχει το λογαριασμό ανταποκριτή σε διάφορες χώρες ή/και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πριν ή μετά την πίστωση του λογαριασμού χωρίς οποιαδήποτε προφανή σκοπό εκτός από το να συγκαλύψει τη φύση, πηγή, ιδιοκτησία ή έλεγχο των χρημάτων.

(iii) Συχνά ή πολυάριθμα εμβάσματα χρημάτων προς ή από το λογαριασμό ανταποκριτή που τηρεί η ξένη τράπεζα που προέρχεται ή προορίζεται σε χώρα που δεν εφαρμόζει ή εφαρμόζει ανεπαρκώς τις συστάσεις του FATF στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

6. <u>Δανεισμός με ή χωρίς εξασφάλιση</u>

(i) Πελάτες που απρόσμενα αποπληρώνουν προβληματικά δάνεια.

(ii) Αιτήσεις για δανεισμό έναντι περιουσιακών στοιχείων (δηλ. εξασφάλιση ή εγγύηση) που τηρούνται από τρίτους, όταν η αρχική προέλευση των περιουσιακών στοιχείων δεν είναι γνωστή ή όταν τα περιουσιακά στοιχεία που προσφέρονται για εξασφάλιση ενός δανείου δεν συνάδουν με το γνωστό οικονομικό εκτόπισμα του πελάτη.

(iii) Αίτηση από πελάτη για εξασφάλιση ή διευθέτηση χρηματοδότησης όταν η πηγή συνεισφοράς του πελάτη από ίδια κεφάλαια στην όλη χρηματοδότηση δεν είναι ξεκάθαρη, ειδικότερα όταν εμπλέκεται ακίνητη ιδιοκτησία.

7. <u>Πελάτες που παρέχουν ανεπαρκείς ή ύποπτες πληροφορίες</u>

(i) Πελάτης που είναι απρόθυμος να δώσει ολοκληρωμένες πληροφορίες όταν ανοίγει λογαριασμό σε σχέση με τη φύση και το σκοπό των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του, την προβλεπόμενη κίνηση του λογαριασμού, προηγούμενες επιχειρηματικές σχέσεις με πιστωτικά ιδρύματα, ονόματα διευθυντών και συμβούλων ή πληροφορίες για την εμπορική διεύθυνση της επιχείρησης. Ο πελάτης συνήθως δίδει ελάχιστες ή παραπλανητικές πληροφορίες οι οποίες είναι δύσκολο ή δαπανηρό για το πιστωτικό ίδρυμα να εξακριβώσει.

(ii) Πελάτης που δίδει ασυνήθη ή ύποπτα έγγραφα ταυτότητας που δεν μπορεί άμεσα να εξακριβωθεί η γνησιότητα τους.

(iii) Αποσύνδεση της τηλεφωνικής γραμμής της οικίας ή της εργασίας του πελάτη.

(iv) Πελάτης που διενεργεί συχνές ή μεγάλες συναλλαγές χωρίς την ύπαρξη οποιουδήποτε αρχείου για την προηγούμενη ή την τρέχουσα επαγγελματική του πείρα.

8. <u>Δραστηριότητες που είναι ασυμβίβαστες με το οικονομικό προφίλ</u>

(i) Η συναλλαγή φαίνεται να είναι εκτός του συνηθισμένου τύπου των συναλλαγών για το συγκεκριμένο επιχειρηματικό κλάδο.

(ii) Αχρείαστα πολύπλοκη συναλλαγή σε σχέση με τον εμπορικό σκοπό της.

(iii) Οι δραστηριότητες του πελάτη είναι ασυμβίβαστες με δηλωθέντες εργασίες.

(iv) Οι τύποι των συναλλαγών της επιχείρησης δείχνουν μια ξαφνική μεταβολή που είναι ασυμβίβαστη με τις φυσιολογικές εργασίες του πελάτη.

(v) Μεγάλος όγκος τραπεζικών επιταγών, εντολών πληρωμής (money orders) και/ή εμβάσματα χρημάτων πιστώνονται ή αγοράζονται από ένα λογαριασμό όταν η φύση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του πελάτη δεν φαίνεται να δικαιολογούν τέτοια δραστηριότητα.

(vi) Επιχείρηση λιανικού εμπορίου που έχει σημαντικά διαφορετικό τύπο καταθέσεων σε μετρητά από παρόμοιες επιχειρήσεις στην ίδια περιοχή.

(vii) Πλοιοκτήτριες εταιρείες ή εταιρείες διαχείρισης πλοίων που διενεργούν συναλλαγές ή διεξάγουν εργασίες που δεν σχετίζονται με ναυτιλιακές δραστηριότητες.

9. <u>Χαρακτηριστικά πελατών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους</u>

(i) Κοινή διεύθυνση για άτομα που εμπλέκονται σε συναλλαγές με μετρητά, ειδικότερα όταν η διεύθυνση αποτελεί εμπορική τοποθεσία και/ή δεν φαίνεται να συνδέεται με συγκεκριμένη επαγγελματική δραστηριότητα (π.χ. φοιτητής, άνεργος, αυτοεργοδοτούμενος κτλ).

(ii) Το δηλωμένο επάγγελμα του πελάτη δεν συνάδει με το επίπεδο ή το είδος της δραστηριότητας (π.χ. φοιτητής ή άνεργος που λαμβάνει ή στέλνει μεγάλο αριθμό εμβασμάτων ή αποσύρει καθημερινώς μετρητά από διάφορες τοποθεσίες σε μια ευρύτερη γεωγραφική περιοχή).

(iii) Χρηματοοικονομικές συναλλαγές από μη-κερδοσκοπικούς ή φιλανθρωπικούς οργανισμούς για τους οποίους δεν φαίνεται να υπάρχει εύλογος οικονομικός σκοπός ή σύνδεση με τη δραστηριότητα του οργανισμού και των άλλων μερών στη συναλλαγή.

(iv) Θυρίδα ασφαλούς φύλαξης που χρησιμοποιείται από εμπορική επιχείρηση όταν οι εργασίες του πελάτη δεν είναι γνωστές ή η φύση των εργασιών δεν φαίνεται να δικαιολογεί τη χρήση θυρίδας ασφαλούς φύλαξης.

(v) Ανεξήγητες αντιφάσεις εγείρονται κατά τη διάρκεια της διαπίστωσης και εξακρίβωσης της ταυτότητας του πελάτη (π.χ. προηγούμενη ή υφιστάμενη χώρα διαμονής, χώρας έκδοσης του διαβατηρίου, χώρες που επισκέφθηκε σύμφωνα με το διαβατήριο, έγγραφα που έχουν εκδοθεί για επιβεβαίωση του ονόματος, της διεύθυνσης και της ημερομηνίας γεννήσεως κτλ.)

10. <u>Συναλλαγές από εργοδοτουμένους ή αντιπροσώπους ή εμπιστευματοδόχους</u>

(i) Αλλαγές στον τρόπο ζωή των εργοδοτουμένων, π.χ. πολυτελές τύπο ζωής ή αποφυγή απουσίας από το γραφείο για διακοπές.

(ii) Αλλαγές στην απόδοση τρόπο συμπεριφοράς των εργοδοτουμένων.

(iii) Συναλλαγές με αντιπροσώπους όπου η ταυτότητα του πραγματικού δικαιούχου ή συναλλασσόμενου παραμένει άγνωστη σε αντίθεση με τη συνήθη διαδικασία για το συγκεκριμένο τύπο δραστηριοτήτων.

(iv) Πελάτες οι οποίοι επιμένουν πάντοτε να συναλλάσσονται με τον ίδιο υπάλληλο ακόμα και για συναλλαγές ρουτίνας ή οι οποίοι σταματούν να συναλλάσσονται με την το πιστωτικό ίδρυμα σε περίοδο απουσίας συγκεκριμένου εργοδοτουμένου.

(v) Πολύπλοκο δίκτυο εμπιστεύματος ή και πληρεξούσιων.

(vi) Συναλλαγές ή εταιρικές δομές που συστάθηκαν ή λειτουργούν με αχρείαστο εμπορικό τρόπο, π.χ. εταιρείες με μετοχές στον κομιστή ή χρηματοοικονομικά μέσα στον κομιστή ή χρήση ταχυδρομικής θυρίδας.

(vii) Απροθυμία από τον εμπιστευματοδόχο να έχει το βαθμό πληροφοριών και ελέγχου που απαιτείται για τη σωστή εκπλήρωση των καθηκόντων του.

(viii) Χρήση γενικών πληρεξούσιων εγγράφων με τρόπο που μειώνει τον έλεγχο που ασκούν οι Διοικητικοί Σύμβουλοι της εταιρείας.

(ix) Πελάτες που χρησιμοποιούν «πελατειακό λογαριασμό» στο όνομα επαγγελματία μεσάζοντα αντί το δικό τους τραπεζικό λογαριασμό τους.

Β) ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

1. Πηγές και μέθοδοι

Η χρηματοδότηση τρομοκρατικών οργανώσεων γίνεται από έσοδα που προέρχονται τόσο από νόμιμες όσο και παράνομες πηγές. Ποινικές πράξεις για αποκόμιση εσόδων περιλαμβάνουν απαγωγές (απαιτώντας λύτρα), εκβιασμούς (απαιτώντας χρήματα για «προστασία»), λαθρεμπόριο, κλοπές, διαρρήξεις και εμπόριο ναρκωτικών. Νόμιμες μέθοδοι για την αποκόμιση εσόδων που χρησιμοποιούνται από τρομοκρατικές οργανώσεις περιλαμβάνουν:

- Είσπραξη συνδρομών
- Πώληση βιβλίων και άλλου έντυπου υλικού
- Πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις
- Δωρεές
- Διενέργεια εράνων για άντληση χρημάτων από το κοινωνικό σύνολο.

Έσοδα που προέρχονται από παράνομες πηγές νομιμοποιούνται από τις τρομοκρατικές οργανώσεις ακριβώς με τις ίδιες μεθόδους που χρησιμοποιούνται από εγκληματικές οργανώσεις. Αυτές περιλαμβάνουν την παράνομη διακίνηση και αποστολή μετρητών, τυποποιημένες καταθέσεις ή αποσύρσεις από τραπεζικούς λογαριασμούς, αγορά χρηματοοικονομικών μέσων (τραπεζικές επιταγές, ταξιδιωτικές επιταγές), χρήση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, ηλεκτρονικές μεταφορές χρημάτων με τη χρήση «αχυράνθρωπων» ή πλαστών ταυτοτήτων ή εταιρειών χωρίς φυσική παρουσία ή πληρεξούσια άτομα (nominees) από το στενό οικογενειακό τους κύκλο, φίλους και συνεργάτες.

2. Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί

Οι τρομοκρατικές ομάδες χρησιμοποιούν μη κερδοσκοπικές και φιλανθρωπικές οργανώσεις ως μέσον για τη συλλογή χρημάτων και/ή ως κάλυψη για τη διακίνηση χρημάτων που στόχο έχουν την υποβοήθηση τρομοκρατικών ενεργειών. Η ενδεχόμενη κακή χρήση των μη κερδοσκοπικών και φιλανθρωπικών οργανισμών μπορεί να γίνει με ποικίλους τρόπους όπως:

- Ίδρυση μη κερδοσκοπικού οργανισμού με συγκεκριμένο φιλανθρωπικό σκοπό ο οποίος χρησιμοποιείται για τη διοχέτευση χρημάτων προς τρομοκρατική ομάδα.

- Τρομοκράτες διεισδύουν σε μη-κερδοσκοπικό οργανισμό με καθ' όλα ανθρωπιστική ή φιλανθρωπική αποστολή οι οποίοι εκτρέπουν χρήματα που έχουν συλλεγεί για προφανή νόμιμο σκοπό για την οικονομική υποστήριξη τρομοκρατικής ομάδας.

- Ο μη-κερδοσκοπικός οργανισμός ενεργεί ως μεσάζων ή για κάλυψη διακίνησης χρημάτων πάνω σε διεθνή βάση.

- Ο μη κερδοσκοπικός οργανισμός παρέχει διοικητική υποστήριξη στις δραστηριότητες τρομοκρατικών ομάδων.

Ασυνήθιστα χαρακτηριστικά μη-κερδοσκοπικών οργανισμών που δεικνύουν ότι πιθανόν να χρησιμοποιούνται για παράνομο σκοπό είναι, ανάμεσα σ' άλλα, τα ακόλουθα:

- Ασυνέπεια μεταξύ των προφανών πηγών και των ποσών που συλλέγονται και διακινούνται.

- Ασυμφωνία μεταξύ του τύπου και μεγέθους των χρηματοοικονομικών συναλλαγών και της δηλωμένης αποστολής του μη-κερδοσκοπικού οργανισμού.

- Ξαφνική αύξηση στη συχνότητα και του μεγέθους των χρηματοοικονομικών συναλλαγών του μη-κερδοσκοπικού οργανισμού.

- Μεγάλες ανεξήγητες πράξεις σε μετρητά.

- Η απουσία εισφορών από δωρητές που βρίσκονται στη χώρα λειτουργίας του μη-κερδοσκοπικού οργανισμού.